ALYS Y'N VRO A VARTHUSYON

Trelys dhe Gernewek gans Ray Edwards

"Alice in Wonderland ... for all children, of all places and all times" Professor Morton Cohen, 1984.

a CARROLL FOUNDATION project
curated by GRYPHON GALLERY, University of Melbourne

Kernewek Dre Lyther, 6, Halton Rd., Sutton Coldfield, B73 6NP

Foreword

This translation of "Alice in Wonderland" by Lewis Carroll is part of a Project by the Carroll Foundation of Melbourne, Australia to celebrate the one hundred and twenty fifth Anniversary of this famous children's book, and also 1990 as International Literacy Year by collecting together translations into one hundred and twenty five different languages. I am grateful to Lilian James of Adelaide who drew my attention to it and gave me the opportunity to make this contribution.

I am also very grateful to John Richards who provided the drawings at quite short notice and made some valuable suggestions on the verses in the story, and to Dr David Balhatchet who went through the translation with a tooth comb and corrected errors which would have gone unnoticed otherwise. I am fully responsible for any that remain.

Ray Edwards
Mis Gwynngala, 1990

I am now pleased to include an extensive vocabulary which Keith Syed prepared initially for his own use. He has kindly given permission for it to be used to help other readers. I am most grateful to him. Checking it through with the text and again with David's help has helped bring the text more in line with the Gerlyver Servadow though a complete revision has not been attempted. "Alys" was originally published before the Gerlyver Servadow became available in 1991.

Ray Edwards
Mis Meurth 1993

The text has been updated in accordance with the Gerlyver Meur which has now become available. This has been done and the whole book completely retyped by Dr David Balhatchet to whom I am eternally grateful. Inevitably it has been necessary to retain a number of words which do not appear in the Gerlyver Meur so the spelling, and indeed the authenticity of these words are still conjectural. There is little doubt that some errors will still remain in spite of careful checking and rechecking. I apologise for these and would be grateful if they were brought to my attention so that there will be fewer of them in future editions.

Ray Edwards
Mis Me 1994

Pennow

f.1 Alys ... a boenyas dres an gwel war y lergh.

ALYS Y'N VRO A VARTHUSYON

Penn 1 War-nans an Toll-Konin

Yth esa Alys ow talleth skwitha yn feur ha hi a'y esedh ryb hy hwoer war an vankenn heb travydh dhe wul. Moy es unnweyth hy re yksa y'n lyver esa hy hwoer ow redya, mes nyns esa delinyansow na keskowsow ynno, "ha pandr'a dal lyver," a brederis Alys, "heb delinyansow na keskowsow?"

Yth esa hi ow prederi yn hy brys hi (gwella galla, rag an jydh toemm a wre dhedhi omglywes pur hunek ha gokki) mar tela sevel dhe derri igorow Dyw rag kavoes an lowena a wul chayn a igorow, pan boenyas a-dhesempis Konin Gwynn, gwynnrudh y dhewlagas, rybdhi yn hy ogas.

Nyns esa travydh meur y vri y'n dra na, na prederis Alys y vos mar goynt klywes an Konin ow leverel dh'y honan, "Dar, re dhiwedhes vydhav!" (pan brederis yn y gever a-wosa, yth heveli dhedhi y koedhvia dhedhi omwovynn a-dro dhe hemma, mes y'n termyn na yth o herwydh kinda yn tien); mes pan gemmeras an Konin euryor yn-mes a boket a'y gryspows ha mires orto, hag ena mos dhe-ves yn unn fyski, Alys a sevis a'y sav, rag hi a aswonnis yn unn lughesi na wrussa hi gweles bythkweyth kyns konin gans poket kryspows, nag euryor dhe gemmeres yn-mes anodho, hag ow leski gans hwans a wodhvos, hi a boenyas dres an gwel war y lergh, a-dermyn, gwynn hy bys, dh'y weles ow tiyskynna toll-konin bras yn-dann an ke.

Wosa pols, Alys eth war-nans war y lergh heb prederi unnweyth y'n bys fatell wre hi yskynna arta yn-mes.

An toll-konin eth yn-rag kepar ha fordh yn-dann dor, neb pellder, hag ena yth eth war-nans mar dromm ma nag esa pols dhe Alys dhe bredери yn kever hedhi kyns omgavoes ow koedha war-nans puth pur dhown.

Po yth o an puth pur dhown, po hi a goedhas pur lent, rag yth esa dhedhi meur a dermyn dhe vires a-dro dhedhi, hag omwovynn pandr'a wre sywya. Kynsa, hi a assayas mires war-nans ha dismygi pyth a dhrehedhi, mes re dewl o dhe weles travydh; ena hi a viras orth tenewennow an puth ha gweles aga bos lenwys a amaris hag estyll rag lyvrow: treweythyow hi a welas mappow ha liwyansow kregys war bynnow. Hi a gemmeras seth a onan a'n estyll ha hi ow tremena; yth esa tokyn warnodho gans 'KYFEYTH OWRAVALOW', mes pur doellys o hi y vos gwag; ny vynna gasa an seth dhe goedha der own a ladha nebonan, ytho hi a sewenas orth y worra a-berth yn onan a'n amaris ha hi orth y dremena yn unn goedha.

"Dar!" a brederis Alys dh'y honan. "Wosa koedh a'n par ma, ny vern dhymm mann koedha war-nans an gradhow! Ass vydhav hardh herwydh breus an re yn chi! Dhe wir, ny lavarsen travydh yn y gever, ynwedh mar koedhen diworth to an chi!" (Ha gwir o henna, martesen.)

War-nans, war-nans, war-nans. A ny wre an koedh gorfenna bynytha? "My a omwovynn pygemmys mildiryow re goedhis erbynn lemmyn?" yn-medh hi, ughel hy lev. "My a dal bos ow trehedhes

kres an dor, po ogatti. Gas vy dhe weles: henna a via peswar mil vildir war-nans, dell brederav - " (rag, ty a wel, Alys re dhys'sa lies tra a'n par ma ha hi yn skol, ha kyn na veu hemma torn pur dha dhe dhiskwedhes hy skians, ha hi heb denvydh dhe woslowes orti, byttegyns praktis da o y dhasleverel) "gwir, henna a vydh ogas dhe'n pellder ewn - mes ena my a omwovynn py Efander po Hirder re dhrehedhis?" (Nyns esa tybyans vydh dhe Alys pyth o Efander, namoy Hirder, mes yth heveli dhedhi aga bos geryow splann dhe leverel.)

Kyns pell hi a dhallathas arta. "My a omwovynn mar kwrav koedha dres an dor dien. Assa vydh koynt dos yn-mes yn mysk tus ow kerdhes an penn war-tu an leur! An Re Er Agan Pynn, (1) dell grysav - " (Pes da lowr o hi hag esa denvydh ow koslowes, an prys ma, pan na seni mann an hanow ewn) "- mes res vydh dhymm govynn orta pyth yw hanow an vro, dell wodhes. Mar pleg, Mestres, yw hemma Mordir Nowydh po Australi?" (ha hi a assayas plegya hy glin yn kortes ha hi ow kewsel; - tyb, gul kortesi ha ty ow koedha der an ayr! A wre'ta tybi ty dhe alloes gul henna?) "Hag ass ov vy mowes dhiskians, dell wra hi krysi! Na, ny dal mann govynn; martesen my a wra y weles skrifys neb le yn arwoedh."

War-nans, war-nans, war-nans. Nyns esa travydh arall dhe wul, ytho hware Alys a dhallathas kewsel arta. "Dinah a vydh trist war ow lergh haneth, dell grysav!" (An gath o Dinah.) My a wayt y hwrons i perthi kov a'y fadell a leth prys te. Dinah, kuv kolonn, my a yeun may fes omma war-nans genev! Nyns eus logos y'n ayr, dell borthav own, mes ty a allsa kemmeres askell-groghen, martesen, ha pur haval dhe logosenn yw henna, dell wodhes. Mes a wra kathes dybri eskelli-kroghen, my a omwovynn?" Hag omma Alys a dhallathas mos ha bos nebes hunek, ha pesya leverel dhedhi hi, yn fordh hunrosek, "A wra kathes dybri eskelli-kroghen? A wra kathes dybri eskelli-kroghen?" ha treweythyow, "A wra eskelli-kroghen dybri kathes?" rag, dell welydh, pan na wodhya gorthybi naneyl a'n dhew wovynn, ny vern meur an fordh dh'y leverel. Hi a omglywas hi dhe goedha yn kosk, ha hi re dhallathsa hunrosa hi dhe gerdhes ryb Dinah ow synsi an dorn an eyl hy ben, ha leverel dhedhi yn pur dhiwysek, "Ytho, Dinah, lavar dhymm an gwir lemmyn: a wruss'ta bythkweyth dybri askell-groghen?" pan dhiyskynnas a-dhesempis, kronk! kronk! war gals a dhel sygh, ha gorfennys veu an koedh.

Nyns o Alys brewys mann, ha hi a sevis yn unn lemmel yn pols: hi a viras yn-bann, mes oll a-wartha o tewlder; a-rygdhi yth esa ken tremenva hir, ha'n Konin Gwynn hwath a-wel ow fyski alena. Nyns esa prysweyth dhe gelli: Alys eth dhe-ves kepar ha'n gwyns, ha skav lowr o hi dh'y glywes ow leverel, hag ev ow trelya pleg-hyns, "Ogh, ow diwskovarn ha'm minvlew, ass yw diwedhes!" Yth esa hi ogas war y lergh pan drelyas hi an pleg-hyns mes nyns o an Konin dhe weles namoy: yth esa hi yn hel hir hag isel, golowys dre rew a

(1) An lavar ma a vydh da lowr, martesen, dhe drelya "Antipathies" dell leveris Alys, hag ynwedh "Antipodes" dell vynna hi leverel!

lugern kregys a'n to.

Yth esa darasow oll a-dro dhe'n hel, mes yth ens i oll deges gans alhwedh; ha wosa mos a-hys unn tenewen, hag a-hys y gila, owth assaya pub daras, hi a gerdhas yn trist a-hys an kres, owth omwovynn fatell wre y'n bys mos yn-mes arta.

A-dhesempis, hi a gavas moes vyghan gans tri throes, gwrys yn tien, a weder krev; nyns esa travydh warnedhi marnas alhwedh owrek pur vyghan, ha kynsa tybyans Alys a veu ev dhe vos rag onan a'n darasow a'n hel; mes, ellas! po an florennow o re vras, po an alhwedh o re vyghan, mes war neb fordh, ny vynna igeri nagonan anedha. Byttegyns, an nessa torn, hi a gavas kroglenn isel na wrussa hi gweles kyns, hag a-dryv dhedhi daras byghan neb pymthek meusva y ughelder: hi a assayas an alhwedh owrek byghan y'n florenn, ha, meur hy lowena, ev a dhesedhas!

Wosa igeri an daras, Alys a gavas fordh a-berth yn tremenva vyghan nag o brassa meur es toll-rath: hi eth war benn-dewlin ha mires a-hys an dremenva a-berth y'n tekka lowarth a welsys bythkweyth. Ass yeuni hi mos yn-mes a'n hel tewl na, ha kerdhes yn mysk an bleujyowegi splann na ha'n fentynyow klor na, mes ny ylli na hwath gorra hy fenn der an daras; "hag ynwedh mar kalla ow fenn mos dredho," a brederis Alys voghosek, "ny via henna 'vas heb ow diwskoedh. Ogh, assa garsen galloes degea yn fyghan kepar ha pellweler! My a dyb y hallsen mar kothfen an fordh dhe dhalleth." Rag, dell welydh, kemmys traow koynt re hwarvia a-gynsow may tallathsa Alys prederi, dhe wir, nag esa marnas niver pur vyghan a draow na alla hwarvos.

Ny dela gortos ryb an daras byghan, dell heveli, ytho hi eth arta dhe'n voes, hanter ow kwaytya y hylli kavoes ken alhwedh warnedhi martesen, po dhe'n liha lyver rewlys dhe dhegea tus yn fyghan kepar ha pellweler: an tro ma hi a gavas botell byghan warnedhi ("nag esa omma kyns, yn sur," yn-medh Alys), hag a-dro dh'y gonna, tokyn a baper, an geryow "YV VY' pryntys warnodho yn teg yn lytherennow bras.

Da lowr o leverel 'Yv vy', mes Alys vyghan ha fur ny vynna gul henna yn unn fyski. "Na, mires a wrav kynsa," yn-medh hi, "ha gweles mars yw merkys 'gwenon' po nyns yw"; rag hi re redsa nebes hwedhlow hweg yn kever fleghes re bia leskys ha kollenkys gans goedhviles, ha lies tra anhweg arall, ha henna rag na vynnens perthi kov a'n rewlys sempel re wrussa aga howetha dyski dhedha, kepar ha: gwelenn-tan toemm-rudh a wra dha leski mara'n synsydh re bell; ha, mar treghydh dha vys pur dhown gans kollell, ev a wra devera; ha ny ankovsa bythkweyth: mar kwre'ta eva re diworth botell merkys 'gwenon', kyns pell ny vydh henna rag dha les, heb dhout.

Byttegyns, nyns o an botell ma merkys 'gwenon', ytho Alys a vedhas y vlasa ha pur sawrek ova. Dhe wir, yth esa dhodho blas nebes kepar ha kemmysk a dart-keres, kustard, aval sabenn, kulyek gyni restys, klyji, ha krasenn doemm gans amanenn, ha pur skon gyllys veu.

"Ass yw omglywans koynt!" yn-medh Alys. "Yth esov ow tegea yn fyghan kepar ha pellweler, yn sur."

Hag yndella veu yn hwir: nyns esa lemmyn marnas peder meusva a ughelder dhedhi, ha'y thremmynn a splannas pan brederis hi dhe vos lemmyn an braster da dhe vos der an daras byghan a-berth y'n lowarth teg na. Kynsa, byttegyns, hi a wortas nebes mynysennow mar kwre lehe moy: hi a omglywo nebes ownek yn kever hemma, "rag wor'tiwedh," yn-medh Alys, "my a allsa bos difeudhys yn tien, kepar ha kantol. My a omwovynn fatell vydh genev ena?" Ha hi a assayas dismygi fatell yw flamm kantol wosa bos difeudhys, rag ny ylli perthi kov a weles travydh a'n par na.

Wosa nep-pell, pan welas na hwarva travydh moy, hi a erviras mos a-berth y'n lowarth a-dhesempis; mes, tru Alys voghosek! - pan dhrehedhas an daras, hi a aswonnis hi dhe ankevi an alhwedh owrek byghan, ha pan eth arta dhe'n voes rag y gavoes, hi a welas nag esa fordh vydh dh'y dhrehedhes: hi a'n gwelas heb kaletter der an gweder, hag assaya gwella galla yskynna onan a'n treys a'n voes, mes re slynk ova, ha wosa omskwitha yn tien der assaya, an voghosek vyghan a esedhas hag oela.

"Do way, nyns yw 'vas oela y'n fordh na!" yn-medh Alys dh'y honan, yn tynn lowr. "Ow husul yw hedhi y'n pols ma!" Dell yw usys, hi a re dh'y honan kusul pur dha (kyn na wre hy holya nammenowgh), ha treweythyow hi a omgeredhi mar arow may teuth dagrow dh'y dewlagas; ha hi a berthi kov a assaya unnweyth boksusi hy diwskovarn hi rag omdoella yn gwari 'croquet' esa hi ow kwari er hy fynn hy honan, rag an flogh koynt ma a gara omwul dew dhen. "Mes ny dal lemmyn," a brederis Alys voghosek, "omwul dew dhen! Dar! nyns eus skant lowr gesys ahanav dhe wul unn person da!"

Kyns pell hy golok a goedhas war gystenn vyghan a weder esa a'y gorwedh yn-dann an voes: hi a's igoras, ha kavoes ynni tesenn pur vyghan, ha warnedhi an geryow "DEBER VY" delinys yn teg gans figys Korynt. "Wel, my a's deber," yn-medh Alys, "ha mara'm gwra moy, my a yll drehedhes an alhwedh; ha mara'm gwra le, my a yll kramya yn-dann an daras, ytho war neb fordh my a wra mos a-berth y'n lowarth, ha ny vern dhymm pyneyl a hwer!"

Hi a dybris temmik, ha leverel dhedhi hi yn prederus, "Py fordh? Py fordh?" ow synsi hy leuv war hy fenn dhe glywes war by tu yth esa ow tevi, ha meur veu hy marth pan aswonnis hi dhe sevel an keth braster: hemma a hwer yn kemmyn, res yw avowa, pan dhybrir tesenn, mes mar usys o Alys erbynn an termyn na dhe waytya traow nag o herwydh usadow, mayth heveli difreth ha talsogh bywnans dhe besya herwydh an gis kemmyn.

Ytho hi a dhallathas oberi, ha pur skon gorfennys o an desenn.

ooOoo

Penn 2 An Poll a Dhagrow

"Koynta ha koynta!" a grias Alys (mar sowdhenys o mayth ankovas, pols, an fordh dhe gewsel Sowsnek da);(1) "lemmyn my a iger kepar ha'n brassa pellweler a ve bythkweyth! Dyw genowgh, dewdroes!" (rag namnna heveli i dhe vos mes a wel pan viras hi war-nans orth hy threys, hag i ow mos mar bell). "Ogh, ow threys byghan boghosek, my a omwovynn piw a wra gwiska agas eskisyow ha'gas lodrow ragowgh lemmyn, karadowyon? My ny allav, dell ov sur! Re bell vydhav yn feur dhe brederi y'gas kever: res vydh dhywgh omweres gwella gallowgh - mes y koedh dhymm bos kuv orta," a dybis Alys, "po ny vynnons kerdhes der an fordh may fynnav mos, martesen! Gas vy dhe weles: my a vynn ri dhedha diwvotas nowydh pub Nadelik."

Ha hi a besyas owth omgusulya fatell ylli gul henna. "Res vydh dhedha mos gans an kyrgher," hi a dybis, "hag ass wra heveli koynt, dannvon rohow dhe'm treys vy! Hag ass vydh koynt an drygva!

Troes Deghow Alys,
Lenn Oeles,
ogas dhe'n Ke Oeles
(gans kerensa Alys).

Dar, ass esov vy klappya flows!"

Y'n eur na poran, hy fenn a weskis erbynn nen an hel: dhe wir moy es naw troes-hys yn ughelder o hi lemmyn, hag a-dhesempis hi a gemmeras an alhwedh owrek byghan ha fistena dhe dharas an lowarth.

Alys voghosek! Ny ylli gul moy, a'y gorwedh war unn tenewen, es mires orth an lowarth gans unn lagas, mes moy di-waytyans hwath o drehedhes ena: hi a esedhas ha dalleth oela arta.

"Y koedh dhis perthi meth ahanas," yn-medh Alys, "mowes vras kepar ha ty," (gwiw o leverel hemma), "ow pesya oela y'n fordh ma! Gwra hedhi a-dhesempis, jevodi!" Mes hi a besyas awos henna ow skoellya gallonyow a dhagrow, ernag esa poll bras oll a-dro dhedhi ogas ha peder meusva yn downder hag owth ystynna hanter fordh a-hys an hel.

Wosa termyn hi a glywas treys ow frappya yn fedhel y'n pellder, ha hi a syghas hy dewlagas yn unn fyski dhe weles pyth esa ow tos. An Konin Gwynn ova ow tehweles gwiskys yn splann, diwvanek gwynn yn kroghen mynn yn unn leuv ha gwynsell vras yn y gila: ev a dheuth ow poenya toth men, ow krodhvolas dhodho ev dell dho, "Ogh! an Dhuges, an Dhuges. Ogh! A ny vydh hi garow mar kwrug dhedhi gortos! Mar vras o edhomm Alys mayth o parys dhe wovynn gweres orth nebonan; ytho, pan nesas an Konin dhedhi, hi a dhallathas, isel hag ownek hy lev, "Mara pleg dhywgh, a vester ..." An Konin a blynchyas yn fol, gasa dhe goedha an manegow gwynn yn kroghen mynn ha'n wynsell, ha fia dhe'n fo y'n tewlder, skaffa galla.

Alys a gemmeras an wynsell ha'n manegow, hag a-ban o an hel pur doemm, hi a besyas ow kwynsella hy honan oll an

(1) Mes da yw an Kernewek, ha pyth yw kamm gans "curiouser and curiouser"?

termyn may pesyas ow kewsel: "Tetivali! Ass yw koynt puptra hedhyw! Ha de y hwres puptra y'n fordh kemmyn. My a omwovynn mar peuv trelys y'n nos? Gas vy dhe brederi: en vy an keth pan sevis vy an myttin ma? Nammna dybav y porthav kov a omglywes nebes dihevelep. Mes mar nyns ov an keth, an govynn a syw yw, Piw y'n bys ov vy? Ha, henn yw an gudynn vras! Ha hi a dhallathas prederi yn kever oll an fleghes a aswonni a'y oes hi, dhe weles mar kallsa bos chanjys rag nebonan anedha.

"Sur ov vy nag ov Ada," yn-medh hi, "rag bos hy blew yn kudynnow krollys mar hir, ha nyns yw ow blew vy krollys mann; ha sur ov vy na allav bos Mabel, rag my a woer traow a bub eghenn ha hi, ogh! ny woer hi marnas pur voghes! Dres henna, hi yw hi, ha my yw my, ha - tru, ass yw tykkli! My a wra assaya mar konn oll an traow a wren vy godhvos. Gas vy dhe weles: peder gweyth pymp yw dewdhek, ha peder gweyth hwegh yw trydhek, ha peder gweyth seyth yw - ogh tru! Ny wrav drehedhes ugens bynytha yndella. Byttegyns, ny vern an Rol dhe Lieshe; gwren assaya Doronieth. Loundres yw pennsita Paris, ha Paris yw pennsita Rom, ha Rom - na, kamm yw henna oll, sur ov vy. Y koedh dhymm bos chanjys rag Mabel! My a vynn assaya leverel 'Assa drel an wenenenn ...'"(1) ha hi a worras hy diwla yn krows war hy barlenn kepar ha pan ve ow leverel dyskansow, ha dalleth y dhasleverel, mes hy lev a sonas ronk ha koynt ha ny dheuth an geryow yn-mes kepar dell wrens.

"Assa drel an krokodil (2)
Dhe les y lost mar hweg
Ha gorra dowrow splann an Nil
War groghen owrek teg!

Mar lowen skrynkya a wra,
Mar gempenn lesa ewin,
Ha puskes byghan wolkomma,
Y dhiwen ow minhwerthin!"

"My yw sur nag yw an re ma an geryow gwir," yn-medh Alys voghosek, ha hi a besyas, lenwys arta hy dewlagas gans dagrow, "Mabel ov vy heb neb mar, ha res vydh dhymm mos ha tryga y'n chi tewl byghan na, heb tegynnow dhe wari gansa hag - ogh! dyskansow heb worfenn dhe dhyski! Ervirys ov yn kever an dra; mars ov Mabel, gortos omma a vynnav! Ny dal dhedha gorra an penn war-nans ha leverel, 'Deus yn-bann arta, keresik!' Ny wrav marnas mires yn-bann ha leverel, "Piw ov vy, ytho? Lavar dhymm henna kynsa, hag ena, mar karav bos an person na, my a vynn mos yn-bann: mar ny garav, gortos omma a wrav erna viv nebonan ken' - mes tru!" a grias Alys ow tardha a-dhesempis yn dagrow, "assa vynnav orta gorra an penn war-nans! Mar skwith

(1) An Sowsnek yw "How doth the little ...", yw dalleth gwers gans Isaac Watts a bes "... busy bee." Ny yllir trelya "How doth the little ..." dhe Gernewek, ytho res yw gorra "How doth the ... bee."

(2) Nyns yw "improve" yn Sowsnek "gwellhe" mes an styr kottha "trelya dhe les" po "gul devnydh a".

ov vy, ow pos omma ow honan oll!"

Ha hi ow leverel hemma, hi a viras war-nans orth hy diwla, ha sowdhenys veu ow kweles hi dhe wiska onan a'n manegow gwynn yn kroghen mynn a'n Konin ha hi ow kewsel. "Fatell wrug vy henna?" a dybis. "Y koedh dhymm bos ow tos byghan arta." Hi a sevis yn-bann ha mos dhe'n voes dhe omvusura orti, ha gweles, maga ta dell ylli dismygi, hi dhe vos lemmyn neb dew droes-hys yn ughelder, hag yth esa hi ow lehe yn uskis. Hi a dhismygas yn skon bos an skila a hemma an wynsell a synsi ha hi a's gasas dhe goedha yn skav, a dermyn poran dhe woheles lehe bys yn travydh.

"Nammna fyllis diank!" yn-medh Alys, euth bras gensi rag an drelva dromm mes pur lowen ow kweles hi dhe vos hwath yn fyw; "ha lemmyn dhe'n lowarth!" ha hi a boenyas toth men arta dhe'n daras byghan, mes, ellas, deges o an daras byghan arta, ha'n alhwedh byghan owrek war an voes yn gweder dell esa kyns, "ha'm studh yw gweth es dell o bythkweyth," a dybis an flogh boghosek, "rag ny veuv nevra mar vyghan kyns, nevra! Ha my a dheriv y vos re dhrog, yn tevri!"

Ha hi ow leverel an geryow ma, hy throes a slynkyas hag yn nessa pols, gans tros dowr, yth esa hi yn dowr sall bys y'n elgeth. Hy hynsa tybyans o hi dhe goedha neb fordh a-berth y'n mor, "hag y'n kas na my a yll dehweles yn tren," yn-medh hi dh'y honan (Alys re bia dhe'n vorlann unnweyth yn hy bywnans, hag yth heveli dhedhi, py le pynag mayth ylli war an arvor sowsnek, ty a gyv niver a jynnow-troghya y'n mor, fleghes ow palas an treth gans palyow a brenn, ena rew a westiow, ha war aga lergh, gorsav hyns-horn). Byttegyns, hi a dhismygas kyns pell hi dhe vos y'n poll a dhagrow re wrussa hi oela pan o hi naw troes-hys yn ughelder.

"Gwynn ow bys mar ny wrellen oela kemmys!" yn-medh Alys, ha hi ow neuvya a-dro hag assaya kavoes an fordh yn-mes. "Keredhys vydhav lemmyn, dell dhesevav, dre vos beudhys y'm dagrow vy! Tra goynt vydh henna, yn sur! Byttegyns, koynt yw puptra hedhyw!"

Y'n pols na hi a glywas neppyth ow lagya a-dro y'n poll unn lamm byghan diworti, ha hi a neuvyas nes dhe dhismygi pyth o. Yn kynsa hi a dybis yth o porpos po dowrvargh martesen, mes ena hi a borthas kov fatell o hi byghan lemmyn, ha skon hi a dhismygas nag o marnas logosenn re wrussa slynkya y'n dowr dell wrussa hi.

"A via 'vas lemmyn," a dybis Alys, "kewsel orth an logosenn ma? Mar goynt yw puptra omma mayth hevel dhymm y hyll kewsel, martesen: ny vydh drog assaya war neb kor." Ytho, hi a dhallathas: "A Logosenn, a wodhesta an fordh yn-mes a'n poll ma? Pur skwith ov vy ow neuvya a-dro omma, a Logosenn!" (Alys a dybis y tela bos homma an fordh ewn dhe gewsel orth logosenn: ny wrussa bythkweyth tra a'n par na kyns, mes hi a borthas kov a weles yn yethador latinek hy broder "Logosenn - a logosenn - dhe logosenn - logosenn - A logosenn!" An Logosenn a viras orti yn unn apposya ha heveli keas onan a'y dewlagas byghan orti, mes ny leveris travydh.

"Ny gonvedh Sowsnek, martesen," a dybis Alys. "My a vedh leverel hy bos logosenn frynkek, devedhys omma gans Wella an Trygher." (*Rag nyns esa dhe Alys godhvos diblans yn kever nans yw pygemmys termyn re hwarvia neb tra, na hi gans oll hy godhvos a istori.*) Ytho hi a dhallathas arta: "Où est ma chatte?" o an kynsa lavar yn hy lyver a dhyskansow frynkek. An Logosenn a lammas a-dhesempis yn-mes a'n dowr, ha heveli shakya pub rann a'y horf der own. "Ogh, gav dhymm!" yn-medh Alys war hast, ownek y hwrussa pystiga omglywans an enyval boghosek. "My a ankovas yn tien na gares kathes."

"Kara kathes!" a grias an Logosenn, ughel ha serrys hy lev. "A wruss'ta sy kara kathes mar pes vy?"

"Wel, na wrussen, martesen," yn-medh Alys, kosel hy lev: "na sorr yn y gever. Byttegyns, my a vynnsa y hallsen diskwedhes dhis agan kath Dinah: ty a garsa kathes mar kalles unnweyth hy gweles, dell dybav. Kreatur mar guv ha kosel yw hi," a besyas Alys, hanter dh'y honan, ha hi ow neuvya yn tiek a-dro dhe'n poll, "ha hi a esedh owth hanasa mar hweg ryb an oeles, ow lapya hy fawyow ha golghi hy min - ha mar hweg ha medhel yw hi dhe handla - ha splann yw hi ow kachya logos - ogh, gav dhymm!" a grias Alys arta, rag bos an Logosenn ow sevel reun pub le, ha sur o hi hy bos serrys dhe wir. "Ny gewsyn ni yn hy hever namoy mar ny vynnydh."

"Ni, dhe wir!" a grias an Logosenn, esa ow krena bys yn diwedh hy lost. "My dhe gewsel war vater a'n par na! Agan teylu a gasa pup-prys kathes; kreaturs hegas, isel, keth, dell yns! Na as vy dhe glywes arta an hanow na!"

"Na wrav, dhe wir!" yn-medh Alys, meur y hast dhe drelya mater an keskows. "A gerydh - a gerydh - keun?" Ny worthybis an Logosenn, ytho Alys a besyas yn freth: "Yma ki byghan mar hweg ogas dh'agan chi ni a garsen diskwedhes dhis! Dorgi byghan splann y dhewlagas dell wodhes gans - ogh! - blew mar hir ha krollys! Hag ev a vynn kyrghes traow pan wre'ta aga thewlel, hag ev a esedh yn-bann ha pysi y voes, ha traow a bub eghenn - ny borthav kov a'n hanter anedha - tiek a'n piw, ty a woer, ha mar 'vas yw, dell lever ev, may tal kans peuns! Ev a lever ev dhe ladha an rathes oll ha - dar!" a grias Alys, truedhek hy thon, "own a'm beus my dh'y serri arta!" Rag yth esa an Logosenn ow neuvya diworti kalessa galla, ha gul meur a dheray y'n poll ha hi ow mos.

Hi a elwis kosel war hy lergh, "Logosenn, kuv kolonn! Gwra dehweles arta, ha ny vynnyn kewsel yn kever kathes nag yn kever keun na hwath, mar ny's kerydh!" Pan glywas an Logosenn hemma, hi a drelyas ha neuvya yn lent dhedhi arta: fest disliw hy min (dre sorr, dell dybis Alys), ha hi a leveris, isel hag ow krena hy lev, "Gwren ni mos dhe'n lann, hag ena my a deriv dhis ow istori, ha ty a wra konvedhes prag y kasav kathes ha keun."

Devedhys veu an termyn dhe vos, rag bos an poll ow lenwel yn feur a ydhyn hag enyvales re wrussa koedha ynno: yth esa Ho Dodo, Papynjay ha Maber, ha lies kreatur koynt arall. Al a hembronkas, ha'n bagas dien a neuvyas dhe'n lann.

ooooo

Penn 3 Resegva Wlasek ha Hwedhel Hir

Bagas koynt y semlant dhe wir o kuntellys war an lann - an ydhyn draylys aga fluv, an enyvales aga felour glenys ogas orta, ha pubonan ow tevera glyb, serrys ha heb konfort.

An kynsa govynn, heb mar, o an fordh dhe omsygha arta: i a omgusulyas war hemma, ha wosa nebes mynysennow yth heveli fest herwydh kinda dhe Alys omgavoes ow kewsel heb kaletter gansa kepar ha pan y's aswonnsa oll hy bywnans. Dhe wir, y's teva dadhel hir gans an Papynjay a voutyas wor'tiwedh ha ny vynna leverel marnas, "Kottha ov agesos sy, hag y koedh dhymm godhvos gwell," ha henna ny vynna Alys lavasos heb godhvos y oes, hag a-ban skonyas an Papynjay yn nerthek a leverel y oes, nyns esa travydh moy dhe leverel.

Wor'tiwedh, an Logosenn, a heveli bos neb a's tevo maystri yntredha, a elwis, "Esedhewgh, pubonan, ha goslowes orthiv vy. My a wra agas gul sygh lowr yn skon!" I a esedhas oll a-dhesempis yn kylgh bras, an Logosenn y'n kres. Alys a synsis hy dewlagas stag warnedhi, meur hy fienasow, rag sur o hi yth anwoesi mar ny omsygha pur skon.

"Gwrewgh vri!" yn-medh an Logosenn, bysi hy semlant. "Owgh hwi oll parys? Hemm yw an sygha tra a aswonniv. Taw pub le, mar pleg! Wella an Trygher, y gen skoedhys gans an Pab, a veu degemmerys kyns pell gans an Sowson a vynna kavoes hembrenkysi, ha re bia usys yn feur a-dhiwedhes dhe durans ha tryghans. Edwin ha Morcar, yurlys Mersia ha Northumbria - '"

"Ogh!" yn-medh an Papynjay, yn unn grena.

"Gav dhymm!" yn-medh an Logosenn, yn unn blegya tal, mes pur gortes. "A wruss'ta kewsel?"

"Na wrug vy!" yn-medh an Papynjay war hast.

"My a grysis ty dhe wul yndella," yn-medh an Logosenn. "My a yn-rag. 'Edwin ha Morcar, an yurlys a Mersia ha Northumbria, a dherivis ragdho, ha Stigand ynwedh, an arghepskop gwlaskar a Gergant, a wrug y gavoes ev fur -'"

"Kavoes pyth?" yn-medh an Hos.

"Y gavoes ev," yn-medh an Logosenn, serrys lowr: "ty a woer styr 'ev' heb mar."

"My a woer styr 'ev' yn ta lowr pan gavav neppyth," yn-medh an Hos: "dell yw usys kwilkyn po kenek yw. An govynn yw, pandr'a gavas an arghepskop?"

Ny wrug an Logosenn vri a'n govynn ma, mes pesya yn unn fyski, "'- y gavoes fur dhe vos gans Edgar Atheling (Pennsevik) erbynn Wella ha profya an gurun dhodho. Yn kynsa, klor o fara Wella. Mes garowder y Normanogyon -' Fatla genes lemmyn, keresik?" hi a besyas, ow trelya trohag Alys ha hi ow kewsel.

"Mar lyb dell en nevra," yn-medh Alys, trist hy lev: "ny hevel ow sygha mann."

"Y'n kas na," yn-medh an Dodo yn sad, ow sevel a'y sav, "my a brof an kuntelles dhe astel rag omgemmeres a-dhesempis towl moy nerthek - "

"Kows Sowsnek!" yn-medh an Vaber. "Ny wonn an styr a hanter a'n geryow hir na, ha, moy es henna, ny grysav ty dh'aga godhvos namoy!" Ha'n Vaber a blegyas y benn war-nans dhe geles minhwerthin: re a'n ydhyn erell a hwarthas yn ughel.

"An pyth a vynnen leverel," yn-medh an Dodo, serrys y lev, "o, bos resegva wlasek an gwella towl dhe omsygha."

"Pyth yw resegva wlasek?" yn-medh Alys. Ny leveris hemma rag hi dhe vynnes godhvos, mes an Dodo re hoksa kepar ha pan gryssa y tela dhe nebonan kewsel, ha ny vynna denvydh arall leverel travydh.

"Wel," yn-medh an Dodo, "an gwella fordh dh'y styrya yw dh'y wul." (Ha, dell yllir bos ty dhe vynnes assaya an dra dha honan neb dydh yn Gwav, my a lever dhis fatell y'n dyghtyas an Dodo.)

Kynsa, ev a dhelinyas resegva yn kylgh a neb eghenn ("ny vern an form ewn," yn-medh ev), hag ena an bagas dien a veu gorrys a-hys an resegva, omma hag ena. Nyns esa "Onan, dew, tri, hag yn kergh," mes i a dhallathas poenya pan vynnens ha hedhi pan vynnens, ma nag o es godhvos pan o an resegva gorfennys. Byttegyns, wosa poenya neb hanter our ha'ga bos sygh lowr arta, an Dodo a armas a-dhesempis, "Gorfennys yw an resegva!" ha pubonan a waskas a-dro dhodho, ow tyewa, ha govynn, "Mes piw re waynyas?"

An govynn ma ny ylli an Dodo y worthybi heb meur a breder, hag a wortas a'y esedh termyn hir, unn bys poesys war y dal (an studh may hwelydh Shakespeare, dell yw usys, y'n delinyansow anodho), ha'n re erell ow kortos yn taw. Wor'tiwedh yn-medh an Dodo, "Pub den oll re waynyas ha res yw dhe pubonan kavoes piwas."

"Mes piw a re an gobrow?" a wovynnas keskan vras a levow.

"Dar, hi, heb mar," yn-medh an Dodo, ow tiskwedhes Alys gans unn bys; hag oll an bagas a waskas a-dro dhedhi a-dhesempis, ow karma yn kemmyskys, "Gobrow! Gobrow!"

Dhe Alys nyns esa tybyans vydh yn kever an pyth dhe wul, ha heb gwaytyans hi a worras hy leuv yn hy foket ha tenna yn-mes kystenn a gnow sugrys (gwynn hy bys ny wrussa an dowr sall entra ynna), ha'ga ri dhe-ves avel gobrow. Yth esa onan poran rag pub huni.

"Mes y koedh dhedhi kavoes piwas hy honan, dell wodowgh," yn-medh an Logosenn.

"Heb mar," a worthybis an Dodo, pur sad. "Pyth ken eus genes y'th poket?" a besyas, ow trelya trohag Alys.

"Travydh marnas byskoen," yn-medh Alys yn trist.

"Ro hi dhymmo omma," yn-medh an Dodo.

Ena pubonan a waskas a-dro dhedhi unnweyth arta, termyn may ros an Dodo an vyskoen dhedhi yn sad, ow leverel, "Ni a'th pys a dhegemmeres an vyskoen fin ma;" ha, pan worfennsa an areth verr ma, pubonan a armas yn lowen.

Alys a dybis bos oll an dra pur wokki, mes pubonan a'n jevo an semlant mar sad ma na vedha hwerthin, ha pan na wodhya tybi a dravydh dhe leverel, hi a omblegyas yn sempel, ha kemmeres an vyskoen owth omwul mar sad dell ylli.

Dybri an know sugrys o an nessa tra: hemma a wrug tros ha deray, a-ban grodhvolas an ydhyn bras na yllens blasa aga know, ha'n re vyghan a dagas ha res o aga frappya yn skav war an geyn. Byttegyns, gorfennys veu wor'tiwedh, hag i a esedhas arta yn kylgh ha pysi an Logosenn a leverel dhedha neppyth moy.

"Ty a dhedhewis derivas orthiv dha istori, dell wodhes," yn-medh Alys, "ha prag yth yw ty dhe gasa - K ha K," hi a besyas yn unn hwystra, hanter ownek y fedha serrys arta.

"Hir ha trist yw ow hwedhel vy!" yn-medh an Logosenn, ow trelya dhe Alys ha hanasa.

"Lost hir yw, dhe wir," (1) yn-medh Alys, ow mires warnans gans marth orth lost an Logosenn; "mes prag y'n henwydh trist?" Ha hi a besyas ow prederi yn y gever ha'n Logosenn ow kewsel, may feu hy thybyans an hwedhel neppyth a'n par ma:

(1) Yma gwari geryow war "tale" ("hwedhel") ha "tail" ("lost") na yll bos trelys dhe Gernewek.

"Y leveris Furi, dhe
logosenn y'n chi,
'Bys y'n vreus-
lys deun ni. My
a vynn dha gu-
hudha. Rag skon-
yans nyns eus,
res vydh kavoes
breus. Der an
myttin, ow
sos, yma term-
yn dhe skoellya.'
An logos-
enn yn-
medh, 'An
breus ma,
re'm en-
ev, heb
justis
na'n
dew-
dhek,
a wra
spena
an hwyth.'
'Dewdhek
ha just-
is ov vy,'
yn-medh
konnyk
Furi.
'My a
vreus
oll an
ken
rag
dha
dhann-
von
dhe'n
bedh!'"

"Ny wredh vri!" yn-medh an Logosenn dhe Alys yn tynn. "Pandra anodho esosta ow prederi?"

"My a'th pys a'th hevyans," yn-medh Alys, pur uvel: "ty a wrussa drehedhes an pympes stumm, dell dybav?"

"Na wrug!" a grias an Logosenn, serrys.

"Kolm!" (1) yn-medh Alys, parys pup-prys dhe omwul 'vas, hag ow mires, prederus, a-dro dhedhi. "Ogh, gas vy dhe weres orth y dhigelmi!"

"Ny wrav travydh a'n sort," yn-medh an Logosenn, ow sevel ha kerdhes dhe-ves. "Ty a'm despit ow kewsel flows a'n par na!"

"Ny vynnen gul yndella!" a bysis Alys voghosek. "Mes ty a sorr mar es, dell wodhes!"

Ny wrug an Logosenn marnas krodhvolas avel gorthyp.

"Gwra dehweles, mar pleg, ha gorfenna dha hwedhel!" a grias Alys war hy lergh. Ha'n re erell oll a omjunyas y'n geskan, "Gwir, dehwel mar pleg!" mes ny wrug an Logosenn marnas shakya hy fenn heb perthyans ha kerdhes nebes skaffa.

"Ass yw dihedh na vynna gortos!" a hanasas an Papynjay, kettell veu glan mes a wel; ha Kanker goth a gemmeras an chons a leverel dh'y myrgh, "A geresik! Bedhes homma dyskans dhis na serri ty nevra re!" "Syns dha glapp, Mamm!" yn-medh an Kanker yowynk, nebes garow. "Ty yw lowr dhe brevi perthyans esterenn!"

"My a garsa bos agan Dinah omma genev, yn pur wir!" yn-medh Alys, ughel hy lev, heb kewsel orth denvydh yn tiblans. "Hi a wrussa hy hyrghes yn skon!"

"Ha piw yw Dinah, mars eus kummyas dhymm dhe wovynn?" yn-medh an Papynjay.

Alys a worthybis yn freth, rag yth o mall gensi pup-prys a gewsel yn kever hy mil dhov: "Agan kath yw Dinah. Heb par yw hi dhe gemmeres logos, ny yllydh tybi! Hag ogh! my a vynnsa ty dhe alloes hy gweles war-lergh an ydhyn! Dar, hi a dheber edhen vyghan kettell vir orti!"

An lavar ma a sordyas son koynt y'n bagas. Re an ydhyn eth dhe-ves a-dhesempis yn unn fistena: unn Biesenn goth a dhallathas gorra kwethow a-dro dhedhi yn pur war, ow leverel, "Dhe wir, res yw dhymm mos tre; nyns yw an ayr nosweyth da rag ow bryansenn!" ha Tynk Kanari a elwis dh'y fleghes, ow krena y lev, "Dewgh dhe-ves, keresigyon! Termyn yw may koedh dhywgh hwi oll bos yn gweli!" Rag skilys a bub eghenn pubonan

(1) Gwari geryow war "not" ("na") ha "knot" ("kolm") na yllir trelya dhe Gernewek.

eth yn-mes ha kyns pell Alys o gesys hy honan.

"Gwell via mar ny wrellen kampoella Dinah!" yn-medh hi dh'y honan, truedhek hy thon. "Ny hevel denvydh hy hara omma war-nans, ha'n gwella kath y'n bys yw hi, dell ov vy sur! Ogh, ow Dinah ger! My a omwovynn mar kwrav dha weles arta!" Hag omma Alys voghosek a dhallathas oela arta ha hi owth omglywes digoweth ha digolonn. Yn berr dermyn, byttegyns, hi a glywas arta son treys ow frappya yn skav y'n pellder, ha hi a viras dihwans yn-bann, hanter ow kwaytya y trelsa an Logosenn hy brys ha dehweles dhe worfenna hy hwedhel.

ooOoo

Penn 4 An Konin a Dhannvon Wella Byghan

An Konin Gwynn ova, ow tehweles yn unn boenya lent ha mires prederus a-dro dhodho hag ev ow mos kepar ha pan wrussa kelli neppyth; ha hi a'n klywas ow krodhvolas dh'y honan, "An Dhuges! An Dhuges! Ogh, ow dewbaw ger! Ogh, ow felour ha'm minvlew! Hi a wra ow gorra dhe vernans, mar sur dell yw yewgenes yewgenes. Ple hyllir my dh'aga gasa dhe goedha, yth omwovynnav!" Alys a dhismygas yn pols ev dhe hwilas an wynsell ha'n dhiwvanek gwynn yn kroghen mynn, ha pur dha hy gnas hi a dhallathas aga hwilas, mes nyns ens i dhe vos gwelys le vydh - yth heveli puptra dhe vos trelys wosa hi dhe neuvya y'n poll, ha'n hel bras, gans an voes a weder ha'n daras byghan, re wrussa mos mes a wel yn tien.

Pur skon an Konin Gwynn a wrug vri a Alys ha hi ow hwilas pub le, hag ev a elwis dhedhi, serrys y don, "Dar, Maria Anna, pandr'a wre'ta sy omma? Poen tre, y'n pols ma, ha kyrgh diwvanek ha gwynsell! Uskis lemmyn!" Ha mar ownekhes o Alys may poenyas dhe-ves a-dhesempis war an tu a dhiskwedhas heb assaya styrya an kammdybyans re wrussa.

"Ev a'm kemmeras dhe vos y vaghteth," yn-medh hi dh'y honan ha hi ow poenya. "Ass vydh sowdhenys pan dhismykko piw ov! Mes gwell vydh my dhe dhri dhodho y wynsell ha'y vanegow - henn yw, mar kallav aga havoes." Ha hi ow leverel hemma, hi eth erbynn chi byghan hweg, plat brest splann war an daras ha'n hanow 'Konin Gwynn' grevys warnodho. Hi a entras heb frappya hag yskynna an gradhow yn unn fyski meur hy own a dhos erbynn an Maria Anna wir ha bos gorrys mes a'n chi kyns hi dhe gavoes an wynsell ha'n manegow.

"Ass hevel koynt," yn-medh Alys dh'y honan, "mos negysyow rag konin! Martesen Dinah a wra ow dannvon negysyow kyns pell!" Hag ena hi a dhallathas desevos an sort a dra a hwarvia: "'Mestresik Alys! Deus omma a-dhesempis, ha gwra ombareusi rag dha gerdh!' 'My a dheu yn mynysenn, magores! Mes res yw dhymm gwitha an toll-logosenn ma erna dhehwello Dinah, ha gweles na dheffo yn-mes an logosenn.' Mes ny grysav," a besyas Alys, "i dhe asa Dinah dhe dryga y'n chi mar talleth hi kontrolya tus y'n fordh na!"

Erbynn lemmyn hi re gavsa an hyns a-berth yn stevell vyghan ha kempenn gans moes vyghan ryb an fenester, ha warnedhi (dell wrussa gwaytya) gwynsell ha dew gopel po tri a vanegow gwynn yn kroghen mynn: hi a gemmeras an wynsell ha'n dhiwvanek, hag yth esa hi ow kasa an stevell pan goedhas hy golok war votell byghan esa a'y sav ogas dhe'n gweder mires. Nyns esa tokyn an termyn ma gans an geryow "YV VY", mes yn despit dhe henna hi a'n igoras ha'y worra dh'y diwwews. "My a woer yn sur y hwra hwarvos neppyth dhe les," yn-medh hi dhedhi hi, "pub torn may tybrav po eva neppyth; ytho my a wra gweles pandr'a wra an botell ma. My a wayt y hwra dhymm tevi bras arta, rag yn hwir skwithys fest ov a vos kreatur mar vunys!"

Yndella y hwrug dhe wir, ha meur skaffa es dell wrussa hi gwaytya: kyns hi dhe eva hanter a'n botell, hi a aswonnis bos hy fenn ow kwaska orth an nen, ha res veu dhedhi stopya dhe sawya hy honna na ve terrys. War hast hi a worras an botell

war-nans, ow leverel dhedhi hi, "Henn yw fest lowr - my a wayt na wrav tevi namoy - Dell yw an kas, ny allav mos yn-mes der an daras - gwynn ow bys mar ny effen kemmys!"

Tru! Re dhiwedhes o dhe vynnes henna! Hi a besyas ow tevi ha tevi, ha pur skon res veu dhedhi mos war benn hy dewlin war an leur: wosa pols moy nyns esa spas rag hemma na hwath, ha hi a brovas gorwedha, unn elin orth an daras, ha'n vregh arall plegys a-dro dh'y fenn. Hwath hi a besyas tevi, ha wor'tiwedh hi a worras unn vregh yn-mes a'n fenester hag unn troes yn-bann an chymbla, ha leverel dh'y honan, "Lemmyn ny allav gul namoy, pypynag a hwarvo. Pandr'a vydh ow destnans?"

Yn gwella prys, gorfennys yn tien lemmyn veu ober an botell byghan hudel ha ny devis na brassa: byttegyns heb konfort vydh o, ha hi heb chons vydh a vos arta yn-mes a'n stevell, dell heveli, nyns eus marth hi dhe omglywes morethek.

"Hwekka yn feur o hi tre," a dybis Alys voghosek, pan nag eses ow tos ha bos moy ha le pub eur oll ha bos kontrolys gans logos ha konines. Nammna vynnsen na wrussen mos war-nans an toll-konin na - mes - spit dhe henna - nebes koynt yw, dell wodhes, bywnans a'n par ma! My a omwovynn dhe wir pyth a allsa hwarvos dhymmo! Pan wren redya hwedhlow an bobel vyghan, my a grysi na wre hwarvos bythkweyth anethow a'n par na, ha lemmyn ottavy yn kres onan anedha! Lyver a dal bos skrifys yn ow hever, heb mar! Ha pan ov devedhys yn oes, my a vynn skrifa onan - mes devedhys bras lowr ov lemmyn," hi a leveris ynwedh trist hy lev; "dhe'n liha, nyns eus spas dhe devi moy omma."

"Mes ena," a dybis Alys, "a ny wrav vy nevra dos ha bos kottha es dell ov lemmyn? Henna a vydh konfort, unn fordh - ny vydhav nevra benyn goth - mes ena - y fydh pup-prys dyskansow dhe dhyski! Ogh, henna ny garsen vy!"

"Ogh, ty Alys wokki!" a worthybis dh'y honan. "Fatell yll'ta dyski dyskansow omma? Dar, skant nyns eus spas ragos sy, ha nyns eus spas vydh oll rag lyvrow-dyskans!"

Hag ytho hi a besyas, ow skoedhya kynsa an unn tu hag ena y gila, ha gul keskows dien a'n dra; mes wosa nebes mynysennow hi a glywas lev yn-mes, ha hedhi dhe woslowes.

"Maria Anna! Maria Anna!" yn-medh an lev. "Kyrgh dhymm ow manegow y'n pols ma!" Ena y teuth son treys ow frappya yn skav war an gradhow. Alys a wodhya y vos an Konin ow tos dh'y hwilas, ha hi a grenas erna grysyas an chi, owth ankevi yn tien hi dhe vos ogas ha milweyth brassa es an Konin, ha nag esa skila dhedhi dhe berthi own anodho.

Kyns pell an Konin a dheuth dhe'n daras hag assaya y igeri; mes an daras a igeri war-tu a-ji, ha penn-elin Alys o gweskys fast orto, may fyllis an attent na. Alys a'n klywas ow leverel dh'y honan, "Ytho my a wra mos a-dro dhe entra der an fenester."

"Henna ny wre'ta gul!" a dybis Alys, ha wosa gortos erna dhismygas hi dhe glywes an Konin poran yn-dann an fenester,

hi a lesas a-dhesempis hy leuv ha gul skwych y'n ayr. Ny dhalghennas travydh, mes hi a glywas skrij vyghan ha koedh; ha krakk gweder skwetys. Rakhenna hi a grysis y hyllis ev dhe goedha yn fram-kywkoember, po neppyth a'n sort.

Ena y teuth lev serrys - lev an Konin - "Pat! Pat! Pl'eth esosta?" Hag ena lev na wrussa hi klywes kyns, "Sur, ytho, ottavy! Ow palas rag avalow, agas enor!"

"Ow palas rag avalow, devri!" yn-medh an Konin, serrys. "Deus omma ha'm gweres ow mos yn-mes a hemma!" (Sonyow a voy a weder skwetys.)

"Lemmyn, lavar dhymm, Pat, pyth eus y'n fenester?"

"Sur, bregh yw, agas enor!" (Ev a gewsi gans lev gwydhelek.)

"Bregh, ty wokki! Piwpynag a welas onan a'n braster na? Dar, hi a lanow an fenester dhien!"

"Sur hi a wra henna, agas enor, mes bregh yw yn despit dhe henna."

"Wel, nyns eus negys dhedhi ena, yn neb kas: ke dh'y hemmeres dhe-ves!"

Yth esa taw hir wosa hemma, hag Alys a glywas hanasow yn unnik treweythyow, kepar ha, "Sur, ny'n karav mann, agas enor!" "Gwra dell lavarav dhis, ty ownek!" ha wor'tiwedh hi a lesas hy leuv yn-mes arta ha gul nessa skwych y'n ayr. An torn ma yth esa diw skrij vyghan ha moy a sonyow a weder skwetys. "Ass yw niver bras a framow-kywkoember!" a dybis Alys. "My a omwovynn pandr'a wrons nessa! Yn kever ow thenna mes a'n fenester, gwynn ow bys mar kallens! Sur ov vy na vynnav vy gortos omma a-ji na fella!"

Hi a wortas neb termyn heb klywes travydh moy: wor'tiwedh y teuth son rosow byghan kert ow rolya, ha son lies lev ow klappya warbarth: hi a dhismygas an geryow: "Ple'ma'n skeul arall? Dar, ny goedho dhymm dri saw onan; yma'n arall gans Wella - Wella! kyrgh hi omma, gwas! - Omma, drehav i orth an korn ma - Na, kolm i warbarth kynsa; ny wrons i drehedhes ughel lowr na hwath - Ogh! henn yw da lowr; na vydh bysi - Omma, Wella! gwra synsi an lovan ma - A vynn an to perthi? - Kemmer with a'n leghenn lows na - Ogh, ev a goedh war-nans! Pennow a-woeles!" (krakk ughel) - "Lemmyn, piw a wrug henna? - Wella ova, dell grysav - Piw a wra diyskynna an chymbla? - Na, ny vynnav vy! Ty gwra e! - Henna ny vynnav vy, ytho! - Y koedh dhe Wella diyskynna - Omma, Wella! an mester a lever bos res dhiso diyskynna an chymbla!"

"Ogh! Ytho res yw dhe Wella diyskynna an chymbla, gwir?" yn-medh Alys dhedhi hi. "Dar! Y koedh dhe Wella gul puptra, dell hevel! Ny vynnsen vy bos yn tyller Wella rag gober da: kul yw an oeles, dell avowav, mes my a dyb y hallav potya nebes!"

Hi a dennas hy throes mar bell yn-dann an chymbla dell

ylli, ha gortos erna glywas enyval byghan (ny ylli dismygi py par ova) ow kravas ha krambla y'n chymbla ogas a-ughti: ena, ow leverel dhedhi hi, "Hemm yw Wella," hi a ros unn pot da, ha gortos dhe weles an pyth a wre hwarvos nessa.

An kynsa tra a glywas o keskan gemmyn "Ottena Wella!" ena lev an Konin y honan - "Kemmer e, ty ryb an ke!" ena taw, hag ena kemmysk arall a levow - "Syns y benn yn-bann - dowr toemm lemmyn - Na wra y daga - Fatell o, a goweth da? Pandr'a hwarva dhis? Lavar dhyn oll yn y gever!"

Wor'tiwedh y teuth lev gwann ow kwighal ("Henn yw Wella," a dybis Alys), "Wel, skant ny wonn - Travydh moy, meur ras; gwell ov lemmyn - mes re serrys a veur ov dhe leverel dhywgh - oll a wonn yw, neppyth a dheu er ow fynn kepar ha Jak y'n gyst hag yn-bann yth av kepar ha roket-ebrenn!"

"Yndella ty a wrug, sos!" yn-medh an re erell.

"Res vydh leski an chi!" yn-medh lev an Konin. Hag Alys a armas ughella galla, "Mar kwredh yndella, my a vynn settya Dinah er agas pynn!"

Yth esa taw kowal a-dhesempis, hag Alys a dybis dh'y honan, "My a omwovynn pyth a vynnons dhe wul nessa! Mar pe skians dhedha, i a wrussa kemmeres an to yn-mes." Wosa mynysenn po diw i a dhallathas movya a-dro arta, hag Alys a glywas an Konin dhe leverel, "Gravath-ros leun a vydh lowr wostalleth."

"Gravath-ros leun a bydh?" a dybis Alys. Mes ny veu res doutya pell, rag pols a-wosa kowas a vili byghan a dheuth ow kryghylli der an fenester, ha re anedha a's gweskis war an min. "My a vynn gorra lett dhe hemma," yn-medh hi dh'y honan, ha garma, ughel hy lev, "Gwell via na wrellewgh henna arta!" a ros taw kowal arall.

Alys a welas gans neb marth bos an bili oll ow trelya dhe desennow byghan hag i koedhys war an leur, ha tybyans splann a dheuth a-berth yn hy fenn. "Mar tybrav onan a'n tesennow ma," a dybis, "sur yw henna dhe wul neb trelyans y'm braster; ha pan na yll mann ow moyhe, y koedh dhodho ow lehe, dell dhesevav."

Ytho hi a gollonkas onan an tesennow, ha pur lowen o hi ow kweles hi dhe dhalleth lehe a-dhesempis. Kettell veu hi byghan lowr dhe dremena der an daras, hi a boenyas mes a'n chi, ha kavoes bush bras lowr a enyvales hag ydhyn byghan ow kortos yn-mes. Yth esa Wella, an bedrevan vyghan boghosek y'n kres, skoedhys gans dew hogh gyni, esa ow ri dhodho neppyth yn-mes a votell. Pub oll a fyskas erbynn Alys yn unn settya warnedhi kettell omdhiskwedhas; mes hi a boenyas dhe-ves kreffa galla, ha skon hi a omgavas diogel yn koes tew.

"An kynsa tra yw res gul," yn-medh Alys dhedhi y honan, ha hi ow kwandra a-dro y'n koes, "yw tevi bys y'm braster ewn arta; ha'n nessa tra yw kavoes ow fordh a-berth y'n lowarth teg na. My a dyb bos henna an gwella towl."

Towl da dres eghenn ova heb dhout, dell heveli, ha dyghtys

pur gempenn ha sempel; an kaletter unnik o nag esa gensi tybyans vydh war an fordh dh'y dhalleth; mes, ha hi ow mires a-dro prederus ynter an gwydh, harth lymm byghan a-ugh hy fenn a wrug dhedhi mires yn-bann toth men.

Yth esa kolyn euthek bras ow mires war-nans orti, bras ha krenn y dhewlagas, hag ystynna yn leyth unn paw, owth assaya hy thava. "Boghosek byghan!" yn-medh Alys, yn lev ow tynya, ha hi a assayas krev hwibana dhodho; mes hi a berthi own euthek pub eur oll pan dybi y hylli bos nown dhodho, hag y'n kas na y fedha chons da ev dh'y hollenki yn despit dh'y dynyans oll.

Ow kodhvos skantlowr an pyth a wre, hi a gemmeras yn-bann tamm a brenn ha'y ystynna war-tu ha'n kolyn; ha gans henna an kolyn a lammas y'n ayr a-dhesempis, pubonan a'y bawyow ow kasa an leur, gans harth a lowena, ha stevya erbynn an tamm a brenn ha gul kepar ha pan vynna y dhevessa; ena Alys a dhiankas a-dryv askallenn vras, na wrella an kolyn poenya warnedhi; hag y'n pols mayth omdhiskwedhas war-tu arall, ev a stevyas arta erbynn an damm a brenn, ha koedha sket war y benn hag ev ow fyski dh'y dhalghenna; ena Alys, ow tybi y vos pur gehaval dhe wari gans karrvil, ha gwaytya pub eur oll bos stenkys yn-dann y garnow, a boenyas arta a-dro dhe'n askallenn; ena an kolyn a dhallathas rew a omsettyansow berr erbynn an tamm a brenn, ow resek pellder pur vyghan yn-rag pub torn ha pellder bras war-dhelergh, ha hartha yn ronk erna esedhas wor'tiwedh pell lowr, owth hanasa, y daves ow kregi yn-mes a'y anow, ha'y dhewlagas bras hanter deges.

Chons da a dhiank a heveli hemma dhe Alys; ytho hi eth dhe-ves a-dhesempis ha poenya erna veu fest skwithys ha dianall, hag erna sonas harth an kolyn pur wann y'n pellder.

"Hag ass o kolyn byghan karadow, byttegyns!" yn-medh Alys, ha hi ow skoedhya paw-bran dhe bowes, hag omwynsella gans onan an del. "My a garsa meur dyski prattys dhodho, a - a pen vy saw unnsel an braster gwiw dh'y wul! Ogh tru! Nammna ankovsen bos res dhymm tevi arta! Gas vy dhe weles - fatell yllir y wul? Y koedh dhymm dybri neppyth, dell grysav, mes an govynn bras yw, pandra?"

An govynn bras dhe wir o, pandra? Alys a viras oll a-dro dhedhi orth an bleujennow ha'n gwyrdhwelsennow, mes ny ylli gweles travydh a havalla bos an dra wiw dhe dhybri po eva y'n kas na. Yth esa skavell-kroenek vras ow tevi yn hy ogas, an keth ughelder avelli hi moy po le; ha, wosa mires yn-danni, hag orth an dhew du anedhi, hag a-dryv dhedhi, y teuth dh'y brys y tela mires dhe weles pyth esa a-wartha.

Hi a ystynnas yn-bann war vysyes treys ha gyki war vin an skavell-kroenek, ha'y dewlagas eth a-dhesempis erbynn dewlagas pryv glas meur, a'y esedh a-wartha plegys y dhiwvregh, ow megi yn kosel houkka hir heb gul vri vydh anedhi hi na travydh arall.

ooOoo

Penn 5 Kusul a-dhiworth Pryv Dal

An Pryv hag Alys a viras an eyl orth y gila neb termyn heb gul son: wor'tiwedh an Pryv a gemmeras an houkka yn-mes a'y anow ha kewsel orti difreth ha hunek y lev.

"Piw osta sy?" yn-medh an Pryv.

Nyns o henna fordh dhe ri kolonn dhe dhalleth keskows. Alys a worthybis, nebes methek, "Skant - skant ny wonn, a vester, y'n pols ma - dhe'n liha my a woer piw en pan sevis an myttin ma, mes my a dyb y koedhvia dhymm trelya lieskweyth wosa henna."

"Pyth yw an styr a henna?" yn-medh an Pryv yn asper. "Digemmysk dha honan!"

"Ny wonn digemmyska ow honan, dell borthav own, a vester," yn-medh Alys, "rag nyns ov vy ow honan, dell gonvedhydh."

"Ny gonvedhav," yn-medh an Pryv.

"My a borth own na wonn y styrya moy diblans," a worthybis Alys yn pur gortes, "rag ny wonn y gonvedhes ow honan wostalleth; ha pur gemmyskys yw my dhe vos kemmys brasterow yn unn jydh."

"Nyns yw," yn-medh an Pryv.

"Wel, martesen nyns yw yndella ragos sy na hwath," yn-medh Alys, "mes pan vo res dhis trelya dhe grysalys - res vydh neb dydh, dell wodhes - hag ena, wosa henna dhe dykki-Dyw, my a dyb ty dhe omglywes nebes koynt, a nyns yw henna gwir?"

"Mann," yn-medh an Pryv.

"Wel, dha omglywans a yll bos dihevelep," yn-medh Alys; "oll a wonn vy yw yth omglywsen vy pur goynt."

"Ty!" yn-medh an Pryv yn unn skornya. "Piw osta sy?"

Gans hemma yth esens i arta wostalleth an keskows. Alys a omglywas nebes serrys ha'n Pryv ow leverel traow mar verr, ha hi a omdennas yn-bann ha leverel, pur sad, "My a dyb y koedh dhis leverel dhymm piw osta sy, kynsa."

"Prag?" yn-medh an Pryv.

Ottomma ken govynn kales; ha ny wodhya Alys kavoes skila da vydh, ha pan heveli bos an Pryv yn studh brys pur anhweg, hi a drelyas dhe-ves.

"Gwra dehweles!" a armas an Pryv war hy lergh. "Y'm beus neppyth a verr dhe leverel!"

Hemma a heveli leun a waytyans, yn sur: Alys a drelyas ha dehweles arta.

"Na sorr," yn-medh an Pryv.

"Yw henna oll?" yn-medh Alys, ow kollenki hy sorr gwella

f.20 "Pyth yw an styr a henna?" yn-medh an Pryv yn asper.

galla.

"Nag yw," yn-medh an Pryv.

Ha hi heb travydh nahen dhe wul, Alys a dybis y fedha gwell gortos, ha martesen ev a ylli leverel dhedhi neppyth a dela klywes, byttiwedh. Nebes mynysennow ev a vegi heb kewsel, mes wor'tiwedh ev a dhisplegyas y dhiwvregh, kemmeres an houkka yn-mes a'y anow arta, ha leverel, "Ytho ty a dyb dha vos trelys, gwir?"

"Yndela my a borth own, a vester," yn-medh Alys; "ny wonn perthi kov a draow dell wren - ha ny wrav gortos an keth braster dre dheg mynysenn warbarth!"

"Ny wodhes perthi kov a by traow?" yn-medh an Pryv.

"Wel, my re assayas leverel 'Assa drel an wenenenn', mes puptra a dheuth dihevelep!" a worthybis Alys pur drist hy lev.

"Daslavar 'Ty yw koth, a Das Wella'" yn-medh an Pryv.

Alys a blegyas hy dewdhorn, ha dalleth:

"Ty yw koth, a Das Wella," an den yonk yn-medh,
"Ha'gas blew yw devedhys pur gann;
Byttegyns ty a sev war dha benn heb hedh -
Ty a dyb orth dha oes y vos glan?"

"Ha my yonk," dh'y vab a worthybis Tas Wella,
"Y'm bo own an ympynnyon a vrewi;
Mes lemmyn nyns eus dhymm ympynnyon na fella,
My a wra y wul arta heb serri."

"Ty yw koth," a leveris an yonker dre geslamm,
"Ha devedhys mar dew ty yw;
Mes erbynn an daras ty a drelyas unn kryghlamm.
An skila a henna - pyth yw?"

"Ha my yowynk pur wedhyn yth o ow eseli,"
Yn-medh ev, y vlew loes ow krena.
"Unn sols an gystenn, mab, kost yw an eli.
A vynn'ta jy diw gystenn prena?"

"Ty yw koth," a worthybis, "ha'th tiwen re anven
Dhe dhybri travydh moy es blonek;
Mes y tybsys an woedh gans eskern ha gelvin -
A nyns yw henna re gonnyk?"

"Ha my yonk," a leveris y das, "my a dhadhlas
An Lagha - pub ken gans ow gwreg;
Ha der ow bywnans oll hemma re brofyas
Dhe'n dhiwen vy galloes keherek."

"Ty yw koth," a leveris an maw, "ny ylli
Dha dhewlagas pesya mar sur;
Mes war benn dha dhewfrig y fantolsys sylli -
Fat'll osta devedhys mar fur?"

"Re worthybis tri govynn ha henna yw lowr,"
Y leveris y gar, "na wra fas.
A dybydh y hallav goslowes pub our?
Yn kergh, po y'th potyav, mab ras!"

"Nyns yw henna leverys ewn," yn-medh an Pryv.

"Nyns yw ewn yn tien, dell borthav own," yn-medh Alys, yn ownek; "devedhys trelys yw re an geryow."

"Kamm yw a dhalleth dhe dhiwedh," yn-medh an Pryv, war fordh ervirys, hag yth esa taw nebes mynysennow.

An Pryv a gewsis kynsa.

"Py braster a vynn'ta bos?" a wovynnas.

"Ogh, ny vern an braster," a worthybis Alys war hast; "mes ny gerir trelya mar menowgh, dell wodhes."

"My ny wonn," yn-medh an Pryv.

Ny leveris Alys travydh: ny wrussa denvydh kewsel kemmys er hy fynn yn oll hy bywnans kyns, ha hi a omglywas hi dhe serri.

"Osta pes da lowr lemmyn?" yn-medh an Pryv.

"Wel, my a garsa bos nebes brassa, a vester, mar ny'th teur henna," yn-medh Alys: "teyr meusva yw ughelder truan."

"Ughelder pur dha yw yn hwir!" yn-medh an Pryv, serrys, ow sevel a'y sav hag ev ow kewsel (y ughelder o teyr meusva poran).

"Mes nyns ov vy usys dhodho!" a bysis Alys voghosek, truedhek hy lev. Ha hi a dybis dh'y honan, "My a vynn na ve an greatur serrys mar es!"

"Ty a wra mos ha bos usys dhodho kyns nep-pell," yn-medh an Pryv; hag ev a worras an houkka a-berth yn y anow ha dalleth megi arta.

An torn ma Alys a wortas gans perthyans erna dhewisas kewsel arta. Wosa mynysenn po diw an Pryv a gemmeras an houkka yn-mes a'y anow ha deleva gen unnweyth po diw, hag omshakya. Ena ev a dhiyskynnas a'n skavell-kroenek, ha slynkya dhe-ves y'n gwels, heb leverel moy war an fordh es, "Unn tenewen a wra dhis ughelhe, ha'n tenewen arall a wra dhis berrhe."

"Unn tenewen a bandra? An tenewen arall a bandra?" a dybis Alys dh'y honan.

"A'n skavell-kroenek," yn-medh an Pryv, poran kepar ha pan wrussa govynn ughel hy lev; ha pols wosa henna mes a wel yth esa.

Alys a viras yn prederus orth an skavell-kroenek unn mynysenn, owth assaya ervira py o an dhew denewen anodho, mes

ha hi krenn yn tien, hi a aswonnis bos hemma govynn pur dykkli. Byttegyns, wor'tiwedh hi a ystynnas hy diwvregh mar bell dell yllens mos, ha terri temmik a-dhiworth an amal gans pub leuv.

"Ha lemmyn pyneyl res yw dybri?" yn-medh hi dh'y honan, ha densel temmik a'n tamm yn hy dorn deghow dhe brevi an sywyans; y'n nessa pols hi a glywas boemm garow yn-dann an elgeth; hi re wrussa gweskel hy throes!

Ownekhes lowr o hi gans an trelyans pur dromm ma, mes hi a gonvedhas nag esa termyn dhe skoellya, ha hi ow lehe uskis; ytho hi a dhallathas a-dhesempis dybri rann an temmik arall. Hy elgeth o gweskys mar nes orth hy throes ma nag esa skant spas dhe igeri hy ganow; mes hi a'n gwrug wor'tiwedh ha seweni kollenki temmik a'n tamm yn hy dorn kledh.

ooOoo

"Deun, rydh yw ow fenn wor'tiwedh!" yn-medh Alys, lowen hy lev, mes trelys veu hemma dhe own wosa pols pan welas nag o hy diwskoedh dhe vos gwelys le vydh: oll an pyth a weli, ha hi ow mires war-nans, o hirder bras dres eghenn a gonna, a heveli sevel kepar ha garr yn-mes a'n mor a dhel gwyrdh esa pell yn-danni.

"Pandr'a yll bos oll an devnydh gwyrdh na?" yn-medh Alys. "Ha'm diwskoedh, dhe by le yns i gyllys? Ha'm diwla boghosek, prag na allav agas gweles?" Yth esa hi orth aga movya a-dro ha hi ow kewsel, mes nyns esa sywyans, marnas kren byghan ynter an del gwyrdh pell.

Dell heveli nag esa chons a worra hy diwla yn-bann bys yn hy fenn, hi a assayas gorra hy fenn war-nans dhedha i, ha lowen o hi ow kavoes y fynna hy honna plegya yn es war bub tu, kepar ha sarf. Hi re wrussa namnygen seweni orth y gamma war-nans hwymm-hwamm teg, hag yth esa hi ow mos dhe omsedhi yn mysk an del, a welas hi nag o travydh marnas pennow gwydh mayth esa hi ow kwandra yn-danna, pan wrug tythyans tynn dhedhi omdenna yn unn fyski: kolommenn vras re wrussa nija erbynn hy enep, hag yth esa hi orth hy gweskel yn harow gans hy diwaskell.

"Sarf!" a usas an Golommenn.

"Sarf nyns ov vy!" yn-medh Alys gans sorr. "Gas vy dhe wari!"

"Sarf, dell lavarav arta!" a dhasleveris an Golommenn, mes yn lev moy dov, ha gorra dhodho, ow talleth oela, martesen, "My re brovas pub fordh, ha nyns eus travydh gwiw ragdha, dell hevel!"

"Ny'm beus an liha tybyans a'n pyth mayth esosta ow kewsel yn y gever," yn-medh Alys.

"My re brovas gwreydh gwydh, ha my re brovas tommennow, ha my re brovas keow," a besyas an Golommenn heb gul vri anedhi; "mes an serf na! Nyns eus fordh dhe blegya dhedha!"

Moy ha moy ankombrys o Alys, mes hi a dybis nag o 'vas

leverel travydh moy erna wrella an Golommenn gorfenna.

"Kepar ha pan na ve poenvos lowr kovia an oyow," yn-medh an Golommenn; "mes res yw dhymm kemmeres with rag serf dydh ha nos! Dar, ny goskis banna an teyr seythun ma!"

"Pur dhrog yw genev dha vos serrys," yn-medh Alys, ha hi ow talleth konvedhes hy styr.

"Hag y'n keth pols may hwrussen kemmeres an ughella gwydhenn y'n koes," a besyas an Golommenn, owth ughelhe hy lev bys yn skrij, "hag y'n keth pols mayth esen ow tybi y fedhen rydh anedha wor'tiwedh, res yw dhedha dos owth omwen war-nans yn-mes a'n ebrenn! Ogh, Sarf!"

"Mes nyns ov vy sarf, my a lever dhis!" yn-medh Alys. "My yw - My yw - "

"Wel! Pyth osta?" yn-medh an Golommenn. "My a wel ty dhe assaya devisya neppyth!"

"My - My yw mowes vyghan," yn-medh Alys, doutys lowr, ha hi ow perthi kov a'n niver a drelyansow re wrussa godhevel y'n jydh na.

"Hwedhel gwirhaval yn tevri!" yn-medh an Golommenn yn lev dres eghenn y skorn. "My re welas lies mowes vyghan y'm termyn vy, mes bythkweyth onan gans konna a'n par na! Na, na! Ty yw sarf; ha ny dal y nagha. Ty a wra leverel dhymm nessa na wruss'ta bythkweyth blasa oy!"

"Blasa oy re wrug vy yn sur," yn-medh Alys, neb o flogh pur wir; "mes mowysi byghan a dheber oyow kemmys lowr dell wra serf, dell wodhes."

"Ny'n krysav," yn-medh an Golommenn; "mes mar kwrons yndella, ytho serf a neb sort yns i, ny wonn leverel moy es henna."

Tybyans mar nowydh o hemma dhe Alys, mayth o hi tawesek yn tien dre vynysenn po diw, hag a ros dhe'n Golommenn spas dhe worra, "Yth esosta ow hwilas oyow, my a woer henna heb dhout; ha py vern dhymmo vy mars osta mowes vyghan po sarf?"

"Dhymmo vy y fern meur," yn-medh Alys war hast; "mes nyns esov vy ow hwilas oyow, dell hwer; ha mar pen, ny vynnsen kavoes dha oyow sy: ny's karav heb aga fareusi."

"Wel, ke yn kergh, ytho!" yn-medh an Golommenn, serrys hy lev, ha hi owth esedha arta a-berth yn hy neyth. Alys a stopyas war-nans yn mysk an gwydh gwella galla, rag hy honna a wre omvagla ynter an skorrennow, ha treweythyow res o dhedhi hedhi ha'y diwia. Wosa termyn hi a borthas kov hi dhe synsi hwath yn hy diwla rannow an skavell-kroenek, ha hi a dhallathas yn pur war densel an eyl wostalleth hag ena y gila, ow tos ha bos treweythyow ughella ha treweythyow berra, erna wrussa seweni owth omlehe bys dh'y braster usys.

Mar bell o wosa hi dhe vos neppyth ogas dhe'n braster

ewn, mayth heveli pur goynt yn kynsa; mes hi eth ha bos usys dhodho yn nebes mynysennow, ha dalleth kewsel gensi hy honan, dell o usys. "Deun, ott hanter ow thowl gwrys lemmyn! Ass yw tykkli oll an trelyansow ma! Nyns ov sur nevra pandr'a vydhav a unn vynysenn dhe'n nessa! Byttegyns, devedhys arta ov vy dhe'm braster ewn: an nessa tra yw mos a-berth y'n lowarth teg na - fatell yllir y wul, yth omwovynnav?" Ha hi ow leverel hemma, hi a welas a-dhesempis tyller efan hag ynno chi byghan neb peswar troes-hys y ughelder. "Piw y'n bys a dryg ena," a dybis Alys, "ny vydh 'vas dos er aga fynn y'n braster ma: dar, my a wrussa aga ownekhe mes a'ga rewl!" Ytho hi a dhallathas densel an tamm yn hy dorn deghow arta, ha ny vedha mos ogas dhe'n chi erna wrussa omlehe bys yn naw meusva.

ooOoo

Penn 6 Porghell ha Puber

Dre vynysenn po diw hi a sevi ow mires orth an chi, owth omwovynn pyth dhe wul nessa, pan dheuth den gwiskys yn gwas chi bryntin a-dhesempis yn-mes a'n koes yn unn boenya - (hi a dybis y vos gwas drefenn y dhillas arbennik: poken, ow preusi orth y vin yn unnik, hi a wrussa y henwel pysk) - ha knoukya yn ughel orth an daras gans mellow y dhorn. Igerys veu gans ken gwas gwiskys yn arbennik, krenn y enep, ha bras y dhewlagas kepar ha kwilkyn; ha dhe'n dhew was, dell welas Alys, yth o an blew kudhys gans ponn ha krollys war an penn dien. Yth esa dhedhi hwans bras a wodhvos pandr'esa ow hwarvos, ha hi a slynkyas fordh vyghan yn-mes a'n koes dhe woslowes.

An Gwas-Pysk a dhallathas ow kavoes lyther bras esa yn-dann y vregh. Nammnag o an lyther mar vras avello ev, hag ev a ros hemma dhe'n gwas arall, ow leverel, sad y lev, "Rag an Dhuges. Galow diworth an Vyghternes dhe wari 'croquet'." An Gwas-Kwilkyn a'n dasleveris, sad y lev ynwedh, mes ow trelya nebes aray an geryow, "Diworth an Vyghternes. Galow dhe'n Dhuges dhe wari 'croquet.'"

Ena an dhew a omblegyas isel, ha'ga hudynnow krollys eth ha bos meglys warbarth.

Alys a hwarthas kemmys orth hemma, may feu res dhedhi poenya arta a-berth y'n koes der own i dh'y klywes; ha pan ykas yn-mes nessa, gyllys o an Gwas-Pysk, hag yth esa y gila a'y esedh war an leur ogas dhe'n daras, ow lagatta yn hwokki yn-bann war an ebrenn.

Alys eth ownek bys y'n daras, ha knoukya.

"Ny dal mann knoukya," yn-medh an Gwas, "ha rag henna yma dew skila. Kynsa, rag yth esov vy war an keth tu a'n daras avelos sy; nessa, drefenn i dhe wul kemmys tros a-ji, na allsa denvydh dha glywes mann." Hag yn hwir yth esa tros koynt dres eghenn ow hwarvos a-ji - usa ha striwi heb hedhi, ha treweythyow boemm bras, kepar ha pan ve padell po kalter terrys dhe demmigow.

"Ytho," yn-medh Alys, "fatell wrav mos a-ji, mar pleg?"

"Y hallsa bos 'vas knoukya," a besyas an Gwas heb gul vri anedhi, "mar pe dhyn an daras yntredhon. Rag ensampel, mar pes a-ji, ty a allsa knoukya ha my a allsa dha asa dhe dhos yn-nes, dell wodhes." Yth esa ev ow mires yn-bann orth an ebrenn hag ev ow kewsel, hag Alys a dybi bos hemma fest anhweg. "Mes martesen ny yll ev gul ken," yn-medh hi dh'y honan; "mar ogas dhe wartha y benn yma y dhewlagas. Mes war neb kor ev a allsa gorthybi dhe wovynnadow. - Fatell allav vy mos a-ji?" hi a dhasleveris, ughel hy lev.

"My a vynn esedha omma," yn-medh an Gwas, "bys yn a-vorow -"

Y'n pols ma daras an chi a veu igerys, ha plat bras a dheuth yn-mes yn unn nija, poran troha penn an Gwas: nammna weskis y dhewfrig, ha terri dhe demmigow erbynn onan an gwydh a-dryv dhodho.

" - po an jydh ow sywya, martesen," a besyas an Gwas y'n keth lev poran kepar ha pan na hwarvia travydh.

"Fatell allav mos a-ji?" a wovynnas Alys arta, ughella hy lev.

"A wre'ta mos a-ji y'n bys?" yn-medh an Gwas. "Henn yw an kynsa govynn, ty a woer."

Yndella o an kas, heb mar: mes ny gara Alys y vos leverys dhedhi. "Euthek dhe wir yw," a grodhvolas hi dh'y honan, "an fordh may tadhel oll an greaturs. Lowr yw dhe worra den mes a'y rewl!"

Yth heveli dhe'n Gwas chons da a dhasleverel y dybyans, gans trelyansow. "My a vynn esedha omma, dos ha mos, dre dhydhyow ha dydhyow."

"Mes pandr'a allav vy dhe wul?" yn-medh Alys.

"Pypynag a vynni," yn-medh an Gwas, ha dalleth hwibana.

"Ogh, ny dal kewsel orto ev," yn-medh Alys, koedhys yn desper: "gokki yn tien yw ev!" Ha hi a igoras an daras ha mos a-ji.

An daras a dhiskwedhas kegin vras, o lenwys a vog diworth unn penn dh'y gila: yth esa an Dhuges a'y esedh war skavell trithroesek y'n kres, ow chershya baban; yth esa an goges ow poesa war an tan, ow kemmyska kalter vras a heveli bos leun a gowl.

"Yma re a buber yn sur y'n kowl na!" yn-medh Alys dh'y honan, gwella galla awos striwi.

Yth esa re anodho y'n ayr yn sur. Ynwedh an Dhuges a striwi treweythyow; hag yth esa an baban ow striwi hag usa war dorn heb hedhi pols. An traow unnik y'n gegin na striwi o an goges, ha kath vras esa a'y esedh war an oeles hag ow skrynkya a skovarn dhe skovarn.

"A vynn'ta leverel dhymm, mar pleg," yn-medh Alys, nebes ownek, rag nyns o hi sur yn tien mars o kortes hi dhe gewsel kynsa, "prag y skrynk dha gath y'n fordh na?"

"Kath a Bow Chester yw," yn-medh an Dhuges, "ha henn yw an praga. Porghell!"

Hi a leveris an diwettha ger gans kemmys garowder tromm may lammas Alys; mes hi a welas wosa pols na veu kewsys orti hi mes orth an baban, ytho gwell veu hy cher, ha hi a besyas arta:

"Ny wodhyen kathes a Bow Chester dhe skrynkya pup-prys; dhe wir, ny wodhyen kathes dhe alloes skrynkya."

"I a yll pubonan," yn-medh an Dhuges, "hag yndella y hwra an brassa rann anedha."

"Ny aswonnav nagonan a wrello henna," yn-medh Alys,

pur gortes, pes da lowr dhe dhalleth keskows.

"Ny wodhes meur," yn-medh an Dhuges; "ha gwir yw henna."

Ny gara Alys mann ton an lavar ma, hag yth heveli gwell dhedhi kavoes ken testenn a geskows. Ha hi owth assaya ervira onan, an goges a gemmeras an galter a gowl a-dhiworth an tan ha dalleth heb lett tewlel puptra a ylli drehedhes erbynn an Dhuges ha'n baban - an hern tan a dheuth kynsa, sywys gans kowas a badellow-dorn, platys ha padellow. Ny wrug an Dhuges vri anedha, ynwedh hag i orth hy gweskel; hag yth esa an baban owth usa kemmys seulabrys, ma na yllis mann leverel mar kwre an boemmennow y bystiga po ny wre.

"Ogh, gwra vri dhe'n pyth a wre'ta, mar pleg!" a grias Alys, ow lemmel yn-bann ha war-nans yn angus a euth. "Ogh, ott y dhewfrig drudh", dell nijas padell-dorn bras dres eghenn ogas dhedha ha nammna's dug dhe-ves.

"Mar kwrella pub den gwitha y negys ev," yn-medh an Dhuges yn unn hosi, "an bys a wrussa trelya meur uskissa dell wra."

"An pyth ny via dhe les," yn-medh Alys, a omsynsis pur lowen ow kavoes chons a dhiskwedhes nebes hy skians. "Preder dhymm pygemmys ober a wrussa gul gans an nos ha'n jydh! Ty a wel dell yw res dhe'n norvys peswar our warn ugens dhe drelya war y aksys - "

"Ow kewsel a voelyow," (1) yn-medh an Dhuges, "dibenn hi!"

Alys a viras prederus lowr orth an goges, dhe weles mars ervira sywya an tybyans; mes bysi o an goges ow kemmyska an kowl, ha nyns esa hi ow koslowes, dell heveli, ytho hi a vedhas pesya arta: "Peswar our warn ugens, dell grysav; po dewdhek, martesen? My - "

"Ogh, na wra ow ankombra vy," yn-medh an Dhuges; "ny yllyn bythkweyth perthi awgrym!" ha gans henna hi a dhallathas chershya hy flogh arta, ow kana sort a hungan dhodho ha hi ow kul yndella, hag orth y krena yn harow orth penn pub linenn:

"Kows garow orth dha veppik sy,
Ha'y weskel pan wra striwi.
Ev a'n gwra dhe'th hyga sy,
Dre wodhvos ev dhe serri."

KESKAN

(Hag ynni an goges ha'n baban a omjunyas):

"Wow! wow! wow!"

(1) Gwari geryow war "axis" = "aksys", hag "axes" = "boelyow".

f.28 "Kows garow orth dha veppik sy,
Ha'y weskel pan wra striwi."

Ha'n Dhuges ow kana nessa gwers an gan, hi a besyas ow tewlel an baban yn-bann ha war-nans yn harow, ha'n kreatur byghan boghosek a usa yn fordh ma na ylli Alys skant klywes an geryow:

"Y kewsav kales orth baban,
Ha'y weskel pan rahay:
Rag ev a woer gul devnydh splann
A'n puber pan assay!"

KESKAN

"Wow! wow! wow!"

"Ott! Ty a yll y jershya nebes, mar mynnydh!" yn-medh an Dhuges dhe Alys, ow tewlel an baban dhedhi ha hi ow kewsel. "Res yw dhymm mos dhe ombareusi dhe wari 'croquet' gans an Vyghternes," ha hi eth yn-mes a'n stevell yn unn fyski. An goges a dewlis padell-fria war hy lergh ha hi ow mos yn-mes, ha nammna's gweskis.

Alys a gachyas an baban gans neb kaletter, hag ev kreatur byghan koynt y furv, neb a ystynnas y dhiwvregh ha'y dhiwarr war bub tu, "poran kepar ha pympbys," a dybis Alys. Yth esa an kreatur byghan boghosek ow renki kepar ha jynn tan ha pan y'n kachyas ev a besya owth omblegya hag omewna arta, mayth o pur gales y synsi der an kynsa mynysenn po diw.

Kettell wrussa dismygi an fordh ewn dh'y handla (hag o dh'y wia yn kolm a neb sort, hag ena synsi fast y skovarn dheghow ha'y droes kledh, dhe lettya na omdhiswrello), hi a'n dug yn-mes dhe'n ayr efan. "Mar ny gemmerav an flogh ma dhe-ves genev," a dybis Alys, "i a wra y ladha yn dydh po dew yn sur: a ny via ladhva dh'y asa war-lergh?" Hi a leveris an diwettha geryow ughel hy lev, ha'n kreatur byghan a roghas avel gorthyp (ev re wrussa hedhi striwi erbynn an termyn ma.) "Na wra rogha," yn-medh Alys; "nyns yw honna fordh wiw mann dhe dherivas dha dybyans."

An baban a roghas arta, hag Alys a viras pur brederus orth y vin dhe weles pandr'a hwarva dhodho. Ny yllis doutya bos dewfrig fest trelys yn-bann ganso, moy kepar ha troen es dewfrig gwir; ynwedh yth esa y dhewlagas ow mos ha bos pur vyghan rag baban: oll warbarth ny gara Alys mann tremmynn an dra. "Mes martesen ny wre marnas oela," hi a dybis, ha mires orth y dhewlagas arta, dhe weles mars esa dagrow.

Nag esa, nyns esa dagrow. "Mar kwre'ta trelya dhe borghell, keresik," yn-medh Alys yn sad, "ny vynnav kavoes travydh moy dhe wul genes. Kemmer with lemmyn!" An kreatur byghan boghosek a oelas arta (po roghas, ny yllis leverel pyneyl), hag i a besyas neb termyn yn taw.

Yth esa Alys ow talleth prederi dh'y honan, "Lemmyn, pandr'a wrav vy gul gans an kreatur ma pan y'n kemmerriv tre?" pan roghas arta, mar nerthek may firas war-nans orth y vin,

nebes ownek. An tro ma ny yllis bos kammdybyans yn y gever: nyns o na moy na le es porghell, ha hi a dybis y fia pur wokki mar kwrella hi y dhoen na fella.

Ytho hi a worras an kreatur byghan war an leur, hag omsynsi hebaskhes lowr orth y weles ow poenya dhe-ves yn kosel a-berth y'n koes. "Mar pe tevys yn oes," yn-medh hi dh'y honan, "y fia flogh euthek hager: mes porghell teg lowr yw, dell dybav." Ha hi a dhallathas prederi yn kever fleghes erell a aswonni, a via pur dha avel porghelli, hag yth esa hi y'n pols a leverel dhedhi hi, "Mar kodhve den an fordh wir dh'aga threlya - " pan veu nebes sowdhenys dhe weles an Gath a Bow Chester a'y esedh war skorrenn gwydhenn nebes lathow dhe-ves.

Ny wrug an Gath marnas skrynkya pan welas Alys. Yth heveli da hy gnas, dell dybi: byttegyns yth esa dhedhi ewines pur hir ha niver pur vras a dhens, may synsi y koedho dhedhi bos dyghtys gans bri.

"Kathik a Bow Chester," y tallathas, nebes ownek, a-ban na wodhya mann mar kara an hanow: byttegyns ny wrug marnas skrynkya nebes efanna. "Deun, pes da yw bys y'n eur ma," a dybis Alys, ha pesya. "A vynn'ta leverel dhymm, mar pleg, py fordh y koedh dhymm sywya alemma?"

"Henna a bowes meur war an le may fynnydh mos dhodho," yn-medh an Gath.

"Ny vern dhymm meur dhe by le -" yn-medh Alys.

"Ytho ny vern an fordh mayth edh," yn-medh an Gath.

" - neb le mar trehedhav," a worras Alys yn unn styrya.

"Ogh, ty a wra henna heb mar," yn-medh an Gath, "mar mynnydh kerdhes pell lowr."

Alys a gonvedhas na yllis nagha hemma, ytho hi a assayas govynn arall. "Py par tus a dryg a-dro dhe omma?"

"Y'n fordh na," yn-medh an Gath, ow kwevya hy faw deghow, "y tryg Gwerther Hattys: hag y'n fordh na," ow kwevya an paw arall, "y tryg Skovarnek Meurth. Ke dhe weles pyneyl a vynni: mus yw an dhew anedha."

"Mes ny vynnav mos yn mysk tus vus," yn-medh Alys.

"Ogh, ny yllydh goheles henna," yn-medh an Gath: "mus yw pubonan ahanan omma. Mus ov vy. Mus osta sy."

"Fatell wodhes my dhe vos mus?" yn-medh Alys.

"Y koedh dhis," yn-medh an Gath, "po ny wruss'ta dos omma."

Ny dybi Alys bos henna prov vydh oll; byttegyns hi a besyas, "Ha fatell wodhes ty dhe vos mus?"

"Wostalleth," yn-medh an Gath, "nyns yw ki mus. Unnver osta?"

f.30 Ny wrug an Gath marnas skrynkya pan welas Alys.

"Dell dhesevav," yn-medh Alys.

"Ytho," a besyas an Gath, "ty a wel ki a wra son hager pan yw serrys, ha gwevya y lost pan yw pes da. Mes my a wra son hager pan ov pes da, ha gwevya ow lost pan ov serrys. Ytho mus ov vy."

"My a'n henow son hweg moy es son hager," yn-medh Alys.(1)

"Hanw ev an pyth a vynni," yn-medh an Gath. "A wre'ta gwari 'croquet' gans an Vyghternes hedhyw?"

"My a garsa yn feur gul henna," yn-medh Alys, "mes ny veuv gelwys na hwath."

"Ty a wra ow gweles ena," yn-medh an Gath, ha mos mes a wel.

Nyns o Alys sowdhenys orth hemma, mar usys yth esa hi ow tos ha bos dhe hwarvosow koynt. Ha hi ow mires orth an le may fia, a-dhistowgh hi a omdhiskwedhas arta.

"Ha'n baban, pandr'a hwarva yn y gever?" yn-medh an Gath. "Nammna wrussen ankevi govynn."

"Ev a drelyas dhe borghell," yn-medh Alys yn kosel, poran kepar ha pan wrussa dehweles herwydh kinda.

"My a dybi y hwre yndella," yn-medh an Gath, ha mos arta mes a wel.

Alys a wortas, nebes hanter ow kwaytya hy gweles arta, mes ny omdhiskwedhas, ha wosa mynysenn po diw hi a gerdhas alena y'n fordh mayth o leverys an Skovarnek Meurth dhe dryga.

"My re welas gwerthoryon hattys kyns," yn-medh hi dh'y honan; "an Skovarnek Meurth a vydh yn feur an moyha dhe les, ha martesen, ha ni lemmyn yn mis Me, ny vydh fol mes a rewl - ny vydh mar fol dell o mis Meurth, dhe'n liha." Ha hi ow leverel hemma, hi a viras yn-bann, hag ott an Gath arta, a'y esedh war skorrenn gwydhenn.

"A leversys porghell po figysenn?" yn-medh an Gath. (2)

"Porghell a leveris," a worthybis Alys, "ha my a vynnsa na wre'ta pesya owth omdhiskwedhes ha mos mes a wel mar dromm: ty a'm gwra pennskav lowr."

"Da lowr," yn-medh an Gath; ha'n tro ma hi eth mes a wel fest lent, ow talleth gans penn hy lost, ha gorfenna gans an shrynk, a wortas neb termyn wosa an rann arall anedhi

(1) Kales yw kavoes verbow kernewek dhe drelya "grunt", "growl" ha "purr" oll warbarth!

(2) "Porghell" ha "figysenn" yw "pig" ha "fig" yn Sowsnek, geryow es dhe gemmyska!

"Ty a allsa leverel maga ta bos 'My a wel an pyth a dhybrav' an keth tra avel 'My a deber an pyth a welav'!"

"Ty a allsa leverel maga ta," a worras an Skovarnek Meurth, "bos 'My a gar an pyth a gavav' an keth tra avel 'My a gyv an pyth a garav'!"

"Ty a allsa leverel maga ta," a worras an Hunegan, a heveli kewsel hag ev ow koska, "bos 'My a anell pan goskav' an keth tra avel 'My a gosk pan anellav'!"

"An keth tra yw genes sy," yn-medh an Gwerther Hattys, hag omma an keskows a hedhis, ha'n bagas a esedhas yn taw dre vynysenn, hag Alys ow prederi yn kever oll may hylli perthi kov anodho yn kever marghvrini ha margh-lyvrow, nag o meur.

An Gwerther Hattys a veu an kynsa dhe woderri an taw. "Py dydh y'n mis yw?" yn-medh ev, ow trelya war-tu hag Alys: ev re gemmersa y euryor mes a'y boket, hag yth esa ow mires orto yn prederus, orth y shakya treweythyow ha'y synsi orth y skovarn.

Alys a brederis nebes, ha leverel ena "An peswara."

"Kamm orth dew dhydh!" a hanasas an Gwerther Hattys. "My a leveris dhis na vedha amanenn gwiw rag an jynn!" a worras, ow mires serrys orth an Skovarnek Meurth.

"An gwella amanenn ova," a worthybis an Skovarnek Meurth yn uvel.

"Gwir, mes y koedhvia dhe nebes brewyon mos a-berth ynno ynwedh," a grodhvolas an Gwerther Hattys: "ny dalvies y worra ynno gans kollell rag treghi bara."

An Skovarnek Meurth a gemmeras an euryor ha mires orto yn trist: ena ev a'n troghyas yn y hanaf a de, ha mires orto arta; mes ny wodhya prederi a dravydh gwell dhe leverel es y gynsa lavar, "An gwella amanenn ova, dell wodhes."

Alys re bia ow mires dres y skoedh gans ewl godhvos. "Ass yw euryor koynt!" yn-medh hi. "Ev a dhiskwedh an jydh y'n mis, mes ny dhiskwedh an eur!"

"Prag y tal gul yndella?" a grodhvolas an Gwerther Hattys. "A wra dha euryor sy diskwedhes dhis py blydhen yw?"

"Na wra, heb mar," a worthybis Alys pur freth: "mes skila henna yw an keth vlydhen dhe besya pellder mar hir."

"Kehaval poran yw an kas genev vy," yn-medh an Gwerther Hattys.

Euthek ankombrys a omsynsi Alys. Ny heveli bos styr vydh oll dhe lavar an Gwerther Hattys, mes Sowsnek ova yn sur. "Ny gonvedhav yn ta," yn-medh hi, kortessa galla.

"Yma'n Hunegan yn kosk arta," yn-medh an Gwerther Hattys, hag ev a dheveras boghes te toemm war y dhewfrig.

An Hunegan a shakyas y benn heb perthyans, ha leverel,

heb igeri y dhewlagas, "Gwir, gwir; an dra poran a vynnen vy leverel ow honan."

"A wruss'ta dismygi an dismyk hwath?" yn-medh an Gwerther Hattys, ow trelya dhe Alys arta.

"Na wrug, my a'n hepkorr," a worthybis Alys; "pyth yw an gorthyp?"

"Ny wonn mann," yn-medh an Gwerther Hattys.

"My na hwath," yn-medh an Skovarnek Meurth.

Alys a hanasas yn skwith, "My a dyb y hallses gul neppyth gwell gans an termyn," yn-medh hi, "es y skoellya ow kovynn dismygow heb gorthyp."

"Mars aswonnes Termyn maga ta dell wrav vy," yn-medh an Gwerther Hattys, "ny wruss'ta kewsel yn y gever avel tra, mes avel person."

"Ny wonn an pyth a vynnydh leverel," yn-medh Alys.

"Herwydh kinda yw henna!" yn-medh an Gwerther Hattys, ow shakya y benn yn unn skornya. "Ny gewssys nevra gans Termyn, dell vedhav leverel!"

"Na wrug, martesen," a worthybis Alys yn war: "mes my a woer bos res y weskel pan dhyskav ilow."

"Ogh! Henn yw an skila," yn-medh an Gwerther Hattys. "Ny vynn perthi bos gweskys. Lemmyn, nyns yw res marnas pesya koweth da ganso, hag ev a wra ogas ha puptra a vynni gans an euryor. Rag ensampel, mar pe naw eur myttinweyth, an eur poran dhe dhalleth dyskansow: ny via res moy es hwystra neb profyans dhe Dermyn, ha'n euryor a drel yn unn lamm! Hanter wosa onan, termyn dhe ginyewel!"

("Gwynn ow bys mar pe yndella," yn-medh an Skovarnek Meurth dh'y honan yn unn hwystra.)

"Bryntin via henna, yn hwir," yn-medh Alys yn unn brederi: "mes ena - ny via dhymm ewl y dhybri, dell wodhes."

"Yn kynsa ny via, martesen," yn-medh an Gwerther Hattys: "mes ty a allsa y synsi dhe hanter wosa onan pella vynni."

"Yw honna an fordh may hwre'ta omweres?" yn-medh Alys.

An Gwerther Hattys a skakyas y benn yn trist.

"Nag yw!" a worthybis. "Ni a gedrynnas mis Meurth eus passyes - poran kyns ev dhe vuskegi, dell wodhes - " (ow tiskwedhes an Skovarnek Meurth gans y lo te), " - y feu orth an geskan vras res gans Myghternes Kolonnow, ha res veu dhymm kana

'Dewynn, dewynn, ugh-sommys!

Ass yw koynt oll dha is!'

Ty a aswonn an gan, martesen?"

"My re glywas neppyth a'n par na," yn-medh Alys.

"Hi a bes, dell wodhes," a besyas an Gwerther Hattys, "y'n fordh ma:

'Ty a nij dres bys mab-den
Avel servyour y'n ebrenn.
Dewynn, dewynn - '"

Omma an Hunegan a omshakyas, ha dalleth kana yn kosk "Dewynn, dewynn, dewynn, dewynn - " ha pesya mar bell may feu res y waska dhe wul dhodho hedhi.

"Wel, skantlowr wrussen vy gorfenna an kynsa gwers," yn-medh an Gwerther Hattys, "pan lammas an Vyghternes yn-bann hag usa, 'Yma ev ow tistrui an termyn! Dibenn ev!'"

"Ass yw euthek garow!" a grias Alys.

"Ha pup-prys wosa henna," a besyas an Gwerther Hattys morethek y lev, "ny vynn gul travydh a wovynniv! Pup-prys hwegh eur yw hi lemmyn."

Tybyans splann a dheuth a-berth yn brys Alys.

"Yw henna an skila may ma kemmys daffar te gorrys omma?" hi a wovynnas.

"Yw, yndella yw," yn-medh an Gwerther Hattys yn unn hanasa: "pup-prys prys te yw, ha nyns eus dhymm termyn dhe wolghi an daffar yn kettermyn."

"Ytho hwi a bes ow movya a-dro, dell dhesevav?" yn-medh Alys.

"Yndella yw poran," yn-medh an Gwerther Hattys: "dell yw an daffar usys."

"Mes pandr'a hwer pan dhewgh arta dhe'n dalleth?" a vedhas Alys govynn.

"Gwren trelya an mater," a wodorras an Skovarnek Meurth, ow televa gen. "My a ha bos skwith a hemma. My a brof an arloedhes yowynk dhe leverel dhyn hwedhel."

"My a borth own na wonn nagonan," yn-medh Alys, gans neb dout orth an tybyans.

"Ytho an Hunegan a wra yndella!" a grias an dhew. "Difun, Hunegan!" Hag i a'n gwaskas war an dhew du y'n keth termyn.

An Hunegan a igoras y dhewlagas yn lent. "Nyns esen vy yn kosk," yn-medh ev ronk ha gwann y lev: "My a glywas pub ger a leverewgh hwi wesyon."

"Lavar dhyn hwedhel!" yn-medh an Skovarnek Meurth.

"Ogh, gwra yndella, mar pleg!" a bysis Alys.

"Ha gwra fistena," a worras an Gwerther Hattys, "po ty a vydh yn kosk arta kyns gorfenna."

"Unnweyth yn termyn eus passyes yth esa teyr hwerik," a dhallathas an Hunegan toth men; "ha'ga henwyn o Elsie, Lacie, ha Tillie; hag i a dryga war-woeles puth - "

"Pandr'a wrens i dybri?" yn-medh Alys. Pur dhe les pup-prys dhedhi hi o govynnadow yn kever dybri hag eva.

"I a dhybri molas," yn-medh an Hunegan, wosa prederi mynysenn po diw.

"Ny allsons gul henna, dell wodhes," yn-medh Alys yn klor; "i a via klav."

"Yndella ens i," yn-medh an Hunegan; "pur glav."

Alys a assayas dismygi fatell via bywnans mar goynt, mes re dykkli o rygdhi may pesyas: "Mes prag trygens i war-woeles puth?"

"Kemmer moy a de," yn-medh an Skovarnek Meurth dhe Alys, pur dhiwysek.

"Ny gevis travydh na hwath," a worthybis Alys, serrys hy lev, "ma na allav kemmeres moy."

"Ty a vynn leverel na yllydh kemmeres le," yn-medh an Gwerther Hattys: "pur es yw kemmeres moy es travydh."

"Ny wovynnas denvydh dha dybyans sy," yn-medh Alys.

"Piw a lever traow ankortes lemmyn?" a wovynnas an Gwerther Hattys yn trygh.

Ny wodhya Alys yn tien pandr'a ylli leverel avel gorthyp dhe hemma: ytho hi a omweresas ow kemmeres te ha bara hag amanenn, hag ena trelya dhe'n Hunegan, ha dasleverel hy govynn. "Prag yth esens i trygys war-woeles puth?"

Res veu dhe'n Hunegan mynysenn po diw arta dhe brederi yn y gever, hag ena yn-medh ev, "Puth-molas ova."

"Nyns eus travydh a'n par na!" yth esa Alys ow talleth pur serrys, mes yn-medh an Gwerther Hattys ha'n Skovarnek Meurth, "Sh! sh!" hag yn-medh an Hunegan drog pes, "Mar ny wodhes bos kortes, gwell vydh ty dhe worfenna an hwedhel dha honan."

"Na, ke yn-rag mar pleg!" yn-medh Alys yn pur uvel, "Ny wrav goderri arta. My a vedh leverel yma onan, martesen."

"Onan, re'm tas!" yn-medh an Hunegan gans sorr. Byttegyns,

ev a lavasas pesya. "Ytho, an teyr hwerik ma - yth esens ow tyski delinya, dell wodowgh - "

"Pandr'a dhelinyens?" yn-medh Alys, owth ankevi yn tien hy ambos.

"Molas," yn-medh an Hunegan, heb prederi mann an termyn ma.

"My a vynn kavoes hanaf glan," a wodorras an Gwerther Hattys: "gwren ni oll mos unn plas alemma."

Ev a omvovyas hag ev ow kewsel, ha'n Hunegan a'n sywyas; an Skovarnek Meurth eth dhe blas an Hunegan, hag Alys, a'y anvodh lowr, a gemmeras plas an Skovarnek Meurth. Nyns o marnas an Gwerther Hattys a gavas les a'n drelva ma: ha meur gweth o studh Alys, a-ban wrussa an Skovarnek Meurth disevel an podik-leth yn y blat.

Ny vynna Alys serri an Hunegan arta, ytho hi a dhallathas fest war gamm: "Mes ny gonvedhav. A by le y hwrens i delinya an molas?"

"Ty a yll tenna (1) dowr yn-mes a buth-dowr," yn-medh an Gwerther Hattys, "ytho, dell dybav, ty a yll tenna molas yn-mes a buth-molas - gwir, ty wokki?"

"Mes a-berth y'n puth yth esens i," yn-medh Alys dhe'n Hunegan, ow tewis skonya an diwettha lavar ma.

"Heb mar yth esens i ynno," yn-medh an Hunegan; "a-berth ynno yn tien."

Mar gemmyskys o Alys voghosek gans an gorthyp ma, may hasas an Hunegan dhe besya neb termyn heb y woderri.

"Yth esens i ow tyski delinya," a besyas an Hunegan, ow televa gen ha rutya y dhewlagas, rag yth esa ow mos ha bos pur hunek; "hag i a dhelinya traow a bub eghenn - puptra a dhalleth gans M - "

"Prag gans M?" yn-medh Alys.

"Prag na?" yn-medh an Skovarnek Meurth.

Tawesek o Alys.

An Hunegan re wrussa degea y dhewlagas erbynn an termyn ma, hag yth esa ow mos yn kosk; mes, pan veu gweskys gans an Gwerther Hattys, ev a dhifunas arta gans us byghan, ha pesya: " - a dhalleth gans M, kepar ha maglennow-logos, ha'n loer (2) ha kov, ha meuredh - ty a woer fatell leverydh bos

(1) An ger sowsnek "draw" a yll styrya "delinya" hag ynwedh "tenna". Yma gwari geryow na yll bos trelys dhe Gernewek.

(2) An traow ma a dhalleth gans M yn Sowsnek, heb mar (ha re anedha yn Kernewek ynwedh!)

traow 'meur a veuredh' - a wruss'ta gweles bythkweyth tra kepar ha delinyans a veuredh?"

"Dhe wir, ha ty ow kovynn orthiv," yn-medh Alys, pur gemmyskys, "ny dybav - "

"Ny goedh dhis kewsel, ytho," yn-medh an Gwerther Hattys.

Moy es dell ylli Alys perthi o an anhwekter ma: hi a sevis pur dhiflesys, ha kerdhes dhe-ves; an Hunegan a goedhas yn kosk a-dhesempis, ha naneyl a'n dhew erell a wrug an liha bri anedhi ow mos, kyn firas war-dhelergh unnweyth po diwweyth, hanter ow kwaytya y hwrens i gelwel war hy lergh: an diwettha tro ma's gwelas, yth esens owth assaya gorra an Hunegan y'n pott-te.

"Yn neb kas, ena ny vynnav vy mos arta!" yn-medh Alys ha hi ow kavoes an fordh der an koes. "An kevywi-te an moyha gokki yw mayth yth bythkweyth yn oll ow bywnans!"

Ha hi ow leverel hemma, hi a welas bos onan a'n gwydh gans daras ow mos poran a-berth ynni. "Pur goynt yw henna!" a dybis hi. "Mes koynt yw puptra hedhyw. Gwell vydh my dhe vos ynni a-dhesempis, dell dybav." Hag a-ji y hwrug hi mos.

Unnweyth moy hi a omgavas y'n hel hir, hag ogas dhe'n voes vyghan a weder. "Lemmyn, my a wra omweres gwell an termyn ma," yn-medh hi dh'y honan ha dalleth ow kemmeres an alhwedh owrek byghan, ha dialhwedha an daras a igeri war an lowarth. Ena hi a dhallathas oberi ow tensel an skavell-kroenek (hi re wrussa gwitha tamm anedhi yn hy foket) erna veu neb troes-hys hy ughelder: ena hi a gerdhas a-hys an dremenva vyghan: hag ena hi a omgavas wor'tiwedh y'n lowarth teg, yn mysk an bleujyowegi splann ha'n fentynyow klor.

ooOoo

Penn 8 Gwariva 'Croquet' an Vyghternes

Yth esa gwydhenn-ros bras ogas dhe borth an lowarth: an ros ow tevi warnodho o gwynn, mes yth esa tri lowarther bysi orth aga liwya rudh. Alys a dybi bos hemma tra pur goynt, ha hi eth nes dhe vires orta, hag y'n pols may hwrug hi aga drehedhes hi a glywas onan anedha ow leverel: "Bydh war lemmyn, Pymp! Na wra kaboli liw warnav y'n fordh na!".

"Ny yllyn omweres," yn-medh Pymp, drog pes y lev. "Seyth a herdhyas ow elin."

Gans hemma Seyth a viras yn-bann ha leverel, "Pur wir, a Bymp! Pup-prys gwra kabla an re erell!"

"Ny goedh dhiso jy kewsel!" yn-medh Pymp. "My a glywas an Vyghternes ow leverel de y tela dhis bos dibennys."

"Prag?" yn-medh neb re gewssa kyns.

"Ny vern henna dhiso jy, Dew!" yn-medh Seyth.

"Dhodho ev y fern yn hwir!" yn-medh Pymp. "Ha my a vynn y leverel dhodho - rag dri gwreydh tulyfant dhe'n goges yn le onyon."

Seyth a dewlis y skubyllenn war-nans dhe'n leur, hag ev re dhallathsa,"Wel, a'n traow kamm oll -" pan goedhas y wel dre happ war Alys, ha hi ow mires orta, hag ev a hedhis a-dhesempis: an re erell a viras a-dro ynwedh, ha pubonan a omblegyas isel.

"A vynnowgh hwi leverel dhymm," yn-medh Alys, nebes ownek, "prag yth esowgh hwi ow liwya an ros ha?"

Ny leveris travydh Pymp na Seyth, mes mires orth Dew. Dew a dhallathas, isel y lev, "Wel, an dra yw, dell welydh, Mestresik, y talvia bos hemma gwydhenn-ros rudh, ha ni a blansas onan gwynn dre wall; ha mar kaffa an Vyghternes hemma, ni a via oll dibennys, dell wodhes. Ytho, ty a wel, Mestresik, ni a wra gwella gyllyn, kyns hi dhe dhos, dhe - " Y'n pols ma, Pymp, re bia ow mires prederus dres an lowarth, a armas, "An Vyghternes! An Vyghternes!" ha'n tri lowarther a goedhas yn unn lamm dhe'n leur war-nans an tremmynn. Yth esa son a lies troes, hag Alys a viras a-dro, hwansek a weles an Vyghternes.

Kynsa y teuth deg souder ow toen battys; an re ma o formys pubonan kepar ha'n tri lowarther, peswarkornek ha platt; an dhewdhorn ha'n treys orth an kernow: nessa an deg lyser, an re ma tekhes pub le gans adamantys, hag ow kerdhes dew ha dew, dell wrug an soudoryon. Wosa an re ma y teuth an fleghes ryal; yth esa deg anedha, ha'n geresigyon a dheuth ow lemmel yn lowen, yn koplow, an eyl ow synsi an leuv a'y gila; tekhes ens i oll gans kolonnow. Nessa, y teuth an ostysi, an brassa rann anedha Myghternedh ha Myghternesow, hag y'ga mysk Alys a aswonnis an Konin Gwynn: yth esa ow kewsel yn ownek hag yn unn fyski, ow minhwerthin orth puptra a veu leverys, ha

tremena heb gul vri anedhi. Ena y sywyas an Gwas a Golonnow, ow toen kurun an Myghtern war bluvek a bali rudh-du: hag, an diwettha a'n keskerdh splann ma, y teuth MYGHTERN HA MYGHTERNES KOLONNOW.

Nebes doutys o Alys mar koedho dhedhi gorwedha war hy enep kepar ha'n tri lowarther, mes ny wodhya perthi kov a glywes bythkweyth a rewl a'n par na orth keskerdhow. "Hag ynwedh, pandr'a dalvia keskerdh," a dybis hi, "mar koettha dhe bub den oll gorwedha war an enep ma na yllens y weles?" Ytho hi a sevis le mayth esa, ha gortos.

Pan dheuth an keskerdh ryb Alys, i a hedhis pubonan ha mires orti, ha'n Vyghternes a leveris yn tynn, "Piw yw homma?" Hi a'n leveris dhe'n Gwas a Golonnow, na wrug marnas omblegya ha minhwerthin avel gorthyp.

"Boba!" yn-medh an Vyghternes, ow tewlel hy fenn diberthyans; hag, ow trelya dhe Alys, hi a besyas, "Pyth yw dha hanow, flogh?"

"Ow hanow yw Alys, mara pleg dh'agas Braster," yn-medh Alys yn pur gortes; mes hi a worras, dhedhi hi hy honan, "Dar, nyns yns i marnas bagas a gartennow, wosa puptra. Nyns yw res perthi own anedha!"

"Ha piw yw an re ma?" yn-medh an Vyghternes, ow tiskwedhes an tri lowarther esa a'ga gorwedh a-dro dhe'n wydhenn-ros; rag, dell welydh, hag i a'ga gorwedh war an enep, ha'n delinyans war an keyn an keth henna ha'n remenant a'n bagas, ny wodhya dismygi mars ens lowarthoryon, po soudoryon, po lysoryon, po tri a'y fleghes hy honan.

"Fatell wonn vy?" yn-medh Alys, sowdhenys gans hy holonnekter hy honan. "Nyns yw ow negys vy."

An Vyghternes a drelyas rudh-du dre sorr, ha wosa lagatta warnedhi unn pols kepar ha goedhvil, a usas: "Dibenn hi! Dibenn - !"

"Flows!" yn-medh Alys, pur ughel hag ervirys, ha'n Vyghternes a dewis.

An Myghtern a worras y leuv war hy bregh, ha leverel yn ownek, "Preder, keresik: nyns yw hi marnas flogh!"

An Vyghternes a drelyas yn unn serri diworto ha leverel dhe'n Gwas "Trel i dhe dhiskwedhes an enep!"

Yndella y hwrug an Gwas, yn pur war, gans unn troes.

"Sevewgh yn-bann!" yn-medh an Vyghternes yn unn usa, ughel hy lev, ha'n tri lowarther a lammas yn-bann a-dhesempis, ha dalleth omblegya dhe'n Myghtern, an Vyghternes, an Fleghes Ryal, ha pub den arall.

"Na wrewgh henna!" a usas an Vyghternes. "Hwi a'm gwrewgh pennskav." Hag ena, ow trelya dhe'n wydhenn-ros, hi a besyas, "Pyth esowgh ow kul omma?"

"Mara pleg dh'agas Braster," yn-medh Dew, pur uvel y lev, ow tiyskynna war benn-glin hag ev ow kewsel, "yth esen ni owth assaya -

"Dell welav vy!" yn-medh an Vyghternes, re bia ow hwithra an ros yn kettermyn. "Dibenn i!" ha'n keskerdh eth yn-rag, ow kasa tri a'n soudoryon dhe dhibenna an lowarthoryon anfeusik, a boenyas dhe Alys rag gwith.

"Ny vydhowgh hwi dibennys!" yn-medh Alys, ha hi a's gorras yn pott pri bras esa yn ogas. An tri souder a wandras a-dro mynysenn po diw, orth aga hwilas, hag ena kerdhes dhe-ves yn kosel war-lergh an re erell.

"Yns i dibennys?" a armas an Vyghternes.

"Gyllys yw aga fennow, mara pleg dh'agas Braster!" a armas an soudoryon yn unn worthybi.

"Pur dha!" a armas an Vyghternes. "A wodhes gwari 'croquet'?"

Tawesek o an soudoryon, ha mires orth Alys, a-ban o an govynn rygdhi hi, dell heveli.

"Gonn!" a armas Alys.

"Deun yn-rag, ytho!" a usas an Vyghternes, hag Alys a omjunyas dhe'n keskerdh, owth omwovynn yn fras pyth a wre hwarvos nessa.

"Yth yw - dydh pur splann yw!" a leveris lev ownek rybdhi. Yth esa hi ow kerdhes ryb an Konin Gwynn, esa ow mires yn prederus orth hy enep.

"Pur splann," yn-medh Alys: " - ple'ma'n Dhuges?"

"Taw! taw!" yn-medh an Konin yn unn fyski hag isel y lev. Ev a viras prederus dres y skoedh hag ev ow kewsel, hag ena omdrehevel war vysyes treys, gorra y anow ogas dh'y skovarn, ha hwystra, "Dempnys dhe vos dibennys yw hi."

"Prag yth yw henna?" yn-medh Alys.

"A leversys 'Ass yw dihedh!'?" a wovynnas an Konin.

"Na wrug, ny wrug," yn-medh Alys: "ny dybav y vos dihedh mann. My a leveris 'Prag yth yw henna?'"

"Hi a voksusas diwskovarn an Vyghternes - " a dhallathas an Konin. Alys a ros skrij vyghan a hwarth. "Ogh, taw!" a hwystras an Konin, ownek y lev. "An Vyghternes a wra dha glywes! Ty a wel, hi a dheuth nebes diwedhes, ha'n Vyghternes a leveris - "

"Kewgh dh'agas tylleryow!" a armas an Vyghternes, taranek hy lev, ha'n dus a dhallathas poenya hwymm-hwamm war bub tu, ow koedha an eyl erbynn y gila; byttegyns dyghtys ens i wosa mynysenn po diw, ha'n gwari a dhallathas. Alys a dybi na

wrussa hi gweles bythkweyth yn oll hy bywnans, gwariva 'croquet' mar goynt; oll kribow ha fynnglow ova; sortas byw o an pelyow, flamenkos byw an morbennow, ha res o dhe'n soudoryon omblegya dhe sevel war dhiwla ha treys, dhe wul an gwaregow.

An pennkaletter a gavas Alys yn kynsa o rewlya hy flamenko: hi a sewenas ow korra y gorf attes lowr yn-dann hy bregh, y dhiwarr ow kregi war-nans, mes herwydh usadow, poran wosa hi dhe ewna yn ta y gonna, hag yth esa ow mos dhe weskel an sort gans y benn, ev a wre omdrelya a-dro ha mires orti yn hy enep, mar ankombrys y semlant ma na wodhya goheles koedha yn hwarth: ha pan wrussa hi gorra y benn war-nans, parys dhe dhalleth arta, pur serrys o hi ow kavoes y hwrussa an sort dirolya, hag yth esa ow slynkya dhe-ves: moy es henna oll, herwydh usadow yth esa krib po fynngel y'n fordh yn le may fynna hi dannvon an sort, hag ynwedh, ha'n soudoryon omblegys ow sevel pub eur oll ha kerdhes dhe rannow erell an wariva, Alys a erviras kyns pell yth o gwari pur gales yn hwir.

An warioryon a wre gwari oll y'n keth termyn heb gortos aga thro, ow kedrynna pub eur oll, hag omladh rag an sortas; hag yn termyn pur verr, serrys dres eghenn o an Vyghternes, hag yth esa hi ow stankya a-dro ha garma "Dibenn ev!" po "Dibenn hi!" a-dro dhe unnweyth yn mynysenn.

Alys a dhallathas omsynsi pur brederus: yn sur, ny wrussa hi disputya orth an Vyghternes, mes hi a wodhya y hallsa hwarvos pub mynysenn, "Hag ena," a dybis hi, "pandr'a hwarvia dhymmo vy? I a gar yn euthek dibenna tus omma; marth meur yw bos nebonan gesys yn fyw!"

Yth esa hi ow hwilas a-dro dhe gavoes neb fordh dhe dhiank, hag omwovynn mar kylli mos dhe-ves heb bos gwelys, pan welas omdhiskwedhyans koynt y'n ayr: ankombrynsi meur dhedhi ova yn kynsa, mes, wosa mires orto mynysenn po diw, hi a dhismygas y vos skrynk, ha hi a leveris dhedhi hi, "An Gath a Bow Chester yw: lemmyn y fydh dhymm nebonan dhe gewsel orti."

"Fatell wre'ta spedya?" yn-medh an Gath, kettell veu ganow lowr dhe gewsel.

Alys a wortas ernag omdhiskwedhas an dhewlagas, hag ena hi a wrug arwoedh assentyans. "Ny dal kewsel gensi," a dybis hi, "erna dheffo hy diwskovarn, po onan anedha dhe'n liha." Yn mynysenn arall yth omdhiskwedhas an penn dien, hag ena Alys a worras war-nans hy flamenko, ha dalleth hwedhel an gwari, owth omsynsi pur lowen bos nebonan gensi dhe woslowes orti. Yth heveli bos an Gath ow tybi bos lowr anedhi a wel lemmyn, ha ny omdhiskwedhas travydh moy.

"Ny grysav i dhe wari yn ewn mann," a dhallathas Alys, yn unn grodhvolas, "hag i a gedryn mar euthek ma na yll den omglywes pan gews - ha nyns eus dhedha rewlys yn arbennik; po mars eus, ny wra denvydh bri anedha - ha nyns eus tybyans mann dhis fatell yw tykkli bos an taklow oll yn fyw; rag ensampel, ottena an warak mayth yw res dhymm mos nessa ow kerdhes a-dro wor'tiwedh arall an wariva - ha my a allsa pellhe

sort an Vyghternes nans yw pols, mes ev a boenyas dhe-ves pan welas ow sort Vy ow tos!"

"Fatell gerydh an Vyghternes?" yn-medh an Gath, isel hy lev.

"Ny's garav mann," yn-medh Alys: "dres eghenn yw hi - " Y'n pols na hi a welas bos an Vyghternes yn ogas a-dryv dhedhi ow koslowes: ytho hi a besyas, "gans chons a waynya, ma na dal skant gorfenna an gwari."

An Vyghternes a vinhwarthas ha tremena.

"Piw ganso esosta ow kewsel?" yn-medh an Myghtern, ow nesa dhe Alys, ha mires orth penn an Gath, meur y ewl godhvos.

"Yth yw koweth dhymm - Kath a Bow Chester," yn-medh Alys. "Gas vy dh'y hommendya."

"Ny garav mann y semlant," yn-medh an Myghtern: "byttegyns, hi a yll amma dhe'm leuv mar mynn."

"Ny vynnav," yn-medh an Gath.

"Na wra skornya," yn-medh an Myghtern, "ha na wra mires orthiv y'n fordh na!" Ev eth a-dryv Alys hag ev ow kewsel.

"Kath a yll mires orth myghtern," yn-medh Alys. "Henna re redis yn neb lyver, mes ny borthav kov a by le."

"Wel, res yw hy gorra dhe-ves," yn-medh an Myghtern pur ervirys, hag ev a elwis dhe'n Vyghternes, esa ow tremena y'n pols na, "Keresik! My a'th pys may fo gorrys an Gath dhe-ves!"

Dhe'n Vyghternes nyns esa marnas unn fordh dhe gonkludya pub kaletter, po bras po byghan. "Dibenn hi!" yn-medh hi, heb mires a-dro na hwath.

"My a vynn kyrghes an tormentor ow honan," yn-medh an Myghtern dihwans, ha mos dhe-ves yn unn fistena.

Alys a dybis y tela mos arta dhe weles fatell spedya an gwari, ha hi ow klywes lev an Vyghternes y'n pellder owth usa gans sorr. Seulabrys hi re wrussa hy klywes ow tampnya tri a'n warioryon dhe vos dibennys rag i dhe gelli aga thro, ha ny gara mann an studh, a-ban o an gwari mar gemmyskys ma na wodhya nevra mars o hy thro po nag o. Ytho hi eth dhe hwilas hy sort.

Bysi o an sort owth omladh gans sort arall, a heveli dhe Alys chons splann a bellhe unn sort gans y gila: an unn kaletter o bos hy flamenko gyllys dhe du arall an lowarth, le may hylli Alys y weles owth assaya yn fordh nebes diweres yskynna yn unn nija onan a'n gwydh.

Erbynn an termyn may hwrussa hi kemmeres an flamenko ha'y dhri arta, gorfennys o an omladh ha'n dew sort mes a wel: "Mes ny vern meur," a dybis Alys, "rag gyllys yw oll an gwaregow

diworth an tu ma a'n wariva." Ytho hi a'n gorras yn-dann hy bregh, ma na dhiankka arta, ha dehweles rag moy a geskows gans hy howeth.

Pan veu dehwelys dhe'n Gath a Bow Chester, yth esa marth dhedhi ow kweles bush bras lowr kuntellys a-dro dhedhi: yth esa dadhel ynter an tormentor, an Myghtern, ha'n Vyghternes, esa oll ow kewsel y'n keth termyn, ha'n re erell oll heb gul gik na mik, ha'ga semlant pur brederus.

An pols mayth omdhiskwedhas Alys, an tri oll a's pysis a vreusi an govynn, hag i a dhasleveris aga dadhlow dhedhi, kyn feu pur gales dhedhi konvedhes poran an pyth a lavarsons hag i ow kewsel pubonan y'n keth termyn.

Dadhel an tormentor a veu, na yllir treghi dhe-ves penn mar nyns eus korf dh'y dreghi diworto, ha na via res dhodho gul tra a'n par na bythkweyth kyns, ha na vynna dalleth dhe'n termyn na a'y vywnans.

Dadhel an Myghtern a veu, neb tra gans penn dhe alloes bos dibennys ha na dylir kewsel flows.

Dadhel an Vyghternes a veu, mar ny ve neppyth gwrys yn kever an dra heb le es termyn vydh dhe dremena, hi a wrussa dhe bub den oll, pub le, bos dibennys. (Yth esa an diwettha lavar ma re wrussa dhe'n bagas dien heveli mar sad ha prederus.)

Ny ylli Alys prederi a dravydh moy dhe leverel marnas, "An Dhuges a's piw: gwell vydh govynn orti hi yn hy hever."

"Yma hi yn pryson," yn-medh an Vyghternes dhe'n tormentor: "kyrgh hi omma." Ha'n tormentor eth dhe-ves kepar ha seth.

Penn an Gath a dhallathas mos mes a wel kettell veu gyllys, hag, erbynn an termyn may hwrussa dehweles gans an Dhuges, gyllys a wel o yn tien; may poenyas an Myghtern ha'n tormentor hwymm-hwamm yn fol orth y hwilas, ha'n remenant a'n bagas ow tehweles dhe'n gwari.

ooOoo

Penn 9 Hwedhel an KEMNYG (1)

"Ny yll'ta tybi fatell ov lowen orth dha weles arta, ty gowethes koth ker!" yn-medh an Dhuges, ha hi ow korra hy bregh yn karadow yn-dann vregh Alys, ha kerdhes dhe-ves warbarth gensi.

Pur lowen o Alys orth hy havoes mar hweg hy gnas, ha hi a brederi dhedhi hy honan nag o marnas an puber, martesen, re's gwrussa mar wils pan ethons an eyl erbynn hy ben y'n gegin.

"Pan viv vy Duges," yn-medh hi dh'y honan (kyn na ve gans meur a waytyans yn hy lev), "ny vydh dhymm puber vydh oll y'm kegin. Pur dha yw kowl hebdho - martesen puber yw pup-prys a wra tus serrys," hi a besyas, fest pes da hi dhe gavoes rewl a eghenn nowydh, "hag aysel a's gwra trenk - ha kamil a's gwra hwerow - ha - ha sugra barlys ha traow a'n par na a wra fleghes hweg aga gnas. Gwynn ow bys mar kodhve tus henna: ena ny viens i mar bith yn y gever, dell wodhes - "

Ankevi an Dhuges yn tien re wrussa hi erbynn an termyn na, ha nebes sowdhenys veu pan glywas hy lev ogas dh'y skovarn. "Yth esos ow prederi yn kever neppyth, ow haradow, ha henna a wra dhis ankevi kewsel. Ny wonn leverel dhis y'n pols ma pyth yw dyskans henna, mes perthi kov anodho a wrav kyns pell."

"Martesen nyns eus dyskans," a vedhas Alys leverel.

"Tetivali, flogh," yn-medh an Dhuges. "Dhe buptra yma dyskans, mar kodhes y gavoes." Ha hi a herdhyas nes dhe denewen Alys ha hi ow kewsel.

Ny gara Alys hi dhe omsynsi mar ogas dhedhi: kynsa, rag bos an Dhuges mar hager; ha nessa, yth o hi an ughelder poran dhe bowes hy elgeth war skoedh Alys, hag elgeth lymm hag anhweg o hi. Byttegyns ny vynna bos ankortes, ytho hi a's porthas gwella galla. "Yth hevel bos an gwari ow seweni gwell lemmyn," yn-medh hi.

"Yndella yw," yn-medh an Dhuges: "ha'n dyskans anodho yw - 'Ogh, kerensa yw a wra dhe'n norvys trelya!'"

"Yn-medh nebonan," a hwystras Alys, "y vos gwrys ha pub den oll ow kwitha y negys ev!"

"Ogh, wel! Ogas dhe'n keth styr yw," yn-medh an Dhuges owth herdhya hy elgeth lymm byghan yn skoedh Alys ha hi ow korra, "ha dyskans henna yw - 'Kemmer with a'n styr, ha'n sonyow a wra gwitha aga honan.'"

"Assa gar hi kavoes dyskansow yn traow!" a dybis Alys dh'y honan.

(1) "KEMNYG" = "Kroenek Ervys Mor Nag Yw Gwir"! Euthek re hir yw hemma dhe worra pub torn y'n hwedhel!

"My a vedh leverel ty dhe omwovynn prag na worrav ow bregh a-dro dhe'th kres," yn-medh an Dhuges wosa powes: "an skila yw, bos dout dhymm yn kever gnas dha flamenko. A wrav assaya an attent?"

"Ev a allsa densel," a worthybis Alys yn war, heb hwans vydh a assaya an attent.

"Pur wir," yn-medh an Dhuges: "ha flamenkos ha kedhow a wra densel. Ha dyskans henna yw - 'Ydhyn an keth eghenn a guntell warbarth.'"

"Mes nyns yw kedhow edhen," yn-medh Alys.

"Gwir dell yw dha us," yn-medh an Dhuges: "pana fordh dhiblans dhe leverel traow eus genes!"

"My a dyb y vos moen," yn-medh Alys.

"Yw, heb mar," yn-medh an Dhuges, a heveli parys dhe unnverhe gans puptra a leveris Alys; "yma hwel-kedhow bras yn ogas. Ha dyskans henna yw - 'Dhe voy yma a'm pyth vy, dhe le yma a'th pyth sy.'"

"Ogh, my a woer!" a armas Alys, na wrussa vri a'n diwettha lavar ma. "Losowenn yw. Ny hevel bos yndella, mes yndella yw."

"Unnver genes yn tien ov vy," yn-medh an Dhuges; "ha dyskans henna yw - 'Bydh an pyth a vynnses heveli bos' - po mar mynnydh y vos leverys moy yn sempel - 'Na wra desevos nevra naq osta ken es an pyth a allsa heveli dhe'n re erell nag o an pyth es po a allsa bos ken es an pyth a wrussa heveli bos ken dhedha i.'"

"My a dyb y hwrussen konvedhes henna gwell," yn-medh Alys yn pur gortes, "mar kwrelles y skrifa: mes own a'm beus na allav y sywya yn tien ha ty orth y leverel."

"Nyns yw henna travydh hevelys orth an pyth a allsen leverel mar tewissen," a worthybis an Dhuges, pes da hy lev.

"My a'th pys na wrylli strivya dh'y leverel hirra es henna," yn-medh Alys.

"Ogh, na wra meneges strivyans!" yn-medh an Dhuges. "My a brof dhis yn ro puptra re leveris bys y'n eur ma."

"Ro isel y bris!" a dybis Alys. "Lowen ov na rons i rohow-pennbloedh a'n par na!" Mes ny vedhas y leverel ughel hy lev.

"Ow prederi arta?" a wovynnas an Dhuges, ow herdhya arta gans hy elgeth lymm byghan.

"Y'm beus an gwir dhe brederi," yn-medh Alys yn tynn, rag yth esa hi ow talleth omsynsi nebes serrys.

"An keth gwir moy po le," yn-medh an Dhuges, "dell usi

dhe vogh dhe nija; ha'n d- "

Mes omma, dhe varth veur Alys, lev an Dhuges a verwis dhe-ves, yn fas yn kres hy ger moyha kerys 'dyskans', ha'n vregh o junys dh'y bregh hi a dhallathas krena. Alys a viras yn-bann, hag ena y sevi an Vyghternes a-dheragdha, plegys hy diwvregh, ha plegys hy thal kepar ha hiwl taran.

"Dydh brav, agas Braster!" a dhallathas an Dhuges, isel ha gwann hy lev.

"Lemmyn, my a re dhis gwarnyans teg," a armas an Vyghternes, ow stankya war an leur ha hi ow kewsel: "po dhiso po dhe'th penn res yw avodya, ha henna yn hanter termyn vydh! Kemmer dha dhewis!"

An Dhuges a gemmeras hy dewis, ha gyllys veu yn pols.

"Deun yn-rag gans an gwari," yn-medh an Vyghternes dhe Alys; ha re ownek o Alys dhe leverel ger, mes hi a's sywyas arta yn lent dhe'n wariva 'croquet'.

Ha'n Vyghternes dhe-ves, yth esa an ostysi erell ow kul prow a hemma, ha powes y'n goskes: byttegyns, y'n pols ma's gwelsons, i a fistenas arta dhe'n gwari, ha'n Vyghternes ow leverel yn sempel bos res prena pols a lett gans aga bywnans.

Pub eur oll mayth esens i ow kwari, ny hedhis bythkweyth an Vyghternes heb kedrynna gans an warioryon erell, ha garma "Dibenn ev!" po "Dibenn hi!" An re a dhampnyas a veu kemmerys yn gwith gans an soudoryon, ha res veu dhedha i gasa bos gwaregow dhe wul hemma, heb mar, ma nag esa gwaregow vydh wosa hanter eur po ogatti, ha pub gwarier oll, marnas an Myghtern, an Vyghternes, hag Alys, kemmerys yn gwith ha dempnys dhe vos dibennys.

Ena an Vyghternes a hedhis, dianall yn tien, ha leverel dhe Alys, "A wruss'ta gweles an KEMNYG?"

"Na wrug," yn-medh Alys. "Ny wonn na hwath pyth yw KEMNYG."

"An dra yw may ganso yw gwrys kowl KEMNYG," yn-medh an Vyghternes.

"Bythkweyth ny welis onan, na klywes a onan anedha," yn-medh Alys.

"Deun yn-rag, ytho," yn-medh an Vyghternes, "hag ev a wra derivas orthis y istori"

Hag i ow kerdhes dhe-ves warbarth, Alys a glywas an Myghtern dhe leverel, isel y lev, dhe'n kuntelles yn kemmyn, "Gevys owgh hwi oll." "Deun, da yw henna!" yn-medh hi dh'y honan, rag hi re wrussa omsynsi pur voredhek yn kever an niver a dhibennansow re wrussa an Vyghternes erghi.

Pur skon i a gavas Griffon, a'y worwedh fast yn kosk y'n howl. (Mar ny wodhes pyth yw Griffon, gwra mires orth an delinyans.) "Sa' bann, ty dhiek!" yn-medh an Vyghternes,

"ha doro an arloedhes yowynk ma dhe weles an KEMNYG, ha klywes y istori. Res yw dhymm dehweles dhe rewlya nebes dibennansow re erghis," ha hi a gerdhas dhe-ves, ow kasa Alys hy honan gans an Griffon. Ny gara Alys semlant an kreatur yn tien, mes gans hemma hi a dybi y fedha mar dhiogel gortos ganso dell vedha mos war-lergh an Vyghternes arow na. Ytho hi a wortas.

An Griffon a esedhas yn-bann ha rutya y dhewlagas: ena ev a viras orth an Vyghternes erna veu mes a wel: ena ev a hwarthas. "Ass yw gwari teg!" yn-medh an Griffon, hanter dhodho ev, hanter dhe Alys.

"Pyth yw gwari teg?" yn-medh Alys.

"Dar, hi-" yn-medh an Griffon. "Nyns usi henna marnas yn y brys: ny dhibennons denvydh, dell wodhes. Deun yn-rag!"

"Pub den oll a lever 'deun yn-rag!' omma," a dybis Alys, ha hi orth y sywya yn lent: "Ny veuv kontrolys yndella bythkweyth y'm bywnans, bythkweyth!"

Ny wrussons mos pell kyns i dhe weles an KEMNYG y'n pellder, a'y esedh trist ha digoweth war legh vyghan, ha, hag i ow nesa, Alys a'n klywas owth hanasa kepar ha pan wrella y golonn terri. Hi a gemmeras truedh warnodho yn town. "Pyth yw y ahwer?" a wovynnas hi orth an Griffon, ha'n Griffon a worthybis y'n keth geryow avel kyns, po pur ogatti, "Nyns usi marnas yn y vrys, henna: nyns eus ahwer dhodho, dell wodhes. Deun yn-rag!"

Ytho i eth erbynn an KEMNYG, a viras orta, bras ha leun a dhagrow y dhewlagas, mes ny leveris travydh.

"An arloedhes yowynk ma," yn-medh an Griffon, "hi a vynn godhvos dha istori, dell vynn hi."

"My a vynn y leverel dhedhi," yn-medh an KEMNYG down ha ronk y lev: "esedhewgh, an dhew ahanowgh, ha na leverewgh ger erna viv gorfennys."

Ytho i a esedhas, ha ny gewsis denvydh dres nebes mynysennow. Alys a dybis dh'y honan, "Ny gonvedhav fatell yll gorfenna bynytha, mar ny dhalleth." Mes hi a wortas gans perthyans.

"Unnweyth," yn-medh an KEMNYG wor'tiwedh, yn unn hanasa yn town, "yth en vy KEMG." (1)

An geryow ma a veu sywys gans taw pur hir, goderrys yn unnik gans kri koynt treweythyow diworth an Griffon, ha'n oelva boes ha heb hedhi a'n KEMNYG. Nammnag esa Alys ow sevel ha leverel "Meur ras, a Vester, a'th hwedhel dhe les," mes ny ylli omweres a dybi y fedha moy ow tos, heb mar, ytho hi

(1) "KEMG" = "Kroenek Ervys Mor Gwir". Gwel f.46.

a esedhas yn kosel heb leverel travydh.

"Pan en ni byghan," yn-medh an KEMNYG wor'tiwedh, moy kosel, hag ev owth oela nebes treweythyow, "ni en dhe skol y'n mor. An mester o Kroenek Ervys Mor koth - ni a wre y elwel Kroenek Ervys - "

"Prag y hwrewgh hwi y elwel Kroenek Ervys, mar nyns o onan?" a wovynnas Alys.

"Ni a'n gelwis Kroenek Ervys rag ev dh'agan dyski," (1) yn-medh an KEMNYG serrys: "dhe wir, pur dalsogh osta!"

"Y koedh dhis perthi meth ahanas sy ow kovynn neppyth mar sempel," a worras an Griffon; hag ena an dhew a esedhas tawesek ha mires orth Alys voghosek, a omsynsi parys dhe dhiyskynna a-berth y'n dor. Wor'tiwedh an Griffon a leveris dhe'n KEMNYG, "Ke yn-rag, kothwas da! Na wra spena oll an jydh ow terivas an hwedhel!" hag ev a besyas gans an geryow ma:

"Gwir, ni en dhe skol y'n mor, kyn na wre'ta y grysi, martesen - "

"Ny leveris vy bythkweyth na wrug!" a wodorras Alys.

"Gwrussys," yn-medh an KEMNYG.

"Syns dha glapp!" a worras an Griffon, kyns Alys dhe alloes kewsel arta. An KEMNYG a besyas:

"Ni a'gan bo dyskans a'n gwella - dhe wir, ni e dhe skol pub dydh - "

"My res eth dhe skol-dydh, ynwedh," yn-medh Alys; "ny dal bos mar woethus yn y gever."

"Gans dyskansow dres an re kemmyn?" a wovynnas an KEMNYG nebes prederus.

"Gwir," yn-medh Alys, "ni a dhyski Frynkek hag ilow."

"Ha golghi?" yn-medh an KEMNYG.

"Kammenn vydh!" yn-medh Alys serrys.

"Ogh, ytho nyns o dha skol onan pur dha," yn-medh an KEMNYG, pur hebaskhes y lev. "Agan skol ni a worras orth penn an reken, 'Frynkek, ilow, ha golghi ynwedh - moy dhe dhli.'"

"Nyns esa dhis meur a hwans anodho, dell hevel dhymm," yn-medh Alys, "ha hwi trygys war-woeles an mor."

(1) Gwari geryow war "Tortoise" = "Kroenek Ervys" ha "taught us" = "ev dh'agan dyski."

"Ny yllyn prena an dyskansow," yn-medh an KEMNYG yn unn hanasa. "Ny wrug marnas an kors kemmyn."

"Pyth o henna?" a wovynnas Alys.

"Trelya ha Troyllya, heb mar, wostalleth," a worthybis an KEMNYG; "hag ena an skorrennow dihevelep a Awgrym - Gorvynn, Amayans, Hagrians, ha Hwarth."

"Ny wrug vy bythkweyth klywes a 'Hagrians'," Alys a vedhas leverel. "Pyth yw?"

An Griffon a dhrehevis y dhewbaw gans marth. "Dar! A ny wruss'ta klywes a hagri?" a grias ev. "Ty a woer pyth yw tekhe, dell grysav?"

"Gonn," yn-medh Alys doutys: "an styr yw - gul neppyth - tekka."

"Ytho," a besyas an Griffon, "mar ny wodhes pyth yw hagri, gokki osta yn sur."

Ny omsynsis Alys kennerthys dhe wovynn moy a dherivadow yn y gever, ytho hi a drelyas dhe'n KEMNYG, ha leverel "Pyth moy a wruss'ta dyski?"

"Wel, yth esa Kevrin," a worthybis an KEMNYG, ow nivera an maters war y eskelli, " - Kevrin, koth hag a'n oes nowydh, gans Morieth: ena Kows Lent - an mester rag Kows Lent o sylli goth a dho unnweyth y'n seythun: hi a dhyski dhyn Kows Lent, Ystynnans, ha Klamderans yn Tergh."

"Fatell o henna?" yn-medh Alys.

"Wel, ny allav y dhiskwedhes dhis ow honan," yn-medh an KEMNYG: "re serth ov vy. Ha ny wrug an Griffon y dhyski bythkweyth."

"Nyns esa termyn lowr dhymm," yn-medh an Griffon: "my e dhe'n Latimer, byttegyns. Kanker koth ova ev."

"Nyns en bythkweyth dhodho ev," yn-medh an KEMNYG yn unn hanasa: "ev a dhyski Hwerthin ha Keudh, dell leverens."

"Gwrug, yndella y hwrug," yn-medh an Griffon, owth hanasa war y dorn; ha'n dhew greatur a gudhas an min y'ga dewbaw.

"Ha pygemmys our y'n jydh a spenewgh ow kul dyskansow?" yn-medh Alys, hwansek a drelya an destenn yn unn fistena.

"Deg our y'n kynsa dydh," yn-medh an KEMNYG: "naw y'n nessa, hag yndella yn-rag."

"Ass yw towl koynt!" a armas Alys.

"Henn yw prag yth yns i gelwys dyskansow," yn-medh an

Griffon: "rag i dhe lehe (1) a dhydh dhe dhydh."

Tybyans fest nowydh o henna dhe Alys, ha hi a brederis neppyth yn y gever kyns kewsel arta. "Ytho y koedho dhe'n unnegves dydh bos dy'goel?"

"Heb mar," yn-medh an KEMNYG.

"Ha fatell wrewgh omweres an dewdhegves dydh?" a besyas Alys dihwans.

"Lowr yw henna yn kever dyskansow," a wodorras an Griffon, pur ervirys y lev: "lavar dhedhi lemmyn neppyth yn kever an gwariow."

ooOoo

(1) Gwari geryow war "lesson" = "dyskans" ha "lessen" = "lehe".

f. 53 "Y koedh bos dons pur deg," yn-medh Alys, nebes ownek.

Penn 10 Dons Pedrek an Legesti

An KEMNYG a hanasas yn town ha tenna keyn unn askell dres y dhewlagas. Ev a viras orth Alys hag assaya kewsel, mes, dres mynysenn po diw, oelvaow a daga y lev. "Kepar ha pan ve askorn yn y vryansenn," yn-medh an Griffon: hag ev a dhallathas oberi orth y shakya ha'y voksusi war an keyn. Wor'tiwedh an KEMNYG a dhaskavas y lev, ha, dagrow ow tevera war-nans y dhiwvogh, ev a besyas arta:

"Martesen ny wrussys tryga meur yn-dann an mor - " ("Ny wrug," yn-medh Alys) - "ha martesen ny veus kommendys bythkweyth dhe legest - " (Alys a dhallathas leverel "Unnweyth my a vlasas - " mes hi a hedhis war hast, ha leverel "Na veuv, bythkweyth") "ytho ny yllydh kavoes tybyans vydh fatell yw splann Dons Pedrek Legesti!"

"Na allav, dhe wir," yn-medh Alys. "Py par dons yw?"

"Wel," yn-medh an Griffon, "wostalleth hwi a wra rew ryb an vorva - "

"Dew rew!" a grias an KEMNYG. "Reunyon, Kroenogow Ervys Mor, hag erell; ena, wosa gorra an morgowles dhe-ves - "

"Res yw termyn lowr dhe wul henna, herwydh usadow," a wodorras an Griffon.

" - hwi a avons diwweyth - "

"Pubonan gans legest avel keskoweth!" a grias an Griffon.

"Heb mar," yn-medh an KEMNYG: "avonsya diwweyth, settya dhe gowetha - "

" - trelya legesti, hag omdenna y'n keth aray," a besyas an Griffon.

"Ena, dell wodhes," a besyas an KEMNYG, "ty a dewl an -"

" - an legesti!" a armas an Griffon, yn unn lamma y'n ayr.

" - mar bell war an mor dell yllydh - "

"Neuvya war aga lergh!" a usas an Griffon.

"Kryghlemmel y'n mor!" a grias an KEMNYG, ow terlemmel a-dro yn hwils.

"Trelya legesti arta!" a armas an Griffon.

"Dhe dir arta, ha - gorfennys yw an kynsa rann," yn-medh an KEMNYG, owth iselhe y lev a-dhesempis; ha'n dhew greatur, re bia ow lemmel a-dro kepar ha felon, a esedhas arta yn pur drist ha kosel, ha mires orth Alys.

"Y koedh bos dons pur deg," yn-medh Alys, nebes ownek.

"A garsesta gweles nebes anodho?" yn-medh an KEMNYG.

"Karsen meur, dhe wir," yn-medh Alys.

"Gwren ni assaya an kynsa rann!" yn-medh an KEMNYG dhe'n Griffon. "Ni a yll omweres heb legesti, dell wodhes. Pyneyl a wra kana?"

"Ogh, kan ty," yn-medh an Griffon. "My re ankovas an geryow."

Ytho i a dhallathas donsya yn sad oll a-dro dhe Alys, ow trettya treweythyow war hy bysyes treys hag i ow tremena re ogas ha gwevya aga dewbaw a-rag dhe weskel an termyn, ha'n KEMNYG ow kana pur lent ha trist, kepar dell syw:

"A vynn'ta kerdhes nebes skaffa?" yn-medh gwynnek dhe velhwenn.
"Yma porpos y'gan ogas hag ow trettya war ow thin.
Mir ha freth an enyvales oll warbarth a wra avonsya!
Ymons, ow kortos war an treth - a vynnowgh dos ha genen donsya?
'Vynnowgh donsya, 'skonyowgh donsya, 'vynnowgh dos ha genen donsya?
'Vynnowgh donsya, 'skonyowgh donsya, 'skonyowgh dos ha genen donsya?

"Fatell lowen vydh dhyn hi konvedhes den hy woer,
Y hwrons i agan tewlel, ha'n legesti, bys dhe'n mor!"
"Re bell!" yn-medh an velhwenn ow mires trist war-nans -
Y grassas kuv dhe'n gwynnek, mes skonya junya'n dons.
Heb hy mynnes, heb hy galloes, skonya junya'n dons.
Heb hy mynnes, heb hy galloes, skonya junya'n dons.

"Pan goll eus ha pell en ni?" a worthybis hy har.
"Ken arvor 'ma, dell wodhes, war-tu arall, heb mar.
Dhe bella diworth Pow Sows, dhe nes dhe wir dhe "France" -
Na omwra gwynn, a guv velhwenn, mes deun dhe junya'n dons.
'Vynnowgh donsya, 'skonyowgh donsya, 'vynnowgh junya'n dons?
'Vynnowgh donsya, 'skonyowgh donsya, 'skonyowgh junya'n dons?"

"Meur ras, dons pur dhe les dhe vires orto yw," yn-medh Alys, pur lowen y vos gorfennys wor'tiwedh: "ha my a gar kemmys an gan goynt na yn kever an gwynnek!"

"Ogh, yn kever an gwynnek," yn-medh an KEMNYG, "i - ty re's gwelas, heb mar?"

"Gwrug," yn-medh Alys, "my re's gwelas yn fenowgh orth kin - " hi a hedhis yn hast.

"Ny wonn ple hyll bos Kin," yn-medh an KEMNYG, "mes mar kwruss'ta aga gweles mar venowgh, ty a woer fatell yns i, heb mar."

"Yndella my a grys," a worthybis Alys prederus. "Yma'n lost y'n ganow - ha kudhys yns i gans brewyon."

"Kamm osta yn kever an brewyon," yn-medh an KEMNYG: "brewyon a via golghys dhe-ves y'n mor. Mes gwir yw bos an lost y'n ganow; ha'n skila yw - " Omma an KEMNYG a dhelevas gen ha degea y dhewlagas. "Lavar dhedhi yn kever an skila,

ha puptra a'n par na," yn-medh ev dhe'n Griffon.

"An skila yw," yn-medh an Griffon, "i dhe vynnes mos dhe'n dons gans an legesti. Ytho tewlys yn-mes dhe'n mor vons i. Ytho res veu dhedhi koedha pell. Ytho kychys veu aga lostow y'ga ganowow. Ytho ny yllens i aga hemmeres yn-mes arta. Henn yw oll."

"Meur ras," yn-medh Alys, "pur dhe les yw. Ny wodhyen nevra kemmyn kyns yn kever gwynnek."

"My a woer leverel dhis moy es henna, mar mynnydh," yn-medh an Griffon. "A wodhesta prag yth yw henwys gwynnek?"

"Ny brederis bythkweyth yn y gever," yn-medh Alys. "Prag?"

"Ev a lanha an botas ha'n eskisyow," a worthybis an Griffon yn pur sad.

Pur ankombrys veu Alys. "Glanha an botas ha'n eskisyow!" hi a dhasleveris sowdhenys hy lev.

"Dar, pandra ganso yw glanhes dha eskisyow sy?" a wovynnas an Griffon. "My a vynn leverel, pandr'a's gwra mar splann?"

Alys a viras yn-dann orta i, ha prederi nebes kyns gorthybi. "Gans du-eskisyow yth yns i glanhes, dell grysav."

"Botas hag eskisyow yn-dann an mor," a besyas an Griffon, down y lev, "yw glanhes gans gwynn-eskisyow. Lemmyn ty a woer."

"Ha pyth anodho yns i gwrys?" a wovynnas Alys, meur hwans a wodhvos yn hy lev.

"Godhnow ha sylles, heb mar," a worthybis an Griffon heb meur a berthyans: "pub bibyn-bubyn a wodhvia leverel henna dhis."

"Mar pen vy an gwynnek," yn-medh Alys, ha hi ow prederi hwath yn kever an gan, "my a wrussa leverel dhe'n porpos, 'Sav war-dhelergh, mar pleg: ny vynnen ty dhe vos genen ni!'"

"Res porres o ev dhe vos gansa," yn-medh an KEMNYG: "nyns eus pysk fur a vynna mos le vydh heb porpos."

"A ny vynnsa dhe wir?" yn-medh Alys, meur hy marth.

"Heb mar," yn-medh an KEMNYG: "dar, mar teffa pysk dhymmo vy, ha leverel ev dhe vos dhe wul vyaj, my a lavarsa 'Py porpos ganso?'"

"A ny vynnydh leverel 'porpos'?" yn-medh Alys.

"My a vynn leverel an pyth a lavarav," a worthybis an KEMNYG, serrys y lev. Ha'n Griffon a worras, "Deun, klywyn neppyth a'th anethow sy."

"My a wodhvia leverel dhywgh ow anethow - ow talleth a'n myttin ma," yn-medh Alys nebes ownek: "mes ny dal dehweles

dhe dhe, rag ow bos ken person ena."

"Gwra styrya henna oll," yn-medh an KEMNYG.

"Na, na! An anethow kynsa," yn-medh an Griffon diberthyans y lev: "res yw termyn mar euthek hir rag styryansow."

Ytho Alys a dhallathas ow terivas dhedha hy anethow a'n termyn may hwelas yn kynsa an Konin Gwynn. Nebes ownek yn y gever o hi wostalleth poran, an dhew greatur eth mar ogas dhedhi, onan war bub tu, hag igeri aga dewlagas ha'ga ganow mar a-les, mes hi a waynyas kolonn dha ha hi ow mos yn-rag. Kosel yn tien o hy goslowysi erna dheuth dhe'n rann may tasleveris "Ty yw koth, a Das Wella," dhe'n Pryv, ha'n geryow oll ow tos dihevelep, hag ena an KEMNYG a dennas anall hir, ha leverel "Pur goynt yw henna."

"Mar goynt dell yllir yw puptra," yn-medh an Griffon.

"Puptra a dheuth ken!" a dhasleveris an KEMNYG yn prederus. "My a garsa goslowes orti ow tasleverel neppyth lemmyn. Lavar dhedhi may talletho." Ev a viras orth an Griffon kepar ha pan dyppa bos galloes a neb sort ganso war Alys.

"Sav yn-bann ha dasleverel 'Yth yw lev an gwas diek,'" yn-medh an Griffon.

"Ass wra an greaturs ow hontrolya ha gul dhymm dasleverel dyskansow!" a dybis Alys. "Maga ta via mar pen prest yn skol."

Byttegyns, hi a sevis, ha dalleth y dhasleverel, mes mar leun o hy fenn a'n Dons Pedrek a'n Legesti ma na wodhya skant pandr'a leveri, ha'n geryow a dheuth pur goynt dhe wir:

"Yth yw lev hweg an legest; y'n klywis lev'rel,
'Y res sugra an blew, ty re'm pobas re ell.'
Ynwedh gans y dhewfrig, 'vel hos ha'y dhewlagas
A ewn grugys, botonyow, hag ystynna bysyes.
Ha'n trethow oll sygh, yth yw meri 'vel hok
Ha kewsel yn tonyow dhe skornya an shark:
Pan lenow an mortid, ha morvleydhi yn henna,
Ma lev dhodho ownek gans sonyow ow krena."

"Dihevelep yw henna a'n pyth a leveryn vy pan en flogh," yn-medh an Griffon.

"Wel, ny wrug vy y glywes kyns," yn-medh an KEMNYG; "mes yth hevel flows dres eghenn."

Ny leveris Alys travydh; hi a esedhsa, hy enep yn hy diwla, owth omwovynn mar kwre travydh hwarvos herwydh kinda arta.

"My a garsa may fo styrys," yn-medh an KEMNYG.

"Ny woer y styrya," yn-medh an Griffon yn unn fyski. "Ke yn-rag dhe'n nessa gwers."

"Mes yn kever y vysyes treys," a ynnias an KEMNYG, "fatell ylli aga ystynna gans y dhewfrig, a wodhes?"

"An kynsa sav y'n dons yw," yn-medh Alys; mes euthek ankombrys o hi ganso oll, ha hirethek dhe drelya an destenn.

"Ke yn-rag gans an nessa gwers," a dhasleveris an Griffon. "Hi a dhalleth gans an geryow 'Y tremenis y lowarth.'"

Ny vedhas Alys skonya, kynth o sur y to kamm yn tien, ha hi a besyas yn lev ow krena:

"Y tremenis y lowarth ha merkya gans bri,
Bos an Oula ha'n Panther ow ranna pasti:
Rag an Panther an krevenn, ha'n kig, ha'n sugen,
Rag an Oula an badell a veu dhodho rann,
Ha'n pasti gorfennys, an Oula yn ro
A veu gesys dre guvder dhe witha an lo:
Ha'n Panther a gavas an gollell ha'n forgh,
Ha'n kevywi gorfennys, a roghas - "

"Fatell yw 'vas dasleverel henna oll," a wodorras an KEMNYG, "mar ny wre'ta y styrya yn kettermyn? Yth yw an dra an moyha kemmyskys dre bell re glywis bythkweyth!"

"Gwir, my a dyb y fydh gwell hedhi," yn-medh an Griffon: ha pur lowen o Alys ow kul yndella.

"A wren ni assaya rann arall a'n Dons Pedrek an Legesti?" a besyas an Griffon. "Po a garsesta an KEMNYG dhe gana kan?"

"Ogh, kan, mar pleg, mar pe an KEMNYG mar guv," a worthybis Alys, mar freth may leveris an Griffon, nebes serrys y lev, "Dar! Nyns eus styryans yn kever tybyansow! Kan dhedhi 'Kowl Kroenek Ervys Mor', a vynn'ta, a gothwas?"

An KEMNYG a hanasas yn town, ha dalleth kana hemma, tegys y lev gans oelvaow:

"Kowl teg, mar hweg ha glas,
Toemm y'n padell hweg y vlas!
Piw ny vynn stopya rag sawer mar hweg?
Kowl an gorthugher, kowl mar deg!
Kowl an gorthugher, kowl mar deg!
Kowl - mar - deg!
Kowl - mar - deg!
Kowl - an - gorth - ugher,
Kowl mar deg, mar deg!

Kowl mar deg! Piw a gar pysk,
Helgig, po martesen ken kemmysk?
Piw ny vynn daskorr puptra rag myns
Orth dew dhiner unnik a gowl rag pryns?
Orth dew dhiner unnik a gowl rag pryns?

"Kowl - rag - pryns!
Kowl rag - pryns!
Kowl - an - gorth - ugher,
Kowl rag pryns - RAG PRYNS!"

"Keskan arta!" a grias an Griffon, ha'n KEMNYG re wrussa dalleth hy dhasleverel, pan veu klywys y'n pols na kri y'n pellder, "An vreus a wra dalleth!"

"Deun yn-rag!" a grias an Griffon, hag, ow kemmeres leuv Alys, ev a fistenas dhe-ves, heb gortos diwedh an gan.

"Py breus yw?" yn-medh Alys ow poenya yn unn dhyewa; mes ny wrug an Griffon marnas gorthybi, "Deun yn-rag!" ha poenya skaffa; ha gwanna ha gwanna, degys war an awel klor esa orth aga sywya, y teuth an geryow trist:

Kowl - an - gorth - ugher,
Kowl mar deg, mar deg."

ooOoo

Penn 11 Piw a ladras an Tertys?

Yth esa Myghtern ha Myghternes Kolonnow esedhys war aga se pan dheudhons, gans bush bras kuntellys a-dro dhedha - ydhyn hag enyvales byghan a bub eghenn, hag ynwedh an bagas dien a gartennow: yth esa an Gwas a'y sav a-dheragdha, yn sygyow, souder war bub tu dh'y witha; hag ogas dhe'n Myghtern yth esa an Konin Gwynn, korn yn unn dorn ha rol a barchemin yn y gila. Poran yn kres an lys yth esa moes, ha warnedhi padell vras a dertys: mar dha o aga semlant may hwrug Alys pur nownek ow mires orta i - "My a vynnsa i dhe worfenna an vreus," a dybis hi, "ha ranna an sosten!" Mes nyns esa chons a hemma, dell heveli, ytho hi a dhallathas mires a-dro dhedhi, dhe bassya an termyn.

Ny via Alys yn breuslys bythkweyth kyns, mes hi re redsa y'ga hever yn lyvrow, ha pes da lowr o hi ow kavoes hi dhe wodhvos an hanow a ogas ha puptra ena. "Ottena an breusyas," yn-medh hi dh'y honan, "drefenn bos kogh bras a vlew fals dhodho."

An breusyas, dell wodhes, o an Myghtern. Hag ev ow kwiska y gurun war y vlew fals, ny heveli ev attes mann, ha dhe wir nyns o gwiw.

"Hag ottena esedhva an dewdhek den," a dybis Alys, "ha'n dewdhek kreatur na" (res o dhedhi leverel 'kreatur', dell welydh, rag bos re anedha enyvales ha re anedha ydhyn), "my a dhesev aga bos an diysi." Hi a leveris an diwettha ger ma dhedhi hi diwweyth po teyrgweyth, ha hi nebes goethus anodho: rag hi a dybi yn hwir yth esa pur voghes vowes vyghan a'y oes hi a wodhve mann y styr. Byttegyns, pur wiw via 'tus a'n dewdhek' ynwedh.

Yth esa an dewdhek tiyas ow skrifa yn pur vysi war leghennow. "Pyth esons i ow kul?" a hwystras Alys dhe'n Griffon. "Nyns eus travydh dhedha dhe skrifa na hwath, kyns an vreus dhe dhalleth."

"I a worr aga henwyn," a hwystras an Griffon yn unn worthybi, "der own i dh'aga ankevi kyns diwedh an vreus."

"Kreaturs wokki!" a dhallathas Alys leverel, ughel ha serrys hy lev, mes hi a hedhis war hast, rag an Konin Gwynn a grias yn ughel "Taw y'n lys!" ha'n Myghtern a wiskas y dhewweder ha mires a-dro yn prederus, dhe weles piw esa ow klappya.

Alys a ylli gweles yn ta, kepar ha pan ve ow mires dres aga skoedhyow, bos oll an diysi ow skrifa "kreaturs wokki!" war aga leghennow, ha hi a dhismygas ynwedh na wodhya onan anedha an fordh dhe lytherenna "wokki", hag yth o res dhodho govynn orth an nessa tiyas y leverel. "Kemmysk da a vydh war aga leghennow kyns bos an vreus gorfennys!" a dybis Alys.

Dhe onan a'n diysi yth esa pluvenn-blomm a wre gwighal. Hemma ny ylli Alys perthi, heb mar, ha hi eth a-dro dhe'n lys dhe vos war y lergh, ha pur skon hi a gavas chons a'y hemmeres dhe-ves. Hi a'n gwrug mar skav na ylli an tiyas

byghan boghosek (Wella, an Bedrevan ova) dismygi pandr'a hwar-via; ytho, wosa hy hwilas pub le, res o dhodho skrifa gans unn bys dre remenant an jydh; ha nyns o hemma 'vas mann, awos na asas merk vydh war an leghenn.

"Herot, gwra redya an kuhudhans!" yn-medh an Myghtern.

Gans hemma, an Konin Gwynn a hwythas an korn teyrgweyth hag ena lesa an rol a barchemin, ha redya par dell syw:

"An Vyghternes a wrug tertys
Yn Hav, unn myttin splann:
Gwas Kolonnow 'ladras tertys,
Ha ny veu gesys mann!"

"Prederewgh yn kever agas breus," yn-medh an Myghtern dhe'n dewdhek den.

"Na hwath, na hwath!" a wodorras an Konin yn unn fyski. "Yma meur dhe dhos kyns henna!"

"Gelwewgh an kynsa dustuni," yn-medh an Myghtern; ha'n Konin Gwynn a hwythas teyrgweyth an korn, ha garma "Kynsa dustuni!"

An Gwerther Hattys o an kynsa dustuni. Ev a dheuth gans hanaf-te yn unn dorn ha tamm a vara hag amanenn yn y gila. "My a bys gevyans, agas Braster," a dhallathas ev, "awos dri an re ma y'n lys: mes ny wrussen gorfenna ow the yn tien pan veuv gelwys."

"Y koedhvia dhis gorfenna," yn-medh an Myghtern. "Pan wruss'ta dalleth?"

An Gwerther Hattys a viras orth an Skovarnek Meurth, a wrussa y sywya a-berth y'n lys, ow synsi bregh an Hunegan. "An peswardhegves a vis Meurth, dell grysav vy," yn-medh ev.

"Pymthegves," yn-medh an Skovarnek Meurth.

"Hwetegves," a worras an Hunegan.

"Gwrewgh skrifa henna," yn-medh an Myghtern dhe'n dewdhek, ha'n dewdhek a skrifas oll an tri dydh yn freth war aga leghennow, hag ena aga gorra warbarth, ha trelya an gorthyp dhe solsow ha dineryow.

"Di'sk dha hatt," yn-medh an Myghtern dhe'n Gwerther Hattys.

"Nyns yw ow hatt vy," yn-medh an Gwerther Hattys.

"Ledrys!" a armas an Myghtern, ow trelya dhe'n dewdhek, a wrug a-dhesempis kovskrif a'n dra.

"My a's gwith dhe wertha," a worras an Gwerther Hattys

avel styryans: "Nyns eus onan vydh dhymmo vy. Gwerther Hattys ov vy."

Omma an Vyghternes a wiskas hy dewweder, ha dalleth mires stark war an Gwerther Hattys, a drelyas gwynn ha fysla.

"Ro dha dhustuni," yn-medh an Myghtern; "ha na vydh ownek, po my a wra dhis bos dibennys stag omma."

Ny hevelis hemma kennertha mann an dustuni: ev a besyas ow trelya a unn troes dh'y gila, ow mires anes orth an Vyghternes, hag, yn y ankombrynsi, ev a dhensis darn meur yn-mes a'y hanaf-te yn le a'n bara hag amanenn.

Y'n pols na Alys a omglywas pur goynt, ha hemma a wrug hy ankombrynsi meur erna dhismygas an skila: yth esa hi ow talleth tevi brassa arta, hag yn kynsa le hi a dybi y fedha gwell sevel ha gasa an lys; mes, ha hi ow prederi arta hi a erviras gortos le mayth esa hedra ve spas rygdhi.

"My a vynn na wrelles gwaska kemmys," yn-medh an Hunegan, esa a'y esedh rybdhi. "Skant ny allav anella."

"Ny allav gul ken," yn-medh Alys, pur hwar: "yth esov ow tevi."

"Nyns eus gwir dhis tevi omma," yn-medh an Hunegan.

"Na wra klappya flows," yn-medh Alys, moy hardh: "ty a woer ty dhe devi ynwedh."

"Gonn, mes my a dyv orth kamm doeth," yn-medh an Hunegan: "ny devav y'n fordh wokki na." Hag ev a sevis, drog pes yn feur, ha mos a-dreus dhe du arall an lys.

Oll an termyn ma an Vyghternes nevra ny assa dhe-ves mires stark war an Gwerther Hattys, hag, y'n pols may tremenas an Hunegan an lys, hi a leveris dhe onan a'n soedhogyon a'n lys, "Kyrgh dhymm rol an ganoryon y'n diwettha keskan!" ha gans hemma an Gwerther Hattys truan a grenas kemmys may kryghyllis y dhiw eskis dhe-ves.

"Ro dha dhustuni," a dhasleveris an Myghtern yn serrys, "po my a wra dhis bos dibennys, ha ty ownek po diown."

"Den boghosek ov vy, agas Braster," a dhallathas an Gwerther Hattys, ow krena y lev, "ha ny wrussen dalleth ow the - nans yw namoy es unn seythun po ogatti - ha gans bara hag amanenn ow tos mar danow - ha'n te ow tewynnya - "

"An pyth ow tewynnya?" yn-medh an Myghtern.

"Ev a dhallathas gans an te," a worthybis an Gwerther Hattys.

"Diblans yw bos tewynnya ow talleth gans T!" yn-medh an Myghtern yn tynn. "A wre'ta tybi ow bos penn-sogh? Ke yn-rag!"

"Den boghosek ov vy," a besyas an Gwerther Hattys, ha'n

brassa rann a draow a dhewynnya wosa henna - mes yn-medh an Skovarnek Meurth - "

"Ny wrug!" a wodorras an Skovarnek Meurth gans meur a hast.

"Gwrussys!" yn-medh an Gwerther Hattys.

"My a'n nagh!" yn-medh an Skovarnek Meurth.

"Ev a'n nagh," yn-medh an Myghtern: "gesewgh yn-mes an rann na."

"Wel, yn neb kas, yn-medh an Hunegan - " a besyas an Gwerther Hattys, ow mires a-dro yn prederus mar mynna ev y nagha ynwedh: mes ny naghas an Hunegan travydh, hag ev yn kosk yn tien.

"Wosa henna," a besyas an Gwerther Hattys, "my a droghas moy a vara hag amanenn - "

"Mes pandr'a leveris an Hunegan?" a wovynnas onan a'n dewdhek.

"Henna ny wonn perthi kov anodho," yn-medh an Gwerther Hattys.

"Res porres yw dhis perthi kov," yn-medh an Myghtern, "po my a wra dhis bos dibennys."

An Gwerther Hattys truan a asas dhe goedha y hanaf-te ha'y vara hag amanenn, ha mos war benn-glin. "Den boghosek ov vy, agas Braster," ev a dhallathas.

"Kowser a'n gwettha osta," yn-medh an Myghtern.

Omma onan a'n mogh gyni a armas yn lowen, hag a veu suppressys a-dhesempis gans soedhogyon an lys. (Ha hemma ger nebes kales, my a vynn styrya dhis an fordh dh'y wul. Yth esa gansa sagh a gewarghlenn, o kelmys orth an ganow gans kerdyn; a-berth yn hemma i a worras an hogh gyni, penn yn kynsa, hag ena esedha warnodho.)

"Lowen ov vy my dhe weles henna gwrys," a dybis Alys. "My re redyas mar venowgh y'n paperyow-nowodhow wor'tiwedh breusow. 'Nebes tus a assayas takya diwla mes suppressys a-dhesempis veu hemma gans soedhogyon an lys,' ha ny gonvedhis bythkweyth styr hemma bys y'n eur ma."

"Mars yw henna oll a wodhes yn y gever, ty a yll mos war-nans," a besyas an Myghtern.

"Ny allav mos isella," yn-medh an Gwerther Hattys: "yth esov war an leur, dell yw an kas lemmyn."

"Ytho, esedha ty a yll," a worthybis an Myghtern.

Omma an hogh gyni arall a armas yn lowen, hag a veu suppressys.

"Deun, henn yw diwedh an mọgh gyni!" a dybis Alys. "Lemmyn ni a wra seweni gwell!"

"Gwell via genev gorfenna ow the," yn-medh an Gwerther Hattys, ow mires yn prederus orth an Vyghternes, esa ow redya an rol a ganoryon.

"Ty a yll mos," yn-medh an Myghtern; ha'n Gwerther Hattys a asas an lys yn unn fyski, ynwedh heb gortos dhe wiska y eskisyow.

" - ha res yw y dhibenna mes a-ji," a worras an Vyghternes dhe onan a'n soedhogyon; mes yth esa an Gwerther Hattys mes a wel kyns an soedhek dhe alloes drehedhes an daras.

"Gelwewgh an nessa dustuni!" yn-medh an Myghtern.

Koges an Dhuges o an nessa dustuni. Hi a dhegi an gystenn-puber yn hy dorn, hag Alys a dhismygas piw o, kynth o kyns hi dhe dhrehedhes an lys, der an fordh may tallathas tus ogas dhe'n daras striwi oll warbarth.

"Ro dha dhustuni," yn-medh an Myghtern.

"Na vynnav," yn-medh an Goges.

An Myghtern a viras yn prederus orth an Konin Gwynn, a leveris, isel y lev, "Res yw dh'agas Braster apposya glew an dustuni ma."

"Wel, mars yw res, res yw," yn-medh an Myghtern, drog y jer, ha wosa plegya y dhiwvregh ha'y dal orth an goges ernag esa y dhewlagas mes a wel po ogatti, yn-medh ev, down y lev, "Pyth anodho yw gwrys tertys?"

"Puber, dhe'n moyha," yn-medh an goges.

"Molas," yn-medh lev hunek war hy lergh.

"Settyewgh dalghenn y'n Hunegan na," a usas an Vyghternes. "Dibennewgh an Hunegan na! Gorrewgh an Hunegan na mes a'n lys. Suppressyewgh ev! Gweskewgh ev! Dhe-ves y vinvlew!"

Dre nebes mynysennow ankombrys o an lys dhien, ow korra an Hunegan yn-mes, hag erbynn an termyn may feu puptra arayys arta, gyllys mes a wel o an goges.

"Ny vern!" yn-medh an Myghtern, hebaskhes yn fras y jer. "Gelwewgh an nessa dustuni." Hag ev a worras dhe'n Vyghternes isel y lev, "Yn hwir, karadow, res yw dhis apposya glew an nessa dustuni. Ev a wra dhe'm tal pystiga yn trog!"

Alys a viras orth an Konin Gwynn hag ev kemmyskys gans an rol, owth omsynsi hwansek a wodhvos yn kever an nessa dustuni, "Rag ny gavsons meur a dhustuni na hwath," yn-medh hi dh'y honan. Gwra dismygi hy marth pan redyas an Konin Gwynn, ughel ha yeyn y lev byghan, an hanow "Alys!"

ooOoo

Penn 12 Dustuni Alys.

"Omma!" a grias Alys, owth ankevi yn tien, ha hi owth assaya fistena, fatell wrussa tevi bras der an nebes mynysennow tremenys, ha hi a sevis yn unn lemmel war gemmys hast mayth omhwelis esedhva an dewdhek den gans amal hy lostenn, hag oll an diysi a goedhas war bennow an bush a-woeles, hag yth esens i a'ga gorwedh omlesys, ow tri meur dh'y hov dhedhi a weder a owrbuskes re wrussa hi omhweles dre wall an seythun kyns.

"Ogh, my a'gas pys a ava dhymm!" a armas hi, euth meur yn hy lev, ha hi a dhallathas aga hemmeres yn-bann arta skaffa gylli. Yth esa qwall an owrbuskes ow resek hwath dre hy brys, hag yth esa gensi tybyans didhiblans y fedha res aga huntelles warbarth a-dhesempis ha'ga gorra arta yn esedhva an dewdhek, po i a wre merwel.

"Ny yll an vreus mos yn-rag," yn-medh an Myghtern, pur sad y lev, "erna vo oll an diysi gorrys arta y'ga le gwiw - pubonan," a dhasleveris ev, meur y boeslev, ow mires stark orth Alys hag ev ow leverel hemma.

Alys a viras orth esedhva an dewdhek, ha gweles, ha hi ow fyski, hi dhe worra an Bedrevan penn war-nans, hag yth esa an kreatur byghan boghosek ow kwevya y lost a-dro war fordh pur drist, ha heb galloes movya. Hi a'n kemmeras yn-mes yn skon, ha'y worra ewn; "kyn na styr meur," yn-medh hi dh'y honan; "ev a via mar 'vas dhe'm vreus penn war-nans dell via penn a-wartha, dell brederav."

Kettell wrussa an dewdhek gwellhe nebes a'n skruth a vos omhwelys, ha'ga leghennow ha'ga fluvennow-leghenn re bia kevys ha res dhedha arta, i a dhallathas yn pur dhiwysek skrifa istori an gwall, pubonan marnas an Bedrevan, a heveli re dhy-egrys dhe wul travydh marnas esedha, igerys a-les y anow, ow mires yn-bann orth nen an lys.

"Pandr'a wodhes yn kever an dra ma?" yn-medh an Myghtern dhe Alys.

"Travydh," yn-medh Alys.

"Travydh oll?" a ynnias an Myghtern.

"Travydh oll," yn-medh Alys.

"Pur vysi yw henna," yn-medh an Myghtern, ow trelya dhe'n dewdhek. Yth esens i ow talleth skrifa hemma war aga leghennow, pan wodorras an Konin Gwynn: "'Heb poes' yw styr agas Braster, heb mar," yn-medh ev, pur uvel y lev, mes ow plegya y dal ha kamma min orto hag ev ow kewsel.

"Heb poes, dhe wir, o ow styr," yn-medh an Myghtern yn hast, ha pesya dhodho ev y honan isel y lev, "bysi - heb poes - bysi - heb poes - ", kepar ha pan esa ow previ pyneyl a seni gwell.

Re a'n dewdhek a'n skrifas 'bysi', ha re 'heb poes.'

Alys a ylli gweles hemma, ha hi ogas lowr dhe vires dres aga leghennow; "mes ny vern mann," a dybis hi dh'y honan.

Y'n pols ma an Myghtern, re bia ow skrifa neb termyn yn tiwysek yn y gowethlyver, a armas "Taw!" ha redya diworth y lyver, "Rewl Dew ha Dewgens. 'Pub person moy es unn mildir y ughelder dhe asa an lys.'"

Pub den a viras orth Alys.

"Nyns yw unn mildir ow ughelder," yn-medh Alys.

"Yw," yn-medh an Myghtern.

"Ogas ha dew vildir," a worras an Vyghternes.

"Wel, ny vynnav mos, pynag a hwarvo," yn-medh Alys: "dres henna, nyns yw rewl ewn: ty a wrug hy dismygi nans yw pols."

"An kottha rewl y'n lyver yw," yn-medh an Myghtern.

"Y'n kas na y koedh dhedhi bos Niver Onan," yn-medh Alys.

An Myghtern a wynnhas, ha degea y gowethlyver war hast. "Prederewgh yn kever agas breus," yn-medh ev dhe'n dewdhek, isel hag ow krena y lev.

"Yma moy a dhustuni dhe dhos hwath, mar pleg dh'agas Braster," yn-medh an Konin Gwynn, ow lamma yn-bann yn unn fyski meur: "an paper ma re beu kevys y'n pols ma."

"Pyth eus ynno?" yn-medh an Vyghternes.

"Ny wrug y igeri na hwath," yn-medh an Konin Gwynn, "mes yth hevel bos lyther, skrifys gans an prysner - dhe nebonan."

"Res yw bos yndella," yn-medh an Myghtern, "mar ny veu skrifys dhe dhenvydh, hag yw usys, dell wodhes."

"Piw dhodho yw dannvenys?" a wovynnas onan a'n diysi.

"Nyns yw dannvenys mann," yn-medh an Konin Gwynn; "dhe wir, nyns eus travydh skrifys war an tu a-ves." Ev a dhispletyas an paper hag ev ow kewsel, ha gorra, "Nyns yw lyther, byttiwedh: bagas a wersyow yw."

"Yns i yn dornskrif an prysner?" a wovynnas tiyas arall.

"Nag yns, nyns yns," yn-medh an Konin Gwynn, "ha'n dra an koynta yn y gever yw henna." (Oll an dewdhek a heveli ankombrys.)

"Diblans yw ev dh'y wul war-lergh dornskrif nebonan arall," yn-medh an Myghtern. (Oll an dewdhek a wellhas aga cher arta.)

"Mar pleg dh'agas Braster," yn-medh an Gwas, "ny wrug vy y skrifa, ha ny yllons previ my dh'y wul: nyns eus hanow skrifys wor'tiwedh."

"Mar ny wruss'ta skrifa dha hanow warnodho," yn-medh an Myghtern, "ny wra henna marnas gwethhe an dra. Diblans yw ty dhe vynnes gul drokter, poken ty a wrussa skrifa dha hanow dell wra den len."

Gans hemma yth esa takya diwla pub le: yth o an kynsa lavar konnyk yn hwir re wrussa an Myghtern y'n jydh na.

"Henna a brov y gammweyth," yn-medh an Vyghternes.

"Ny brov travydh!" yn-medh Alys. "Dar, ny wodowgh na hwath pyth a-dro dhedha yns i!"

"Redy.i!" yn-medh an Myghtern.

An Konin Gwynn a wiskas y dhewweder.

"Ple hwrav vy dalleth, mar pleg dh'agas Braster?" a wovynnas.

"Dalleth wostalleth," yn-medh an Myghtern yn sad, "ha gwra pesya erna dhrehetthi an diwedh; ena gwra hedhi."

An gwersyow a redyas an Konin Gwynn o an re ma:

"Yth ythys sy dh'y gweles hi
Ha'm kampoella dhodho ev:
Ow bos densa 'leveris hi,
Mes heb neuvya, rag meth.

Y terivis na wrussen mos,
(Ha hemm yw gwir dell wodhon)
Pandr' a wre'ta dos ha bos
Mar herdh an dra yntredhon?

Dhodho dew hag unn dhedhi,
Dhyn ni moy anedha;
'Tehwelsons pub oll dhiso jy,
Kynth esens dhymmo kynsa.

Po my po hi maras on ni
Kemmyskys gwir y'n dra ma,
'Ga settya rydh 'ma warnas sy
Poran dell en ni kynsa.

Ow thybyans o y fies sy
(Kyns es hy shora ma)
Lett a veu yntredhon ni
Hag ev, ha ni, ha'n dra.

Na dheriv hi dhe gara gwell
An re ma yn tevri.
Kevrin yw a'n re erell
Yntredhos sy ha my."

"Henn yw an dustuni an moyha bysi re glywsen na hwath,"

yn-medh an Myghtern, ow rutya y dhewdhorn; "ytho gwres an dewdhek den lemmyn - "

"Mar koer nebonan anedha a styrya," yn-medh Alys (hi re wrussa tevi mar vras dres an nebes mynysennow esa passyes ma na berthi own vydh a'y woderri), "my a re dhodho hwedner. My ny grysav bos temmik a styr ynno."

Oll an dewdhek a skrifas war aga leghennow, "Hi ny grys bos temmik a styr ynno," mes nagonan anedha ny assayas styrya an paper.

"Mar nyns eus styr ynno," yn-medh an Myghtern, "henna a wra sawya kals a boenvos, dell wodowgh. Ny vydh res assaya y gavoes. Mes ny wonn, byttegyns," a besyas, ow lesa an gwersyow war y lin, ha mires orta gans unn lagas; "Yth hevel dhymm my dhe weles neb styr ynna byttiwedh. '- Mes heb neuvya, rag meth -' Ny wodhes neuvya, gwir?" ev a worras, ow trelya dhe'n Gwas.

An Gwas a skakyas y benn yn trist. "Eus semlant dhymm a'n par na?" yn-medh ev. (Nyns esa yn sur, hag ev gwrys yn tien a gartenn.)

"Da lowr, bys y'n eur ma," yn-medh an Myghtern, hag ev a besyas owth hanasa an gwersyow dhodho ev: "'Ha hemm yw gwir dell wodhon - ' henna a vydh an dewdhek, heb mar - ; 'Dhodho dew hag unn dhedhi - ' dar, henna a vydh an pyth a wrug gans an tertys, dell wodhowgh -"

"Mes pesya a wra, 'Tehwelsons pub oll dhiso jy,'" yn-medh Alys.

"Dar, ottena i!" yn-medh an Myghtern yn trygh, ow tiskwedhes an tertys war an voes. "Ny yll travydh bos moy diblans es henna. Ena arta - 'kyns es hy shora ma -' Ny wruss'ta bythkweyth kavoes shorys, ow haradow, dell grysav?" yn-medh ev dhe'n Vyghternes.

"Bythkweyth!" yn-medh an Vyghternes, meur hy sorr, ow tewlel padell-ynk erbynn an Bedrevan ha hi ow kewsel. (Wella byghan anfeusik re wrussa hedhi heb skrifa war y leghenn gans unn bys, rag y hwelas na wrug merk vydh; mes lemmyn ev a dhallathas arta yn unn fyski, ow kul devnydh a'n ynk esa ow tevera war-nans y enep, mar bell dell wre durya.)

"Ytho ny dhesedh dhis an geryow," yn-medh an Myghtern, ow mires a-dro dhe'n lys hag ev ow minhwerthin. Yth esa taw dien.

"Gwari geryow yw!" (1) a worras an Myghtern, serrys y lev, ha pubonan a hwarthas.

(1) Yma gwari geryow war an ger sowsnek "fit" a styr "shora" avel hanow, ha "dhesedh" avel verb.

"An dewdhek den gwres prederi yn kever aga breus," yn-medh an Myghtern an ugensves gweyth po ogatti y'n jydh na.

"Na, na!" yn-medh an Vyghternes. "Kessydhyans kynsa - breus a-wosa."

"Euveredh ha flows!" yn-medh Alys yn ughel. "Euver yw derivas an kessydhyans kynsa!"

"Syns dha glapp!" yn-medh an Vyghternes ow tos rudhlas.

"Na vynnav!" yn-medh Alys.

"Dibenn hi!" a armas an Vyghternes ughel hy lev. Ny vovyas denvydh.

"Piw a berth own ahanowgh?" yn-medh Alys (tevys o hi lemmyn dh'y braster leun erbynn an termyn ma). "Nyns owgh hwi travydh marnas bagas a gartennow!"

Gans hemma an bagas dien a yskynnas y'n ayr, ha dos ow nija war-nans warnedhi: hi a usas nebes, hanter der own ha hanter dre sorr, hag assaya aga fellhe orth aga gweskel, hag omgavoes a'y gorwedh war an dommenn, hy fenn yn barlenn hy hwoer, esa ow skuba dhe-ves yn klor delyow marow re wrussa trenija war-nans diworth an gwydh war hy enep.

"Difun, Alys ker!" yn-medh hy hwoer. "Dar, ass wruss'ta koska pell!"

"Ogh, my re'm beu hunros mar goynt!" yn-medh Alys, ha hi a dherivis orth hy hwoer, gwella galla perthi kov anedhi, oll hy Anethow koynt ma re wruss'ta redya y'ga hever; ha pan wrussa gorfenna, hy hwoer a ammas dhedhi, ha leverel, "Hunros koynt ova yn hwir, karadow: mes lemmyn poen a-ji dhe'th te; hi a dheu ha bos diwedhes." Ytho Alys a sevis ha poenya dhe-ves, ow prederi ha hi ow poenya, dell o gwiw, pana hunros marthys re bia.

Mes hy hwoer a esedhas kosel poran dell y's gasas, ow poesa hy fenn war hy leuv, ow mires orth an howl ow sedhi, ha prederi a Alys vyghan hag oll hy Anethow marthys, erna dhallathas hi hunrosa ynwedh war neb fordh, ha'y hunros o dell syw:

Kynsa, hi a hunrosas a Alys vyghan hy honan, hag unnweyth moy yth o hy diwla vyghan gorrys warbarth war hy glin, hag yth esa hy dewlagas splann ha freth ow mires yn-bann orth hy dewlagas hi - hi a glywo tonyow gwir hy lev, ha gweles an towl byghan koynt na a'y fenn dhe worra war-dhelergh hy blew ow kwandra a vynna pup-prys mos a-berth yn hy dewlagas - ha hwath, ha hi ow koslowes po heveli goslowes, an tyller dien a-dro dhedhi eth ha bos yn fyw gans an greaturs goynt a'n hunros a'y hwoer vyghan.

An gwels hir a sias orth hy threys dell dremena an Konin

Gwynn yn unn fyski - an Logosenn ownek e der an poll yn ogas yn unn lagya - ha hi a glywo son an hanafow-te ha'n Skovarnek Meurth ha'y gowetha ow ranna aga frys heb worfenn - ha lev owth usa an Vyghternes owth erghi dh'y ostysi anfeusik bos dibennys - unnweyth moy yth esa an baban-porghell ow striwi war lin an Dhuges, ha platow ha padellow ow koedha yn unn grakkya a-dro dhodho - unnweyth moy, us an Griffon, gwighal pluvenn-leghenn an Bedrevan, ha taga an mogh gyni suppressys, a lenwi an ayr, kemmyskys gans hanasow pell an KEMNYG truan.

Ytho hi a esedhas pell, deges hy dewlagas, ha hanter ow krysi hy bos y'n Vro a Varthusyon, kyn hwodhya nag o res moy es aga igeri arta, hag y trelya puptra dhe'n bys kemmyn - na vedha an gwels marnas ow sia y'n gwyns, ha'n poll ow krygha dhe wevyans an kors - y trelya son an hanafow-te dhe dynkyal a glegh-deves, hag usow tynn an Vyghternes dhe lev an maw-bugel - ha striw an baban, us an Griffon, hag oll an trosow koynt erell, a wre trelya (dell wodhya hi) dhe'n son kemmyskys an garth bysi - ha bedhyglans an miles y'n pellder a gemmeri le hanasow poes an KEMNYG.

Wor'tiwedh, hi a dhismygas fatell vedha an keth hwoer vyghan ma, yn termyn a dho, benyn tevys dhe oes; ha fatell witha, der oll hy oes adhvessa, kolonn sempel ha kuv hy flogholeth: ha fatell guntella a-dro dhedhi fleghes vyghan erell, ha gul aga lagasow i splann ha freth gans lies hwedhel koynt, y'ga mysk, martesen, hunros a'n Vro a Varthusyon nans yw pell: ha fatell glywo ynwedh oll aga galarow sempel, ha kavoes solas yn oll aga heudhter sempel, ow perthi kov a'y flogholeth hi ha dydhyow lowen Hav.

AN DIWEDH

GERVA

gans Keith Syed

			Page
a bub eghenn	adj	various	13
a dermyn poran	adv	just in time	7
a neb eghenn	adj	sort of	10
a'n oes nowydh	adj	modern	51
a syw	adj	next	6
a'y anvodh lowr	adv	rather unwillingly	38
a ylli drehedhes	adv	within reach	28
adamantys	n	diamonds	40
a-gynsow	adv	lately	3
ahwer	n	sorrow	49
a-hys	prep	down (= along)	3
amayans	n	distraction	51
an fordh dhe	adv	how to	2
an fordh dhe	adv	how to	19
an nessa torn	n	next time round	3
anella	vb	breathe	34
anhweg	adj	uncomfortable (of duchess's chin)	46
anhwekter	n	rudeness	39
ankombra	vb	bother s.o.	28
ankombrynsi	n	puzzle	43
ankombrynsi	n	confusion	61
ankombrynsi	n	puzzle	61
ankombrys	pp	confused (in confusion)	63
ankombrys	adj	puzzled	34
ankombrys	adj	puzzled	43
ankombrys	adj	puzzled	55
anven	adj	weak	21
anwoesi	vb	catch cold	9
apposya glew	vb	cross-examine	63
aray	n	order	26
aray	n	order	53
askallenn	nf	thistle	19
askell	nf	flapper	53
asper	adj	stern	20
ass vydhav hardh herwydh breus an re yn chi	phr	how brave they will think me at home	1
assaya	vb	try, be pleased to, please	29
astel	vb	adjourn	10
attent	n	attempt	16
attent	n	experiment (*assaya a.* - make an e.)	47
aval sabenn	n	pineapple	3
avodya	vb	be off	48
a-wel	adv	in sight	2
awel klor	nf	breeze	58
awgrym	n	figures (i.e. arithmetic)	28
aysel	n	vinegar	46
bagas	n	pack (of cards)	41
bagas	n	set	65
barlenn	nf	lap	6
barlenn	nf	lap	68
battys	n	clubs	40
bedhyglans	n	lowing	69

bibyn-bubyn	n	shrimp	55
bili	n	pebbles	18
bleujenn tulyfant	nf	tulip	40
bleujyowegi	nf	flower beds	39
boba	n	idiot	41
boelyow	nf	axes	28
boemm	n	crash	26
boksusi	vb	box	4
boksusi	vb	punch	53
bos dhodho ewl a	vb	be hungry for	35
bos gwell y jer	vb	take courage	27
bos gwiw rag	vb	suit	34
bos trist war ow lergh	vb	miss me	2
bos y'n pols a leverel	vb	was just saying	30
boton	n	button	56
breus	nf	verdict	59
breusyas	n	judge	59
brewyon	n	crumbs	54
bri	nf	respect	30
bryntin	adj	grand	35
bush	n	crowd	64
bys y'n eur ma	adv	so far	67
bysi	adj	important	9
bysi	adj	particular	17
byskoen	nf	thimble	10
bysyes treys	n	toes	56
byttiwedh	adv	after all	21
byttiwedh	adv	after all	32
byttiwedh	adv	after all	65
byttiwedh	adv	after all	67
chersya	vb	nurse	27
da	adj	respectable	4
da lowr	adv	all right	31
dalleth oberi	vb	set to work	39
dar	int	why	17
dar	int	why	41
daskorr	vb	give	57
de	adv	yesterday	56
deges gans alhwedh	pp	locked	3
deleva gen	vb	yawn	22
delinya	vb	mark out	10
delinys	pp	marked	4
dell avowav	phr	to be sure	17
dell borthav own	vb	I fear	2
dell hwer	vb	as it happens	24
dell dhesevav	vb	I suppose	7
dell vedhav leverel	vb	I dare say	35
dempnys	pp	under sentence	42
densel	vb	nibble	39
densel	vb	bite	47
der an fordh may fynnav mos	phr	the way I want to go	5
deray	n	commotion	8
deray	n	confusion	11
derivas dha dybyans	vb	express yourself	29
derivas rag	vb	declare for	9
desedha	vb	fit	3
desevos	vb	suppose	59
despit	n	insult	13

deun yn-rag	vb	come on!	48
devera	vb	bleed	3
devessa	vb	worry (trans; lit. to hunt sheep)	19
devisya	vb	invent	24
dewdhek	n	jury	12
dewis	vb	choose	47
dewyn..	vb	twinkle	35
dewynnya	vb	twinkle	61
dhe les	adj	advantageous, an advantage	28
dhe wir	adv	really	39
di'sk	vb	take off (imper)	60
dialhwedha	vb	unlock	39
diberthyans	adv	impatiently	41
diblans	adj	clear	8
diblans	adj	clear	47
didhan	n	fun	33
didhiblans	adj	vague	64
diek	adj	lazy	8
difeudhi	vb	go out (a light)	4
difreth	adj	dull	4
difreth	adj	languid	20
digemmyska	vb	explain (dha honan - yourself)	20
digolonn	adj	low-spirited	14
digoweth	adj	lonely	14
digoweth	adj	lonely	49
dihedh	n	pity	13
dihedh	n	pity (*ass yw d.* - what a pity)	42
dirolya	vb	unroll	43
disevel	vb	upset	38
disliw	adj	pale	8
dismygi	vb	make out	54
dismygi	vb	invent	65
dismygi	vb.	picture to oneself	69
dismygow	n	riddles	33
dismyk	n	riddle	35
distrui	vb	murder	36
diwaytyans	adj	hopeless	5
diwen	nf	jaws	21
diwen	nf	jaws	6
diwysek	adj	earnest	2
diwysek	adj	earnest	37
do way	excl	come	4
doeth	adj	reasonable	61
dons pedrek	n	quadrille	53
dorgi	n	terrier	8
doutys	adj	doubtful	41
doutys	adv	doubtfully	51
doutys lowr	adv	rather doubtfully	24
dowrvargh	n	hippopotamus	7
draylys	adj	draggled	9
dre guvder	adv	kindly	57
dre happ (after verb)	adv	happened to	40
dre wall	adv	by mistake	40
dres an re kemmyn	adj	extras	50
dres eghenn	adv	extremely	44
dres eghenn	adj	uncommon	56

drog pes	adj	sulky	40
drog pes	adj	sulky	61
drog y jer	adv	with a melancholy air	63
drokter	n	mischief	66
drudh	adj	precious	28
du-eskisyow	n	blacking	55
durya	vb	last	67
dustuni	n	witness	60
dustuni	n	evidence	63
dyegrys	adj	overcome	64
dyewa	vb	pant	10
dyewa	vb	pant	58
dyghtya	vb	treat	30
dyghtys	pp	arranged	18
dynya	vb	coax	19
dynyans	n	coaxing	19
dyskans	n	moral	46
efander	n	latitude	2
elgeth	nf	chin	7
eli	n	ointment	21
erbynn lemmyn	adv	by this time	1
ẹrbynn lemmyn	adv	by this time	15
ervira	vb	mean (to), be determined to + *vn*	28
ervirys	adv	decidedly	41
ervirys	adj	decided	52
esa tokyn warnodho	phr	labelled	1
esedhva an dewdhek den	nf	jurybox	59
esterenn	nf	oyster	13
euthek	adj	dreadful	27
euthek	adv	dreadfully	36
euthek bras	adj	enormous	19
euveredh ha flows	phr	stuff and nonsense	68
ewin	n	claw	6
ewna	vb	trim	56
fast yn kosk	adj	fast asleep	48
fatell yw 'vas + *vn*	phr	what is the use of	57
felyon	n	mad things	53
fest	adv	quite	52
fest herwydh kinda	adv	quite natural	9
figys Korynt	n	currants	4
florenn (-ow)	nf	lock	3
fol mes a rewl	adj	raving mad	31
fordh yn-dann dor	nf	tunnel	1
frappya yn fedhel	vb	patter	5
frappya yn skav	vb	patter	14
frappya yn skav	vb	pat	11
fynnglow	nf	furrows	43
fysla	vb	fidget	61
galarow	n	sorrows	69
galloes gul ken	vb	help (neg.)	61
galloes prena	vb	afford	51
gans neb dout orth	phr	rather alarmed at	36
gans perthyans	adv	patiently	49
gans sorr	adv	indignantly	37
garma	vb	exclaim	51
garow	adj	savage	5
garow	adj	rough	28
garow	adj	violent	28
garow	adj	rude	33

garow	adj	savage	36
garowder	n	insolence	9
garowder	n	violence	27
garr	n	stalk	23
garth	n	farmyard	69
gas dhe wari	vb	leave alone	23
gasa	vb	permit	57
gell	adj	brown	56
gelvin	n	beak	21
gis	n	way	4
glan	adv	quite	13
goderri	vb	interrupt	52
goderri an taw	vb	break the silence	34
godhnow	n	soles	55
goedhvil (-es)	n	wild beast	3
goedhvil	n	wild beast	41
goethus	adj	proud	50
goheles	vb	save oneself from	7
goheles	vb	help (= avoid)	30
gokki	adj	stupid	38
gokki	n	simpleton	51
gorra	vb	add (dhe - to)	23
gorra	vb	set out (table)	33
gorra	vb	add	34
gorra	vb	add	60
gorra den mes a'y rewl	vb	drive one crazy	27
gorvynn	n	ambition	51
govynn gweres orth	vb	seek help from	5
grogys	n	belt	56
gul arwoedh assentyans	vb	nod	43
gul devnydh splann a	vb	thoroughly enjoy	29
gul fas	vb	give oneself airs	22
gul kortesi	vb	curtsey	2
gul prow a	vb	take advantage of	48
gul son hager	vb	growl	31
gul vri a	vb	notice	9
gul vri a	vb	notice	41
gul war-lergh	vb	imitate	65
gwall	n	accident	64
gwann	adj	feeble	19
gwann	adj	feeble	36
gwaregow	nf	arches	44
gari geryow	n	pun	67
gwari teg	n	fun	49
gwas	n	knave (cards)	59
gwaska	vb	pinch	36
gwaska	vb	squeeze	61
gwaska a-dro	vb	crowd around	10
gwaynya kolonn dha	vb	gain courage	56
gweder	n	globe (= bowl for goldfish)	64
gwedhyn	adj	supple	21
gwel	n	field	1
gwelenn-tan	nf	poker	3
gwenenenn	nf	bee	6
gweskel	vb	hit	18
gweskel an termyn	vb	mark the time (music)	54
gweskys	pp	pressed	16
gwesyon	n	fellows	36
gwevyans	n	waving	69

gweyth		times (multiplication)	6
gwir	n	right	61
gwir	adj	very	69
gwiskys yn gwas chi bryntin	phr	in livery	26
gwiw	adj	becoming	59
gwlasek	adj	caucus	9
gwlaskar	adj	patriotic	9
gwrewgh vri!	excl	ahem!	9
gwydhenn-ros	n	rose-tree	40
gwyls	adj	savage	46
gwynn ow bys mar ny	phr	I wish I had not	7
gwynnek	n	whiting	54
gwynnrudh	adj	pink	1
gwyrdhwelsennow	nf	blades of grass	19
gevys	pp	pardoned	48
gyki	vb	peep	1
gyki	vb	peep	19
gyki (a ykas)	vb	peep	26
pub tra a'n par na	phr	and all that	55
hagri	vb	uglify	51
hagrians	n	uglification	51
hanasow	n	whispers	17
handla	vb	nurse	8
handla	vb	nurse	29
harth	n	bark	19
heb gul gik na mik	adj	silent	45
heb hedhi	adj	constant	26
heb konfort	adj	uncomfortable	9
heb mar	adv	of course	47
heb mar	phr	you know	54
heb perthyans	adv	impatiently	13
heb perthyans	adv	impatiently	34
heb poes	adj	unimportant	64
heb worfenn	adj	never-ending	69
hebaskes	adj	relieved	30
hebaskhes yn fras	adv	with an air of great relief	63
hedhi	vb	leave off	48
hegas	adj	nasty	8
helgig	n	game (meat)	57
henwel (a henow)	vb	call, name	31
hepkorr	vb	give up (abandon)	35
herdhya	vb	jog	40
herdhya	vb	dig	47
herdhya nes dhe	vb	squeeze up to	46
herot	n	herald	60
herwydh kinda	adj	natural	1
herwydh kinda	adv	in a natural way	31
herwydh kinda	adv	in a natural way	56
herwydh usadow	adv	generally	53
heudhter	n	joys	69
hevelys orth	prep	to (= compared to)	47
hi a aswonnis yn unn lughesi	phr	she knew in a flash (it flashed across her mind)	1
hirder	n	longitude	2
hirethek dhe	adj	longing to	57
hogh gyni	n	guinea pig	62
hogh gyni	n	guinea pig	18
hokya	vb	pause	10
hos	n	duck	8
hunegan	n	dormouse	33

hunek	adj	sleepy	20
hwans godhvos	n	curiosity	34
hwansek	adj	eager	40
hwansek a wodhvos	adj	curious	55
hwar	adj	meek	61
hwarth	n	derision	51
hwath	adv	yet	35
hwedner	n	sixpence	67
hweg	adj	nice	3
hwerik	nf	little sister	37
hwerow	adj	bitter	46
hwerthin	vb	chuckle	49
hwymm-hwamm	n	zig-zag	23
hwymm-hwamm	adv	in all directions	42
hwymm-hwamm	adv	up and down	45
hwyth	n	puff, blast, breath	12
hyga	vb	annoy	28
igorow Dyw	n	daisies	1
jevodi	phr	I tell you	5
jynn	n	works (of watch)	34
kaboli	vb	splash	40
kador-vregh	nf	arm-chair	33
kales	adj	hard	8
kales	adj	severe	29
kals a	n	world of	67
kals moy es	phr	a great many more than	33
kamil	n	camomile	46
kamm	adj	unjust	40
kamm	n	pace	61
kammenn vydh	adv	not at all	50
kartenn	nf	cardboard	67
ke oeles	n	fender	5
keas onan a'y dewlagas orth	vb	wink at	7
kedhow	n	mustard	47
kedrynna	vb	quarrel	35
kedrynna	vb	quarrel	43
kedrynna	vb	quarrel	48
kemmeres truedh war	vb	take pity on	49
kemmeres yn gwith	vb	take into custody	48
kemmyn	adj	regular	51
kemmys	adv	so (= so much)	61
kemmysk	n	muddle	59
kemmyskys	pp	involved	66
kemmyskys	pp	confused	69
kemmyskys gans	pp	fumbling over	63
KEMNYG	abbr	mock turtle (*kroenek ervys mor nag yw gwir*)	46
kempenn	adj	neat	19
ken	n	cause	9
kenek	n	worm	9
kennerthys	adj	encouraged	51
kepar ha pan	conj	as if	6
kerdhes dhe-ves	vb	walk off	46
keskan	nf	chorus	29
keskoweth	n	partner	53
keth	adj	vulgar	8
keudh	n	grief	51
kevrin	n	mystery	51
kewarghlenn	nf	canvas	62
klamderans	n	fainting	51

klappya	vb	talk	59
klor	adj	cool	3
klor	adj	moderate	9
klor	adj	cool	39
klyji	n	toffee	3
know sugrys	n	comfits	10
koedhys yn desper	adv	desperately	27
kogh	n	head-covering	59
kogh bras a vlew fals	n	wig	59
kollell rag treghi bara	nf	bread knife	34
kollenki	vb	swallow	18
kolyn	n	puppy	19
kommendya	vb	introduce	44
kommendya	vb	introduce	53
konkludya	vb	settle (a difficulty)	44
kontrolya	vb	order about	56
kontrolys	pp	ordered about	49
kontrolys	pp	ordered about	16
korn	n	corner	17
korn	n	corner	33
kors	n	reeds	69
kovia	vb	hatch	24
kovskrif	n	memorandum	60
kowal	adj	dead (of silence = complete, entire, utter)	18
kowethlyver	n	notebook	65
kows lent	n	drawling	51
koynt	adj	curious, funny, queer, strange, out-of-the-way	5
koynt	adj	remarkable	13
koynt	adj	extraordinary	37
krakk	n	crash (sound)	17
krakkya	vb	crash	69
krambla	vb	scramble	18
kravas	vb	scratch	18
kreatur	n	(living) thing	8
krena	vb	quiver, tremble	8
krena	vb	tremble	65
krev	adj	solid	3
krevenn	nf	crust	57
kribow	nf	ridges	43
krodhvolas	vb	grumble	34
kroenek ervys	n	tortoise	50
kroenek ervys mor	n	turtle	46
kroghen mynn	nf	kid (leather)	5
kroglenn	nf	curtain	3
kronk	n	thump	3
krygha	vb	ripple	69
kryghlamm	n	somersault	21
kryghlemmel	vb	turn a somersault	53
kryghylli	vb	rattle	18
kudhys	pp	thatched	32
kudhys gans ponn	adj	powdered	26
kudynn	nf	puzzle	6
kuhudhans	n	accusation	60
kulyek gyni	n	turkey	3
kuv kolonn	phr	my dear	2
kyfeyth owravalow	n	orange marmalade	1
kyns pell	adv	sooner or later	3
kyns pell	adv	soon	4

kyrgher	n	carrier	5
kyrghes	vb	fetch back	13
kystenn-puber	nf	pepper-box	63
lagatta	vb	stare	26
lagatta	vb	glare	41
lagya	vb	splash	7
lagya	vb	splash	69
lamma	vb	leap	8
lapya	vb	lick	8
latimer	n	Latin master	51
lavasos	vb	allow	9
lavasos	vb	consent to + *vn*	38
legest	n	lobster	53
len	adj	honest	86
lenn oeles	nf	hearth rug	5
lesa	vb	spread out	67
liwyansow	n	pictures	1
lostenn	nf	skirt	64
lowr	adv	quite	30
lows	adj	loose	17
lymm	adj	sharp (noise)	19
lyser	n	courtier	40
maber	n	eaglet	8
magata dell + *vb*	adv	as well as, as nearly as	7
maglenn-logos	nf	mousetrap	38
mantolya	vb	balance	21
mar	conj	so long as (= providing that)	30
mar ny'th teur henna	phr	if you don't mind	23
mar vras o hy edhomm may..	phr	she was so desperate that..	5
margh-lyver	nf	writing desk	33
marghvran	nf	raven	33
maystri	n	authority	9
melhwenn	nf	snail	54
mellow	n	knuckles	26
meneges	vb	talk about	47
meri avel hok	adj	gay as a lark (lit. *hawk*)	56
mes a'ga rewl	phr	out of their wits	25
mes a-ji	adv	outside	63
mestresik	nf	miss	15
methek	adj	shy	20
meur hy fienasow	adv	anxiously	9
meur y hwans godhvos	adj	with great curiosity	33
meuredh	n	muchness	38
meusva	nf	inch	3
mil dhov	nf	pet	13
miles	nf	cattle	69
min	n	face	8
minvlew	n	whiskers	63
mires stark war	vb	stare hard at	61
mires stark war	vb	stare at	61
moen	n	mineral	47
mogh gyni	n	guinea pigs	62
morgowles	n	jellyfish	53
morhogh	n	porpoise	54
morvleydhi	n	sharks	56
morvugh	nf	walrus	7
mos an eyl erbynn hy ben	vb	meet together	46
mos mes a wel	vb	disappear	63

mos negysyow	vb	run errands	15
moutya	vb	turn sulky	9
movya a-dro	vb	move about	18
movya a-dro	vb	move about	23
moy dhe dylli	phr	extra	50
mynysenn	nf	minute	26
mus	adj	mad	30
nag o herwydh usadow	adj	out-of-the-way	4
nammenowgh	adv	seldom (neg.)	4
nammna	adv	almost	6
nammna	adv	almost	19
nans yw pell	adv	long ago	69
nans yw pols	adv	just now	68
nans yw pygemmys termyn	phr	how long ago	8
nen	n	roof	64
nerthek	adj	violent	29
nija	vb	skim (fly)	26
niwl taran	n	thundercloud	48
Normanogyon	n	Normans	9
ny vydh rag dha les	phr	will disagree with you	3
oėla	vb	sob	29
oelva	nf	sobbing	49
ogh	int	oh	54
omblegya	vb	bow	11
omblegya	vb	double up	29
omdhiskwedhes	vb	appear	18
omdhiskwedhyans	n	appearance	43
omdhiswul	vb	undo itself	29
omdoella	vb	cheat oneself	4
omewna	vb	straighten out	29
omgeredhi	vb	scold oneself	4
omhwelys	pp	upset	64
omsedhi	vb	dive	23
omsettyans (-ow)	n	charge	19
omshakya	vb	shake oneself	22
omshakya	vb	shake oneself	36
omskwitha yn tien	vb	tire oneself out	4
omsynsi	vb	feel (*lowen ow - happy to*)	28
omsynsi	vb	feel	50
omsynsi ogas dhe	vb	keep close to	46
omsynsi serrys	vb	feel worried	47
omvagla	vb	get entangled	24
omvusura orth	vb	measure oneself by	7
omwen	vb	wriggle	24
omweres	vb	manage	5
omweres	vb	manage	35
omweres	vb	help (manage not to)	40
omweres	vb	do (manage)	54
omweres ow kemmeres	vb	help oneself to	37
omwul gwynn	vb	turn pale	54
omwul 'vas	vb	make oneself useful	13
omwynsella	vb	fan oneself	19
oula	n	owl	56
ow leski gans hwans a wodhvos	phr	burning with curiosity	1
ow krena	adj	tremulous	56
ow synsi an dorn an eyl hy ben	phr	hand in hand	2
ownek	adj	nervous	61
owrbuskes	n	goldfish	64
padell	nf	dish	57
padell	nf	tureen	57

padell	nf	dish	59
padell-ynk	nf	ink-stand	67
padellow	nf	dishes	28
padellow-dorn	nf	saucepan	28`
pali	n	velvet	41
pan goll eus	phr	what matters it	54
pana	excl	what a	68
pandra esosta ow prederi anodho?	phr	what are you thinking about?	13
pandr'a vydh ow destnans?	phr	what will become of me?	16
papynjay	n	lory (parrot)	8
paw (-yow)	n	paw	10
paw-bran	n	buttercup	19
pandra	pron	what (thing)	22
pedrevan	nf	lizard	18
pell lowr	adv	a good way off	19
pellhe	vb	croquet (i.e. hit one ball off another)	44
pellhe	vb	beat off	68
pelour	n	fur	9
pellweler	n	telescope	3
penn-elin	n	elbow	16
pennsita	nf	capital	6
pennskav	adj	giddy	31
pennskav	adj	giddy	42
penn-sogh	n	dunce	61
perthi	vb	bear	17
piesenn	nf	magpie	13
pith	adj	stingy	46
piw dhodho	pron	to whom	65
plas	n	plate	26
pleg-hyns	n	corner	2
plegya tal	vb	frown	9
plegys hy thal	adj	frowning,	48
pluvenn-blomm	nf	pencil	59
pluvennow-leghenn	nf	pencils (slate)	64
plynchya	vb	start (jerk suddenly)	5
po ogatti	phr	or thereabouts	2
po ogatti	adv	or so	48
po ogatti	adv	or so	61
po pur ogatti	adv	or very nearly	49
podik-leth	n	milk jug	38
poenvos	n	trouble	67
poesa war	vb	lean over	27
poesys	adj	pressed	10
pols	n	moment	2
pols a lett	n	moment's delay	48
poran	adv	just	5
poran	adv	exactly	33
poran	adv	just	36
poran	adv	exactly	66
poran kepar ha pan	adv	exactly as if	26
pott-pri	n	flowerpot	42
potya	vb	kick	17
powes	vb	rest s.th. on (war)	33
powes war	vb	depend on (meaning)	30
prattys	n	tricks	19
prederi	vb	consider	41
prederi	vb	consider	68
prederus	adj	anxious	4
prederus	adj	uneasy	43

prederus	adj	anxious	45
prest	adv	at once	56
previ perthyans	vb	try the patience of	13
profya	vb	move, propose	10
profya	vb	vote, propose	36
profya yn ro dhe	vb	make a present of ... to	47
prysweyth	n	moment	2
pryv	n	caterpillar	19
pryv del	n	caterpillar	20
pub rann	adv	all over	8
pur freth	adv	very readily	34
pur hebaskhes y lev	adj	in a tone of great relief	50
puth	n	well	1
pympbys	n	starfish	29
pyneyl	pron	which (of two)	29
pynnow	n	pegs	1
pystyga	vb	hurt	8
pystyga	vb	hurt	28
pystyga	vb	ache	63
pyth	pron	what	18
rahay	vb	sneeze	29
ranna	vb	hand round	59
ranna	vb	share	69
remenant	n	rest	41
remenant	n	rest	60
renki	vb	snort	29
resegva	nf	racecourse	9
reunyon	n	seals	53
rew a	n	a series of	19
rewlya	vb	manage	43
ri kolonn	vb	encourage	20
rogha	vb	grunt, growl	57
rogha	vb	grunt	29
rol	n	scroll	59
rol dhe lieshe	n	multiplication table	6
ronk	adj	hoarse	6
ronk	adj	hoarse	36
ronk	adj	hollow	49
rudh-du	adj	crimson	41
rudhlas	adj	purple	68
rutya	vb	rub	38
ryal	adj	royal	40
sad	adj	grave	10
sad	adj	solemn	26
sad	adj	grave	45
sad	adj	solemn	54
semlant	n	expression	43
semlant	n	the look of	44
serri	vb	tease	28
serrys	adj	flustered	18
servyour	n	tea-tray	36
seth	n	jar	1
seth	nf	arrow	45
settya dalghenn yn	vb	collar	63
sevel reun	vb	bristle	8
seweni orth	vb	manage to	1
shakya	vb	shake	13
shora	n	fit (attack, seizure)	66
sia	vb	rustle	68
skantlowr	adv	hardly	36

skavell-kroenek	nf	mushroom	19
sket war y benn	phr	head over heels	19
skeul	nf	ladder	17
skilys	nf	pretexts	13
skoedhya	vb	lean against	19
skoedhys	pp	favoured	9
skoellya	vb	waste	12
skonya	vb	refuse	9
skonya	vb	not notice	38
skonya	vb	refuse	54
skonya	vb	disobey	57
skonyans	n	denial	12
skrij	n	shriek	17
skrij	n	scream	42
skrynkya	vb	grin	6
skrynkya	vb	grin	27
skuba	vb	brush	68
skubyllenn	nf	brush	40
skwetys	pp	broken	17
skwych	n	snatch	17
slynk	adj	slippery	4
slynkya	vb	slip	7
solsow	n	shillings (1/20th of pound)	60
sorr	n	fury	41
sorr	n	passion	44
sosten	n	refreshments	59
spedya	vb	get on	43
splann	adj	bright	36
splann	adj	bright	39
splann	adj	grand	41
splann	adj	delightful	53
splanna	vb	brighten up (intr)	4
stag	adj	fixed	9
stag omma	adv	on the spot	61
stankya	vb	trample	19
stankya	vb	stamp	43
stevya	vb	rush	19
stopya	vb	crouch	24
stopya	vb	stoop	57
striw	n	sneeze	69
striwi	vb	sneeze	26
studh	n	the look of things	44
stumm	n	bend (in road)	13
styrya	vb	signify	64
styryans yn kever tybyansow	phr	accounting for tastes	57
sugen	n	gravy	57
suppressys	pp	suppressed	59
sygyow	nf	chains	59
syllies	nf	eels	55
sylli	nf	eel	21
sylli	nf	conger eel	51
syns dha glapp	vb	hold your tongue	50
sywya an tybyans	vb	take the hint	28
taga	vb	choke	11
taga	vb	choke	69
tal	n	forehead	63
talsogh	adj	stupid	4
talsogh	adj	dull	50
tardha	vb	burst	6
tawesek	adj	silent	38

tekhe	vb	beautify	51
temmik	n	atom	67
tergh	nf	coils	51
terlemmel	vb	caper	53
terri	vb	pick (flowers)	1
tetivali	excl	tut	46
tewlel	vb	toss	29
tiyas (tiysi)	n	juror	59
toellys	adj	disappointed	1
tokyn	n	label	3
tommenn	nf	bank	68
tormentor	n	executioner	44
torn	n	opportunity	2
tra	nf	fact	60
trelva	nf	change (= transformation)	7
trelva	nf	change	38
trelya	vb	reel	51
trelya	vb	change	53
trelya an destenn	vb	change the subject	57
trelya an mater	vb	change the subject	36
trelya dhe les	vb	improve (= make good use of)	6
tremenva	nf	passage	2
tremenva	nf	passage	30
tremmynn	n	look (of a thing)	29
trenija	vb	flutter	68
trenk	adj	sour	46
trist	adj	melancholy	64
troen	n	snout	29
troghya	vb	dip	34
tromm	adj	sudden	1
tromm	adj	sudden	7
troyllya	vb	writhe	51
tru	excl	alas (for)	4
truan	adj	wretched	22
truedhek	adj	melancholy	14
tryghans	n	conquest	9
trygher	n	conqueror	8
turans	n	despots	9
ty a allsa leverel maga ta	phr	you might just as well say	34
tyb	n	fancy	2
tykkli	adj	puzzling	6
tykkli	adj	difficult	23
tykkli	adj	puzzling	25
tykkli	adj	puzzling	37
tykkli	adj	confusing	43
tynkyal	n	tinkling	69
tynn	adj	sharp	4
tythyans	n	hiss	23
ugh-sommys	n	bat	35
ughel y lev	adv	aloud	1
unn lamm byghan diworti	phr	a little way off	7
us	n	shriek	38
usa	vb	scream	41
'vas	adj	of use	3
'vas	adj	of any use	7
'vas	adj	useful	8
war	adj	careful	41
war benn-glin	adv	on one knee	62
war fordh ervirys	adv	decidedly	22
war gamm	adv	cautiously	38

war neb kor	adv	at any rate	7
war vin	prep	over the edge of	19
war y dorn	adv	in his turn	51
war-nans an tremmynn	adv	flat on their faces	40
wor'tiwedh	adv	at the end of (+ noun)	61
wor'tiwedh	adv	at the end	65
wor'tiwedh	adv	lastly	69
wor'tiwedh arall	adv	at the other end of	43
wosa nep-pell	adv	after a while	4
wosa pub tra	adv	after all	41
wostalleth	adv	to begin with	30
wostalleth	adv	to begin with	51
wostalleth	adv	at the beginning	66
wostalleth poran	adv	just at first	56
y koedhvia	vb	ought	60
y'n bys	adv	at all	27
yethador	n	grammar (book)	7
yeuni + vn	vb	long to	3
yeuni may	vb	to wish that	2
yewgenes	n	ferrets	15
yeyn	adj	shrill	63
yn arbennik	adv	in particular	43
yn fas	adv	even	48
yn feur	adv	a great deal	5
yn feur	adv	quite	8
yn feur	adv	very	61
yn fol	adv	wildly	45
yn fordh ma na	conj	so that...not	29
yn fras	adv	very much	42
yn freth	adv	eagerly	8
yn hy brys	phr	in her fancy	48
yn kemmyn	adv	generally	48
yn kettermyn	adv	between whiles	36
yn klor	adv	gently	68
yn lev dres eghenn y skorn	phr	in a tone of deepest contempt	24
yn nerthek	adv	positively	9
yn prederus	adv	uneasily	34
yn ro	adv	as a boon	57
yn sad	adv	solemnly	10
yn sad	adv	seriously	29
yn tien	adv	quite	47
yn tien	adv	quite	47
yn trygh	adv	triumphantly	37
yn trygh	adv	triumphantly	67
yn tyblans	adv	in particular	13
yn unn apposya	adv	inquisitively	7
yn unn brederi	adv	thoughtfully	35
yn unn fistena	adv	in a hurry	51
yn unn fyski	adv	hastily	56
yn unn hosi	adv	in a hoarse growl	28
yn unn lamm	adv	in a twinkling	35
yn unn skornya	adv	contemptuously	20
yn war	adv	cautiously	25
yn y vrys	adv	in his fancy	49
yn-bann orth	prep	up into	26
yn kyrgh	adv	away	10
ynnia	vb	persist	64
yskynna yn unn nija..	vb	fly up into..	44
ytho	conj	so	55
yw	vb	equals (arithmetic)	6

***war-nans*:** This commonly used word occurs only twice in our texts at PAA 177/7 and 205/3 where it is clearly used as an adverb meaning *downwards* in both cases, thus confirming the information in *Nance* and *GM* (though *GM* describes the word as *VN,* which must be a misprint) (Corrected in *GK*98)

It indicates direction rather than movement. So what do we do for *down* as a preposition? John Parker has pointed out to me that I have (wrongly) used *war-nans* this way three times in my translation of *Alice in Wonderland*. It seems one has to get round it the best one can in the situation and I suggest the following corrections to my gaffs in *Alice*:

P. 1 War-nans an Toll-Konin >
Dhe woeles an Toll-Konin *or* An Toll-Konin yn-nans
...ow-koedha war-nans puth pur dhown >
..ow koedha yn puth.. *or* ..ow koedha dhe-woeles puth..

P.67 ynk esa ow tevera war-nans y enep > ...war y enep *or* der y enep yn-nans.

(Nicholas Williams has made the same mistake on page 245 of *Cornish Today* where he has *war-nans chymblys* for *down chimneys* again in a translation from *Alice*, but this time *Through the Looking Glass*)

(The above is from *Notennow Kernewek* by Ray Edwards. www.kdl.org.uk/notennow)

Kesva an Taves Kernewek
(Cornish Language Board)
ISBN 0 907064 26 4